

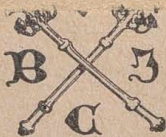
~~MAH-~~

10

~~N. 51-~~

67-68
x 6

MXXXII ¹⁰
67-68

586453

586454

28

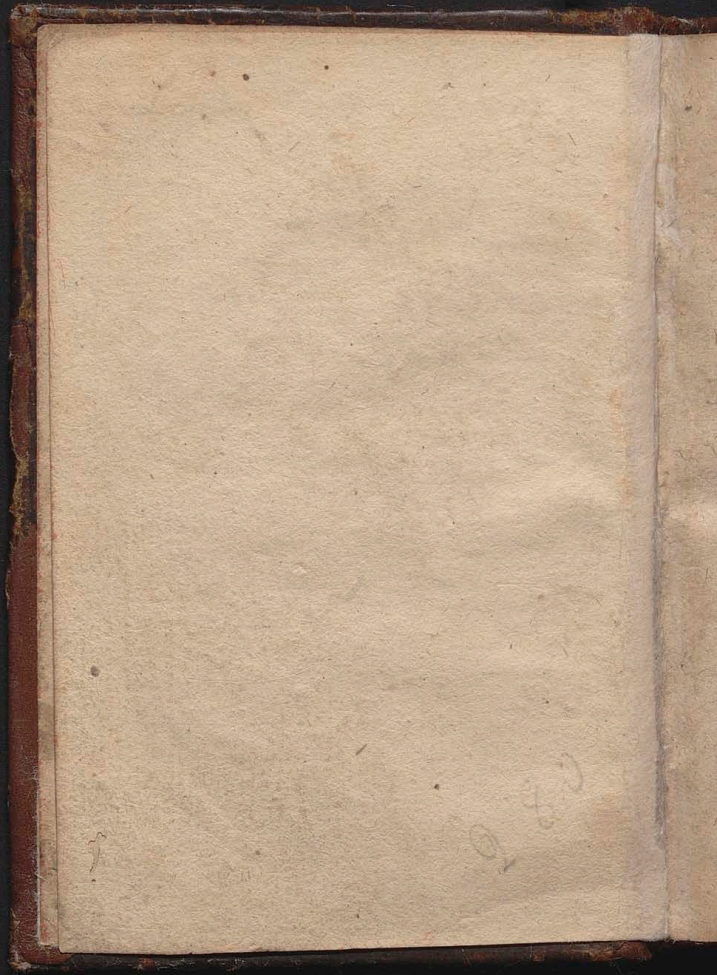
Armar: 10.

L.

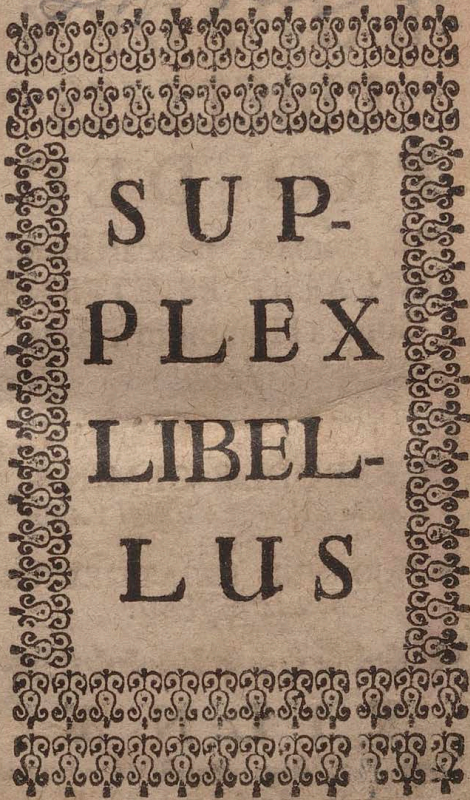
V. 19.

pp. Bernard. Vöner:

(ca. 1000)

2nd XV 20

S U P-
P L E X
L I B E L-
L U S

586453 I - 586454 I

SUPPLEX
LIBELLUS
PRO DEO

Ad animam peccatricem:
SEU RATIONES ÆTERNÆ
Contra Hominum noxas.

Item

INVITATIO GEMINA,
Et PARODIÆ GEMINÆ,
CARMEN de ÆTERNITATE

Operâ

R.P. JOANNIS KWIATKIEWICZ
Societatis JESU.

V I L N Æ

Typis Sac: Reg: Majest: Academicis
Soc: JESU. Annô Dni MDCCXLII.

Sibi 1597970 K 115 St. Dn

SUPPLIKA

WNIESIONA

zá

BOGIEM

Bibliotheca Coll. Nob. Viln. S. S. Do *Dono R. P. Davio: Pleshowski. S. S.*

GRZESZNIKA:

Abo

1771.

Wywody Niezbite

Przećiw Ludzkim grzechom.

Nad to

Zapraszanie Dwojakie:

Y

Pienie o Najswiętszey

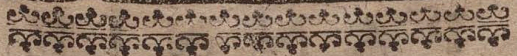
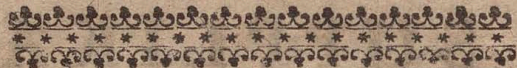
PANNIE

Przydane Pienie o wieczności przez tegoż
KAPŁANA SOCIETATIS JESU.

W WILNIE w Druk: J.K.M. Akadem:

Soc: JESU. Roku Pańskiego 1771.

I.

Æterni Solis sternuntur barbata Matri,
Lucis, namq; liber, filius esse cupit.

II.

Ista preli cœcam non horrêt carmina noctem,
Multum fulgorem Luna MARIA vehit.

LECTORI BONO,

nè deficiat:

M A L O,

Ut resipiscat.

IN flagitia hic iteratò stringitur calamus, Tu si conscius es, fulmen time: si times, resipisce. Metum excinet scelerum horror, in qua libellus hic detonat, nec tacent unquam sanctiores excedre, Satyram quidem & bilem Persii & ipse odi, sed innocenti ævo. Ubi tamen regnant scelera, nollem unum in terris esse Tonantem, etsi in Cœlis sufficiat unus. Æt nam proinde in fulminum officinam iterum redimerem, Steropi Brontique mille alios fulminum opifices adjecturus. Mollius tamen dicendæ genus retinet magnâ sui parte Supplex Libellus, nominisque sui meminit. Quod si hic etiam velut è tenui nube fulgur

quandoque emicat ac perstringit; salubre id est, nec perimit, sed (quod non tam Tonantis, quam Æsculapii recentioris est) fulmine sanat. Atque hunc Libellus Supplex iterum terris invehit, unus idemque re, duplex idiomate. Unū enim non suffecerat; quòd non in Latio tantum vapulet virtus, ubiq; hæc eget supplici Libello, & nisi pro illa omnem linguam exacuas, non satis labentem erigis. At nec indecorum linguas multiples pro illa agere, nè potior sit linguarum tantum in mala usus. Nefas quippe est quosdam non percipere, ubi omnes propemodum rei, & cum lingua dispare par vitium gerunt. Eat igitur in lucem, quam semel iterumq; hic vidit Supplex; sed, dum supplicat, preces armatas in animos effrenes gerat. Tu Lector effice, nè frustra sic supplicet. Id verò eveniet, si & à flagitiis & quavis animi labe penitus desciscas, & virtutem ubique afferas contra vitia, virtutis auctor & idea, scelerum eternus hostis.

DE-

DEDICATIO.

Augustissimæ, Gloriosissimæ,
Reginæ Cœli & Terræ
semperq; Beatæ

VIRGINI DEIPARÆ

M A R I Æ

Immaculatè Conceptæ,

Spei unicæ post DEUM, ac refugio
Peccatorum.

DOMINÆ D. CLEMENTISSIMÆ,
& Hæredi suæ.

O D E

Regina, potis lumine pallido
Innixa Cœlis, VIRGINE fidere
Extingvis usti Lora Solis
Noctivagis inimica tædis.

DEDICATIO B.V.

Ludunt volantes undiq; Gratiae
 Te VIRGO circum, proxima Numinis
 Impendet auris, tibi parent
 Astra, polus, Jupiter, precanti.
 Pulchrè natantes vertice regio
 Stellæ jocantur, Purpura plurimò
 Imbuta Phæbò bibit igneîs,
 Auricomo tremit ore fulgor.
 VIRGO, Poloni Gloria Cardinis,
 Materq; Vatum, carmina gemmeo
 Volvuntor amnî, rudis Error
 Euboicis moriatur undis.
 Sunt pleetra Lechis. Vistula garrulo
 Miratur amnî serpere carmina,
 Dorsòq; ripisq; , vadòq;
 Castalios equitare fonteîs.
 Chronus marito litore naufragus,
 Dunæq; rauci murmur atrox, canit:
 Flores Pòetarum recenteîs
 Liligero titubare collò.
 Frustra Pelasgum tergo Saxeo
 Parnassus orbem quassat, & exule
 Orbus Lycæò, juga pectit
 Argolicis adcunda Cyrrhis.

DEDICATIO B.V.

Fulcrum trifulci Carpathus ætheris,
Verruca terræ prodiga Lechicæ
Musasq; , Phæbumq; , chelyndq;
Spontè suis tumulavit antris,
Gnatus vagorum Vilia Collium
Nuptus profundæ Palladi, *Supplicem*
Mandat *Libellum* generari
Ut niveo bibat ore lucem.
O VIRGO ! proris anchora naufragis!
Speiq; portus, candida pectorum
Pupilla magnæq; , decusq; ,
Egelidi pia vita Cordis !
Quotcunq; voces Codice læteo
Sparsim natabunt, tot TIBI gloriæ
Libri propinant, ut perennem
Exfiliens vehat hora laudem.

Ita canit

Devotissima Cultui, suæ,
Universiq; DOMINÆ.
Typographia S. R. M.
in Academia Vilnensi
Societatis JESU.

PARS I.
SUPPLICIS PRO DEO LIBELLI.
Seu
RATIONES ÆTERNÆ
contra
Noxam lethalem.

I.

O Cui Tænari virus
Atticum nectar sapit
Cui præceps Fortunæ gyros
Cor in transversum rapit:
Metire primùm, quod audes,
Prodromâ capitis morâ:
Peris, & sub ictu gaudes
Vix unâ felix horâ:

II.

A Dhucnè Cœlo nimius
Surgis in Jovem Gigas
Novusq; Brontem Tytius
In fulmina fatigas?
Arma intentas Numini
Vesane Fecialis,
Cœlo parcente fulmini
Nè citis ruat alis?

CZĘŚĆ I.

Pokorney zá BOGIEM SUPPLIKI,

Abo

WYWODY ná WIECZNY

Rozbrát z Grzechem

śmiertelnym.

I.

Komu jađ grzechu piekielny
Jak słodki kanar luby,
Y krąg szczęścia lub omelny
Serce mu rwie do zguby
W przod śmiałku, w przezorny chwili
Poprzedź uwagą winę:
Miłość, lub cię zgubá kwili:
Szczęśliwys ná godzinę:

II.

Jeszczez woynę Niebu śielny
Olbrzym ná BOGA knuje?
Wulkana czeladź, troydzielny
Jeszczez nań postrzał kuje?
BOGU zbrojno stawasz w kroku,
Pole mu dając śmieie!
Dziw, że tuż piorun z obłoku
Wlot trupem cię nie śeieie!

III.

ETiam tu Cimmeriam
 Rabiem Fratrum geris?
 Et tu amoris Regiam
 Mite Cor DEI feris?
 Hunc telo scopum deligis?
 In Meta tibi DEUS?
 Hujus cor Alcidae figis
 Æmuli Martis reus?

IV.

PArce, proterva soboles,
 Pater est, quem cruentas:
 Sic Oedipum dare voles,
 Dum Laji necem tentas!
 Elingvem natum recole,
 Nè feri Crœsum, clamat:
 Furor est, qui teste Sole
 Numinis vulnus amat?

V.

Quid pectus illud lancinas
 Nobilis Gazæ venam?
 Hanc dari Olympo sinas.
 Roscie Furor scenam?
 Perennis hîc Vesuvius,
 Amoris Ætna calet
 Flammas eructans svavius,
 Queis Ignis Amor valet;

III.

Cimeriskich Xiążąt w sobie
 Gniew Oycu groźny żyje;
 Gdzie Tron Miłość składa sobie,
 Złość w BOSKIE Serce bije:
 W tenlito cel mierzysz, strzało!
 BOG ci ná celu stoi?
 Ná Alcida natrefsz śmiało?
 Wiele to zawiść stoi.

IV.

Stoy, zła krnąbrnych Synow broni,
 W Oycu tym ostrzem godzisz!
 Ná Edypa imię goni
 Złość, gdy ná Oycu schodzisz!
 W Synu Kreza lub niemota,
 Chcąc Oycu bronić, gada.
 Jakasz pod Słońcem ślepota,
 Co BOSKIEY ranie rada:

V.

Coż w tych pierśiach nurzasz groty,
 Zkąd się skarb drogi leje?
 Mac co widzieć Olymp złoty,
 Gdy się to przed nim dzieje:
 Tu jak w Sykulskich pieczarach
 Miłość wiecznością pała,
 W ślodkich wybuchac pożarach,
 W tym to jest siła cała;

VI.

AN cor hiulcent vulnera,
 Quod in te sic exundat,
 Ut nec Canopi jugera
 Limus Nili foecundat?
 Hinc jugis boni scatebrâ
 Defluit Amphitrite?
 Hic Reo dulcis latebra,
 Panditur latus Vita:

VII.

DItem vesanus deperis
 Quo censu te beabit?
 Citatis horridum feris
 Orcum, ex asse dabit.
 Blanditur ille, tu dolis,
 Si libet, his arride:
 Cerberus est hic, quem colis,
 Nè sis Actæon, vide.

VIII.

Nescis (ô mentis nubilum !
 O cœcæ noctis vices!)
 Inter lethalem jubilum
 In quem sic armis mices?
 Princeps est, in quem involas,
 DEUS est, ô Mezentii !
 Hic Capaneo prævolas,
 Marfyæ motæ menti !

VI.

Tak serce rozepną rany

Zkąd miła powódź spływa?

Niw tak Egipskich rozlany

Nil żyźnie nie obmywa.

Ztąd trwałym łask hojnych zdrojem

Słodkie wypada morze!

Na ucieczkę, krwawym krojem

Bok ci się BOSKI porze!

VII.

Głupcze, piekłoć serce kradnie;

Coc równie odda za cię?

Piekło z stali kute, padnie

Prawem dziedzicznym ná cię!

Łaćić się: by chytro ciebie

Niezwiódł, z nim nie miej sprawy:

Psem jest Cerber; nie day z siebie

Jak Akteon psu strawy.

VIII.

Niewiesz: chmurneć ná myśl cienie

Y noc okropna padła!

Złości, swoje nocąc pienie,

Ná kogoś się zajądła!

Panci to, z kim woynę zwodźisz?

Zuchwalcze z BOGIEM sprawa!

Naśmiewce Bogow przechodziś,

Y głów szalonych prawa!

IX.

QUæ ista umbris cæcitas
 Phariis pectus premit?
 Induta Solem Deitas
 Tuo sub calce gemit!
 Auro coruscum apicem
 Numinum ritu colis:
 Non ter beatum verticem
 Celsis micantem tholis!

X.

QUID fulva Regum folia,
 Fascesq; trabeati?
 Quid Tyrus Magalesia,
 Postesq; laureati?
 Quid hæc admicans Cynthio
 LUCIS Augustal Veræ?
 Astrorum textu Phrygio
 Confitum instar sphaeræ?

XI.

ERgone Ducum trabeas,
 Terræq; colis Soles?
 Nec dotes Sortis vitreas
 In his tempfisse voles?
 Olido limi-plasmati
 Genu lunato cadis?
 Celso infusum pegmati
 Hoc ausus Numen agis?

XII.

IX.

Co za noc Egipskim cieniem
 Myśl oślepioną dręczy?
 Słonecznym stroyny promieniem
 BOG pod twą stopą jęczy!
 Złotem zajaśniałe skronie
 Monarchow, czcisz jak Bogi:
 Nie tak w troyświetney Koronie
 Bogci ná Niebie drogi?

X.

Coż złocone Krolow trony?
 Y godność w złotym stroju?
 Co szarłat z dalekiej strony,
 Y laury ná podwoju?
 Coż to do Pałacow, kędy
 Słońcu nie cmi się czoło?
 Gdzie wite gwiazd haftem błędy
 Ogień wzniecają w koło?

XI.

Stroje Książąt drogo tkane,
 Y Ziemskie światła cenisz?
 Choć to dary szczęścia iklane,
 Ze czcią je wiecznie żenisz?
 Przegniły lepiance z gliny
 W obłęcz kolano zginasz?
 Co wyższe ośiadł krainy,
 Nań się tak śmiało wspinasz?

XII.

NEc cæcus horror latebræ
 Sontibus ausis favet:
 Nil satis addunt tenebræ,
 Dum lucem Umbra pavet:
 Incurris DEI palpebram,
 Nec umbra noxam tegit:
 Quamcunq; subis latebram,
 Nox illi factum legit!

XIII.

SI te antrum Trophonii
 Occulat, nondum lates:
 Si fluctus maris Caspii,
 Naufragus Cælo pates.
 Nec obstat DEO pessulum,
 Oculus totus ille:
 Ubi conscis piaculum,
 Habes hîc Argos mille!

XIV.

Quis mentem error turbinat
 Ruptam perfriçtus frontem!
 Qui Cælo teste inquinat
 Animum rursus fontem!
 Arbitrâ luce Criminis,
 Nec palam culpa sapit:
 Nil penset lucem Numinis
 Quæ fonti umbram rapit?

XV.

XII.

Ani cień choć skrytey kniei
Bezczelnym sprawkom sprzyja:
Broni złym skrycie nadziei
Y w cień się światło wpija
W BOSKĄ napadasz zrzenicę,
Y w lochu złość nie skryta
Wnidź w ślepią, jak chcesz, ciemnicę
Noc mu twe sprawki czyta!

XIII.

W jamach słońcu tajnych cale
Bądź, nie zaydziesz za oczy:
Wnidź w morskie Neptuna fale;
Ná dnie cię Niebo zoczy.
Za nic warowne zapory
BOG nasz jest cale Okiem:
Gdzie śmiałe wszczynasz niestwory,
Będzciec Argiem stookiem!

XIV.

Coli za błąd wicherzyć w głowie?
Wstydcí spędziwszy z czoła!
Ze w brew Niebu, przeciw znowie,
Dusznać zniósł krasę zgoła!
Niechce światła ni widoku;
Zbytek od oczu stroni:
Smiełszego przy BOSKIM wzroku,
Gdzie cienia promień broni?

XV.

TAcetis, Astra? taciturnum
 Nemesis premi nolet,
 Quod torva mens vult abditum,
 Orbem id scire volet!
 Nec antri fides proderit
 Proferet in apertum.
 Quod cor Timanthes pinxerit
 Stygii plausus certum!

XVI.

QUò jam cooperatricem,
 QDEI non raptas manum,
 Quæ flammam torquet ultricem,
 Nec ferit cor Hircanum!
 Nequis discingi cestibus
 In jubar Solis reus,
 Sub Thyestæis ausibus
 Quin collaboret DEUS!

XVII.

QUæ Ætna vel quis Mulciber
 Par in te fulmen cudad?
 A cujus ausu haud liber
 DEUS sub noxa sudat!
 Trahis cœu vernam desiderem
 Ad onus tam servile!
 Parere Cœli præsidem
 Cogis in opus vile!

XVIII.

XV.

Milczysz Niebo? wiekom głośić

To pomsta każe potym?

Gdzie się wola da unościć,

Swiat będzie wiedział o tym:

Niedotrzymać skrytość wiary:

Ná oku to postawi;

Jakiś malarz z takiej miary?

Tę sztukę piekło wślawi!

XVI.

Groza wspomnieć, współ robotną

Gdzie ściągasz BOSKĄ Rękę?

Dziw że strzelbą Niebio - grzmotną

Słuszną odwłacza mękę:

Ná niewstyd się gdy rospaszesz,

(Co promień czuje z Nieba)

Ná to się, Thyeście, kaszelsz;

Gdzie BOGA w pomoc trzeba!

XVII.

Ktorasz Etna, Wulkan który,

Godny grom ná cię skuje?

Iż niedasz nic wolney pory

W twych zbrodniach BOG haruje!

Ciagniesz jak fluszkę w niewoli!

Dość ná nikczemne czyny?

Rządce Niebios dla swey woli

Naglisz ná pomoc winy!

XVIII.

HÆc si nutritum dipsadis
 Tabo, vel Scyllâ natum,
 Aut antro feræ Arcadis
 Non movent pectus fatum:
 Jam blandiûs in effrenem
 Aureis agam frenis,
 Mel per atticam Sirenem
 Crudis inspirans venis.

XIX.

SIren præ Pandionia
 Hæc alite dulcescit,
 Nec à fide Threjicia
 Ferum cor sic mansvescit.
 Hæc Siren est, plus millies
BONITAS INFINITA,
 Securum quid hinc hauries
 In noxa aconita.

XX.

O Quàm prædives limpidi
 Hinc micat Vena Boni!
 Feratne limum Thetidi
 Gemmæ quis componi?
 Quod umbra noctis Phariæ,
 Diurno Phæbi gyro:
 Sentinæ fex Tænaræ,
 Thuri collata Syro:

XXI.

Co j
 Z
 Lub
 S
 Wig
 N
 Prze
 P
 Syre
 P
 Orp
 N
 Słod
 Y
 Przy
 Ja
 Jak t
 D
 Kozi
 N
 Co j
 Z
 Co f
 Z

XVIII.

12

Co jeśli źmiją tuczone,
 Zrosłe wśrzod morskiej Scyle,
 Lub w kniejach dzikich spłodzone
 Serce nie wzruszy mile;
 Więc niech złote wyuzdaną
 Ná krnąbrność wodze idą!
 Przez Syrenę cukrowaną
 Precz z serca jady znidą.

XIX.

Syrena ta nad Pandyońską
 Ptaszynę wdzięczniej noći!
 Orpheusz lutnią Bistońską
 Nie tak serc dzikość kroci:
 Słodko wabi Dobro wieczne,
 Y ktore niezna granic!
 Przy nim losy są bezpieczne:
 Jad grzechu przyniej zá nic.

XX.

Jak tu drogi krzyształowe
 Dobr kanał ma wybiegi?
 Kozby z kałem śmiał perłowe
 Nurtow porównać brzegi:
 Co jest cma nocy Egipskiej
 Z dziennym słońca promieniem:
 Co stek kluzy Tenaryjskiej
 Z Syryjskich woń kadzeniem:

XXI.

XXI.

Quod cruda Ponti toxica,
 Vel pocula Medeæ
 Ad Cœlitum vel Attica,
 Vel nectar Bonæ Deæ:
 Quod Aufidus ad pelagum,
 Atomus Apenninum,
 Pumex beryllum: æs Tagum,
 Scoria ad lupinum

XXII.

HOc ceu Euxino decolor
 Boni fons Perituri:
 Ad pura Luci concolor
 Boni profundum puri:
 Asphaltis est, vel mortuæ
 Thetyos segnīs vena
 Divæ promulsis Februæ,
 Quā sit potiri pœna!

XXIII.

FLuxa ad Numen bonitas
 Est fons Euripus mali:
 Charitum fulgor, fœditas,
 Siculi horror sali!
 Confer, quod Hyblam reputas,
 Hoc dulce est amarum:
 Quā rancido vecors mutas
 Laticem Boni clarum!

XXI.

Co trujące z Pontu zioła,
 Y Kolchickie napoje;
 Lub słodycz z BOSKIEGO stoła,
 Y lube Fauny zdroje.

Co morze á strumyk mały,
 Proszek, á Tatr wierzch frogi,
 Smaragd z złotem miedzy skały,
 Zużel, á kruszec drogi:

XXII.

To z czarnym Morzem skłócony
 Strumień jest dobr ginących:
 Ma nadeń jasno spieniony
 Brzeg Morza dobr trwających
 Tam ten jest jak martwe morze
 Gdzie woda gnuśno stoi:
 Tam słodycz rozpustna sporze
 Nie lubą szkodą poi!

XXIII.

Płonna dobroć względem BOGA,
 Euryp to ná złe kręty;
 Gładką twarz, ná kształt ozoga:
 Jak Neptun falą wzdęty!
 Złoż tu słodkie Hyble brody,
 Ta słodycz w żość gorzknieje:
 Ach tákci mętney stek wody
 Zá morze dobr słodnieje!

XXIV.

Confer thus, quod Panchaiam
Redolet, est lacuna:

Phæbum confer vel Cynthiam,
Jubar hoc nox est una!

Heu! quid non Gazæ præteris
Scenâ illectus vili!

Dum sic limosum deperis
Vadum stagnantis Nili?

XXV.

SI ranam palus cænosa
Præ Bajis longè rapit;

Sardoi Cœli exosa

Pestis, non Tibur sapit:

Excedit aut Orestæo

Furor hic pars furori,

Qui Umbram præfert Cynthio!

Fel Lesbio dulcori?

XXVI.

SI decus formæ vitreum,
Si jubar auri breve,

Si fulgur rapit gemmeum

Vel vitrum sortis leve;

Stillam præ ponto eligis

Sic vilet Omnes Bonum?

Cor si Capuæ defigis,

Fragile sapit donum!

XXVII.

XXIV.

Zbierz tu y Panchayskie wonie,
 Przy BOGU woni zbęda:
 Jasne Pheba z Siostrą konie
 Przy nim wdzień nocą będą!
 Ach, jakić skarb w cenie tani,
 Gdy cię rzecz wabi licha!
 Gdyć kał błocka affekt zrani,
 Y rwie go woda cicha?

XXV.

Tak żaba w kałuży rada
 Lgnie, od wod zwywych słoni
 Lżeyszac ziem niezdrowych wada
 Niż zdrowych krajow woni?
 Y Orestes tak nie szalał,
 Większy tu zawrot głowy!
 Ktoby noc nad dzień przechwalał!
 Y żość nad trunek zdrowy?

XXVI.

Jeśli krafa lic nietrwała,
 Y glanc nie długi złota,
 Lub perełka łudzi mała,
 Y szklana szczęścia flota
 Kroplę nad Ocean wolisz?
 Tak celneć Dobro tanieć
 Gdy sercu pieszczot pozwolisz;
 Błahy to dar jest ná nie!

XXVII.

A Boni vena defleētis
 Sic cor in fluxa ruit!
 Sola, quam in DEO plectis,
 Bonitas pœnam luit:
 Quod usquam gratum sapiet,
 Desipit hoc si Bonum?
 Quis Amphion deliniet,
 Nec in hoc melos prouum?

XXVIII.

N Ec stagnat illa Bonitas,
 Quin Tagus hic exundet:
 Haud ulla gemit orbitas,
 Quam ille non pessundet.
 Diffundit sese jugiter
 Hoc bonis scatens mare,
 Manet laxis perenniter
 Ostiis, nec scit stare.

XXIX.

T Ot ultro fundit gratias
 Profluis in te rivis!
 Spirat lenes Ethesias
 Auster ille, dum vivis:
 Plenô labuntur alveô
 Uberes Cœlô rivi:
 Possitnè corde æreo
 Hic citra noxam vivi?

XXVII.

Oślepi chybiasz Dobr potoku!

Marna cię rzecz uwodzi

Boskać Dobroć solą w oku!

Jak dobro złe uchodzi!

Ktoresz przypadnieć do smaku,

Gdyć to Dobro niesmaczne?

Nie uydzie Amphion braku,

Gdzie pienie nie w smak znaczne?

XXVIII.

Ta Dobroć w brzegach nie stoi;

O złotą powodź snadno:

Ubostwo się nie ostoï,

Bo je ta grąży ná dno.

Brzegi swym pędem przerywa

To łask nie skąpe morze,

Lecz otwarty upuśc spływa

Nie gnuśny w swojej porze.

XXIX.

Tak wiele łask ná cię leje,

Hoyność ta nie ma tamy!

Tak łagodnyć Auster wieje,

Poki cię żywo znamy.

Hoynym się kanałem leją

Obfite z Nieba dary:

Ze tak w stal serca twardnieją.

Czy tu kto bez przywary?

XXX.

VIx per momenta totidem
 Vitæ fila deducis,
 Quot Sol hic te identidem
 Radiis beat lucis
 Absque fluxu, in Numine
 Nilum flagrare piget,
 Quin te hic quovis momine
 Aureo censu riget.

XXXI.

Quis tam ingrato pectore
 Barbarus furor sedit?
 Aut quis Athamantis more
 Sirius mentem lædit?
 Sic, suppar Ponto indoles,
 Dulcis refundis venas?
 Aurei cum fulgent Soles,
 Furis in Cœlum Mænas?

XXXII.

Abstite, Furor effere,
 Oderis, qui te amat?
 Amoris Arrhas vulnere,
 Sic refers? Amor clamat!
 Quid in Tonante displicet?
 Jam nec in seclis tonat;
 Cur, ut in Cœlum dimicet,
 Classicum Furor sonat?

XXXIII.

XXX.

Ledwieć Parka minut tyle
 Ná przedzę życia wije,
 Ten złościły Phebus, ile
 Promieńmi ná cię bije!
 Ciekące tu zawsze wody,
 Nurt w BOGU nie zna tamy ;
 Ná moment nie ma swobody;
 Otworem złote bramy!

XXXI.

Zkądżec tak niewdzięczną głowę
 Gruby nierozum skaził?
 Czyś miał z Athamantem znowę?
 Czyć skwar nieb mozg zaraził?
 Morskieś tak przelał przymioty?
 Słodkość rzek słono płacisz ?
 Tak gdyć świeci promień złoty,
 Wdzięczność ku Niebu tracisz?

XXXII.

Gniewie dziki, nie tak frogs,
 Coć winien, co cię kocha?
 Raną płacić dar, nie błogo!
 Rwie miłość rzecz tak płocha!
 Coć affekt jątrzy ná BOGA?
 Już y gromy hamuje;
 Coż (lubiąc, że w Niebie trwoga)
 Złość wojnę otrębuje?

XXXIII.

PHrygi Molosso pabula,
 Lybicæ si das feræ,
 Ponit feritati gula
 Modum dapesque feræ.
 Ergo Hircanam cicurat
 Actæonisque feram,
 Te Cœli favor indurat,
 Nec mollit velut ceram.

XXXIV.

TE vasto chao Nihil
 Erutum DEUS creat:
 Flammâ per noctem vigili,
 Sole per diem beat.
 Capax Olympi Spiritus
 Vegetat artus tuos;
 DEO hic fluxit habitus,
 Frons gerens soles duos.

XXXV.

MElior hic Prometheus
 Ignem quo cales, fovet;
 Et adhuc duras æreus?
 Næc vis hæc caute movet?
 Sic sudi fluxum temporis.
 In sui probrum tradet?
 Cum ævum offert Nestoris
 Sic suis donis cadet.

XXXVI.

XXXIII.

Rzuc co pastwy przed brytana,
 Lub Lybickie Tygrysy;
 Dżikość kroci, á znać Pana
 Głód każe wedle misy.
 Kęs Hirkańskie koi lwice
 Y twych psów, Akteonie?
 Ná dar z Nieba twardszyś krzycie,
 Ze złość jak woysk nie spłonie:

XXXIV.

Nic, otchłań to; z tey otchłani
 Wyściłi Wszechmocność dała.
 W noc czuyney z gwiazd szykiem Páni,
 W dzień słońcu strzedz kazała.
 Duch ktorym tchniesz, Nieba może
 Doyść czerstwiąc żyły twoje;
 Ten oddech od ciebie BOZE,
 Y wczelę słońca dwoje.

XXXV.

Ten cię Prometeusz lepszy
 Ciepłem żywiącym grzeje;
 Ta moc twardości nie wzlepszey
 Głaz w sercu nie zmiękczeje?
 Czyć BOG czas życia pogodny
 Ná swą obelgę dawa?
 Gdy wiek da Nestora godny,
 Dar mu się szkodą stawa?

Bj

XXXVI.

XXXVI.

SI ad Condentis munera
 Caucaſe, non molliris:
 Effringent rupem Vulnera,
 Ni ferus ſis Buſiris:
 Cruentus non ceſſat fluor,
 Adhuc & latus hiat:
 Hic roſeus ſaltem cruor
 Adamantem molliat.

XXXVII

AN terris quidquam grandius
 Amor in ſcenam dedit?
 Quam dum hoc parta carius
 Cruore Salus redit?
 In torvum Stygis mancipem
 Quis in te amor degit
 Non hunc, ſed Cæli Principem
 Amor in Crucem egit!

XXXVIII.

JAm ima Ditis oſtia,
 Vada fulva Plutonis
 Subiſſes Orci hoſtia,
 Vel rotam Ixionis:
 Jam flamma Jovis triſida
 Caput hoc impetiſſet;
 Manu in vulnus torpidâ
 Ni DEUS veruiſſet.

XXXVI.

Jeśli dary Stworca swemi
 Twardey nie kruszy skały;
 Ranmi zmiękczejesz BOSKIEMI
 Chybaś Buzyr skamiała.
 Bluszczy strumień krwią rumiany,
 Y bok otworem stoi;
 Wzdy choć ten potok różany,
 Twardy dyament skroi.

XXXVII.

Kiedysz tak świata pozorne
 Miłość stawiała sceny,
 Jak gdy ná okup wytworne
 Krew waży skarbow ceny
 Piekielna poczwara tobie
 Jednak się w serce wpiła;
 Nietegoć w Boskiej osobie
 Miłość ná drzewo wbiła.

XXXVIII.

Tuż tuż czartowskiego progu
 Y toni rzek Plutona
 Byłeś piekielny ożogu,
 Y męki Ixiona:
 Łuk strzałą z ognia troygrotną
 Niebieski cię nie raził,
 Bo go ręką mniey ochotną
 Ná postzał BOG nie zraził.

XXXIX.

XXXIX.

SE Verbi in Hypostasi
 Tuæ Naturæ donat?
 Ceu in amoris extasi
 Te gratiis coronat?
 Se in funeltæ arboris
 Ara cruentus libat:
 Te in ferculo Amoris
 Se toto mirè cibati!

XL.

EXulem beat splendido
 Cælitum comitatu!
 Parat beare nitido
 Ætheris incolatu!
 Quæ nusquam pari pupulum
 Studio fovit Mater?
 Quæ novum arboris furculum?
 Ut te Cœlestis Pater?

XLI.

TAm est profusa Bonitas,
 Quam limi vado præfers?
 Quæ Tiresiæ cæcitas
 Congia dum sic refers?
 Quis è tam duro pumice
 Te finxit Prometheus,
 Dono non ferri illice
 Quem non commôrit DEUS?

XLII.

XXXIX.

Jak się on w osobie Słowa
 Z ludzką naturą spoił!
 Dzielność to miłości nowa,
 Ze cię łaską tem przystroił?
 Y Ołtarz z drzewa krzyżowy
 Ofiarą skropił krwawą,
 A miłości bankiet nowy
 Siebie dał dziwną sprawą?

XL.

Wygnańcze, Anjołów stroyną
 Masz komitywę w straży!
 Dzierżawę w świętym spokoyną
 Niebie BOG ná cię waży.
 Czy tak ná dziecinę małą
 Matka pieścliwie baczy?
 Czy tak szczep gałąskę, stałą
 Jak cię BOG łaską raczy?

XLI.

Tak się ta dobroć udziela,
 Ty brod kalisty wolisz?
 Gdzie się tak ślepość prześiła,
 Jak gdy łaską Dawcę solisz?
 Ey toć cię z twardego głazu
 Ktoś kształtował nieboże;
 Magnes zwabi stal do razu!
 Sto ciebie łaską nie może?

XLII

XLII.

HEm ut reponis Munerum
 Blandæq; manus vices?
 Nondum obductas vulnerum
 Innovas cicatrices?
 Sic æther de te meruit,
 Sic Auctor Cœli DEUS?
 Aut qui te sic circumfluit
 Gratiarum alveus?

XLIII.

ADhucnè iram prolicis?
 Nec rubor tingit frontem?
 Non vel rhomphææ vindicis
 Fulgur perstringit fontem;
 Si molle blanditur nomen
 Patris, nec jecur ferit,
 Minarum percerrat omen,
 Quas iudex vultu gerit.

XLIV.

AGnus est, mitè balat,
 Dum vitæ Stamen viget;
 Nunc ceu lenis altrix lalat,
 Agnus hic Leo fiet!
 Quæfitor jam urnam Minos,
 Æacus minas movet:
 Adurget vitæ terminos,
 Te prædam Orco vovet.

XLII.

Ey toś wzajem w wżgardę hoyny
 Zą dar nie skąpo dany,
 Swięzy bol ma z pierwszey woyny,
 Ty BOGU wznawiasz rany?
 Tak niebios przyślugę płacisz-
 Lżąc złotyeh planet Pana?
 Lubo się z tego bogacisz
 Łask hoynych Oceana?

XLIII.

Jeszczeń ná gniew nowy gonisz?
 Twarz się zewstydem mija?
 Mściwey się broni nie chronisz
 Lub błysk chmur śmiałość zbiją;
 Oycemci BOG; tak łagodne
 Ze cię imię nie skruszy,
 Wzdy cię godło w groby płodne,
 Y twarz Sędźiego wzruszy!

XLIV.

Barankiem się cichym sławia,
 Gdyc Parka Zywoť przedźcie:
 Ják mamkać pieśczenie mawia
 Lwem zaś z Baranka będzie,
 Juź ná losy Minos godzi,
 Tak każeć być trupem,
 Juź życia przedzy przeskodźi,
 Piekielnym byćci śupem!

XLV.

ERit, cum serò perditos
 Luxu damnabis Soles,
 Et Rhadamanti subitos
 Metus leniri voles,
 Quis genas tunc pinget pudor,
 Cum Censor Orbis leget,
 Quæ improbus scripsit sudor,
 Nec ulla nubes teget!

XLVI.

IMmerge nunc te luxui,
 E Styge non emerges:
 Succedet lessus Plausui,
 Cùm in Cocytum verges.
 Orgiis fessum flammeò,
 Ponet Erynnis torò!
 Sufflante ignem felleo
QUIS ibi somnus Corò?

XLVII.

INter Averni cerastras,
 Ac echidnas Medusæ,
 Inter perennes catastas,
 Atque farum Creusæ:
 Inter liquentes sulphuris
 Atque resinæ focos,
 Illius Thermæ Tiburis,
 Quæ leves plestant procos?

XLVIII.

XLV.

Przyjdzie czas wzbytku przebyte

Gdy późno zganisz lata,

Ná sądy piekłów niezbyte

Gdy zechcesz wołać Rata

Jak tam lice wstydy zmaluje

Gdy krytyk świat przeczyta

Wczym się złość czuje zacięta,

Noc nie zatai skryta:

XLVI.

Zbytkuy jak chcesz, wbrod wesoło,

Nie wybrnieisz z wieczney toni!

Żza zagaśi jasne czoło,

Gdy cię śmierć w piekło skłoni.

Po płasach w skwarze parzącym

Zemsta wyściele łoże!

Przy wichrze ogień niecącym

Coli zá sen być może?

XLVII.

Wszrod gniazda Zmij w piekle mroźnych

Przy gadzinie Meduzy

Przy klubach wiecznością groźnych

Y pożarze Kreuzy:

Gdzie cieplic śiarczyste brody,

Y smołą kotły wrają:

Tam piekielney łaźni gody

Nad brzydką mściwe zgrają!

XLVIII.

XLVIII.

VEL Caystriæ alitis
 Fartum cervical plumis
 Nolles æternum; subditis
 Ut premes textum dumis?
 Non taurus sic Phalaridis,
 Vel Maximini rota
 Sic torfit, vel Bufiridis
 Ara cædibus nota:

XLIX.

MAli abyssum eligis
 Sterili Hyblæ stillâ?
 Quò te iacturæ redigis;
 Quæ mentem sorbet Scylla?
 Quantulum culpæ momentum!
 Quantum Æternum Pænæ?
 Sic tegit fuco tormentum,
 Punctulum brevis scenæ!

L.

Nolles Ætnæ incendio
 Guttam Hymetti emi;
 At perenni Vesuvio
 Eliget gula premi?
 Libetnè perennem brevi,
 Æternitatem horâ?
 Grave mercari tam levi
 Aut Infinitum morâ!

XLVIII.

Choćiaż Kaystryjskich Łabęci
 Puchem węzłówek tkany,
 W wieczną leżą nie przynęci,
 Coż głógiem wor natkany?
 Lżey z miedzi woł Falaryda
 Y Koło z brzytw złożone
 Dręczy, lub od Buzyrida
 Ołtarze krwią skropione.

XLIX.

Milszać przepaść mąk bezdenna
 Gdy słodycz kapka nęci!
 Lubać szkoda ta nie dzienna!
 Czyć rozum Scylla kręci?
 Jak znikoma chwilka winy
 Jak długa wieczność kary!
 Mami wabiąc do ruiny
 Ucieszka nakształt pary!

L.

Niechcesz w Sykulskich pieczarach
 Oplacać kropli miodu:
 A w wiekujących pożarach
 Chcesz za nie przymrzeć z głodu "
 Złe bez końca za rzecz małą,
 Złą wieczność chesz za czaśik?
 Za źdźbło lekkie gorę całą!
 Wieczny niewczas za wczasik!

LI.

NEc intus tortor mitius
 Consciam mentem uret,
 Ipsamet velut impius
 Phalaris in se furet!
 Hic vultur cor Prometheo
 Tibi renascens rodet!
 Nemesis hūic equuleo
 Rhamnusia te prodet!

LII.

Sic te, trux Nero, perimis,
 Dum morem Diti geris!
 Te in tot Orcos deprimis.
 Quot telis Jovem feris!
 Nemo sic telum hostile
 In tuum caput librat,
 Ut labes fulmen missile
 Ictu non casso vibrat!

LIII

DUm Nefas mente concipit,
 Inquit: Olympe vale,
 Orce, jus in me recipis,
 Nego jus cœlis tale.
 Valet postes gemmei,
 Acheron votis placet.
 Sic Cœli amor aurei
 Apud vecordem jacet!

LI.

A coż wewnątrz jak katuje
 Sumnienie myśl troskliwą?
 Samo katem, y złość czuje
 Tyrankę ná się mściwą!
 Ten sęp przez wieczne kluc' zoby
 Serce z mąk zrośle będzie!
 Tey zemsta niezbytey proby
 Ná zbrodnie tve dobędzie.

LII.

Tak sobie, Neronie bronią
 Twą, służąc piekłu szkodzisz!
 Ná tyleż piekł zbrodnie gonią,
 Ilą strzał w BOGA godzisz!
 Zadneć tak orężę głowy
 Ná cięty raz nie sięga!
 Jak grzech ogień Jowiszowy
 Z pewną więc zgubą sprzęga!

LIII.

Gdyc się w sercu ná grzech zbierze
 Mowisz Niebu: siedź sobie!
 Piekło ná mię prawo bierze:
 Nie dam go Niebo tobie!
 Zegnam was z pereł podwoje;
 Milsze przeklętych kraje!
 Tak złote niebios pokoje
 W pogardę głupstwo daje!

LIV.

Nolis ja&cturam, luteos
 Fluctus volventis Tagi;
 Aut amæni, Hydaspeos
 Qui fundit amnes, pagi.
 Arma conclamas, patriô
 Si quis extorrem lare
 Te velit; Cœli atriô
 Te finas pulsum stare?

LV.

Nec sat ja&cturâ fiderum
 Scelus palmari lui;
 Exiit tota miserum
 Te cordis gazâ tui!
 Es quippe purus sceleris
 DEI ex asse hæres:
 Sed hâc forte evolveris,
 Si Venus, aut vult Ceres.

LVI.

Excede dices, intimâ
 DELIS ê mentis sede:
 Dignor Averni victima
 Vejovem isthâc Æde.
 Quis verò subit incola
 Pulso medullis DEO?
 Subit spê ludens frivolâ
 Efferus Orci Leo!

LVII.

Zalc
 D
 Gdz
 R
 Hol
 G
 A g
 D

Nie
 Z
 Cze
 S
 Gdy
 B
 Łac
 V

Rze
 F
 Będ
 C
 A c
 G
 Wn

LIV.

24

Zalci traćić złotą falą
 Drogo w zburzonych zdroi,
 Gdzie się złote bryły wałą
 Rzeką, którać włość poi:
 Hola, wołasz: day pałasza,
 Gdy kto ruguje z domu;
 A gdy z Nieba grzech cię płasza,
 Dasz się z nim płaszać komu?

LV.

Nie tu koniec, strata Nieba,
 Znacznych zbrodni nie minie:
 Czegoc jeszcze pozbyć trzeba,
 Skarb serca caleć ginie!
 Gdy oka grzech nie zapruszy,
 BOG twoja Jest dżierżawa.
 Łacno cię zniefy jednak ruszy
 Wenus, lub zbytnia strawa.

LVI.

Rzeczysz: Wara z serca, wara
 Ruguy się z Duszy, BOZE:
 Będzie zniefy piękłu ofiara,
 Czartu w niefy składam łozę!
 A coż zá mieszkanieć wchodzi,
 Gdy BOGU zá prog każą?
 Wnidzie, co cię próżno zwodzi
 Tuż lew z piekielną strażą!

LVII.

LVII.

Quis furor, imis figere,
 Monstrum hoc in medullis?
 Purumque Sortis vertere
 Plenis Æolo bullis?
 Siste vecordes impetus,
 Miser, in præceps ruis.
 Ni sapias, te hic Admetus
 Victimis addet suis.

LVIII.

Heu, quam tristi divortio
 Exlex rem lætus agis!
 Sacrô jugum Connubiô
 Servile sapit magis!
 Pulchra sub Stygis Principe
 Servitus, pulcher honos.
 Qui te ignitâ forcipe
 In Pluti raptat thronos.

LIX.

EXcutis jugum, Rebellis,
 Nec Princeps placet verus?
 Hero radianti stellis,
 Dis subrogatur herus?
 Sortitus flammis pluvii
 Perenne jus Cocyti,
 Fis vadi hæres Stygii
 Corregnaturus Diti:

LVII.

Rozum toż w sercu osadzać
 Poczwały thron przekłęty,
 Y nad treść szczęścia przekładać
 Babel choć wiatrem dęty?
 Hamuy ten zapęd szalony
 Oślepną zgubę idziesz!
 Z bydlęm Pluta policzony
 Ną rzeź się piekła znidziesz.

LVIII.

Szpetny rozwód z Bogiem czyni
 Serce, a z tąd się chlubi!
 Nad Niebieskie poślubiny
 Niewolą w piekle lubi!
 Ey toć piękna przy Cerberze
 Z pęt niewolniczych chluba,
 Gdzie w ogniste klefzcze bierze,
 Rzewniąc cię wieczna zguba!

LIX.

Z władzy się gwałtem wybijaśz
 Nie znasz prawego Pana?
 Gwiazdami świetnemu niesprzyjaśz?
 Wolisz panem szatana?
 Wkorasz! prawo masz ną dżdżyste
 Słotą ognistą kraje:
 Wiecznym dziedzictwem śiarczyfte
 Nąpuł czart brzegić daje.

LX.

Sic augustali pectoris
 Exigit noxa DEUM,
 Rursus funestæ arboris
 JESUM inclamans reum,
 Golgothæ collem refingis
 In truci cordis clivo;
 Sacrilegum calcem tingis
 Divi cruoris rivo;

LXI.

Sic rursus cruentum placet
 Ferrô scrutari latus?
 Nondum à sentibus vacet
 Apex Christi stellatus?
 Fibram cor gerit corneam
 Et atrâ livet tabe,
 Quod carnem Verbi Lacteam,
 Sic dirâ figit trabe!

LXII.

Sed absit labis gravitas,
 Quam Acheronte luis;
 Quæ non conflatur sæditas:
 Lucifer, dum sic ruis?
 Si noxam prænſat, ô quantis
 Fecibus mens inhæret!
 Laceſſet, fulmen Tonantis,
 Qui parem luem geret.

LX.

Tak w duszach pałac dziedziczny
 Bogu odbiera Wina;
 Znowu ná tron szubieniczny,
 Boskiego zdając Syna!
 Wznawiasz Kalwaryskie stofy;
 A serce zá Krzyż stanie!
 Tak śmiało krok depce bosy
 W krwi Boskiej Erydanie!

LXI.

Tak znowu bok krwią zbroczały
 Ostрым rozwierasz grotem?
 Znowuż głóg orze zuchwały
 Skronie gwiazd świetne złotem?
 Wszczerał stal serce stwardziało,
 Ciężko jad wnie się wpija;
 Liliowe Słowa ciało
 Ze znowu ná krzyż wbija!

LXII.

Lecz odeym ciężkość od winy;
 Ktora wgłęb piekła graży;
 Dość szpecą duszę złe czyny.
 Gdy z niemi w przepaść dąży?
 Jeśli skażie chętką sprzyja;
 W jakim Igniesz, chętko, kale:
 Rzadko się z piorunem mija
 Kto w skażie tey trwa stale!

LXIII.

FInge Patrocli sentinam,
 Vel stabula Augiæ,
Aut Mephitim interminam.
 Aut cænum Sabelliaë.
Collata noxæ Mephitis
 Pæstanum olet florem:
Cælum refert, antrum Ditis,
 Et Styx nigra candorem,

LXIV.

Quid hîc Lernææ paludes
 Aut purè turgens ulcus?
Fumantes Ilii fudes,
 Quid vel ignis trifulcus?
Non tantus horror Erebi,
 Eumenidumq; pavor:
 Vel qui orbat luce Phæbi,
 Pharii monstri favor,

LXV.

Non verruca, vel corporis
 Gibbus nani primævus!
Super nævo facinoris
 Haud ullus exstat nævus.
Prostrati labes animi
 Mentis extingvit Solem,
Umbri infuscans intimi
 Furvam Cocyti prolem.

LXIII.

• Złóż choć Patrokla tarasy,
 Staynie Augiaszowe,
 Lub zgniło-wsmiardłe szafasy.
 Błocka choć Sabellowe:
 Względem grzechu y kloaka
 Miłym kwieciem wonieje,
 Przy nim piekłu cześć niejaka,
 Czeluście w śnieg bieleje.

LXIV.

Mniey trująca Lerny para.
 Y ropą wżod nadęty,
 Lub tłąca się Troja stara,
 Abo piorun troykręty?
 Mniey okropne piekła cienie,
 Y postrach jędz piekielnych;
 Lżeysze życia zatracenie,
 Z łez krokodyla melnych.

LXV.

Mniey brodawka piękność każy,
 Y garbem guz karlika:
 Z śliczności tak nic nie zraży
 Jak co z grzechu wynika
 Plama duszna swym zakałem
 Sliczny blask duszy tępi:
 Murząc kopcowym opałem
 Syna ciemności sępi.

LXVI.

Præ noxa haud tam noxium
Toxici genus crevit;
 Nec virus Epidaurium,
 Vel quod Sors Ponto sevit!
 Non Lycambæo sanguine
 Tincta sic nocent tela,
 Nec pomum, quod ferramine
 Sævo farfit Phenela.

LXVII.

Non sic Dardanus Sonipes:
 Aurumquè Tolossanum,
 Non vel Seianus cornipes,
 Aut nœmus Africanum:
 Seges malorum ingruat,
 Tota morborum lues,
 Jupiter flammam depluat;
 Non tam infelix rues.

LXVIII.

Vel tota Orci rabies
 Martisq; in te ruat;
 Non Ditis præda audies,
 Ni noxa necem struat.
 Et adhuc gustum sceleris,
 Retinet, cor lymphatum,
 Quò delibato interis,
 Quò hausto hauris fatum!

LXIX.

LXVI.

Nic ludzi nad grzech nie truje,
 O rowne trudno jady,
 Choć kto trzewa z węża żuje,
 Lub Pontyckie rozsfady.
 Likambową krwią skropione
 Nie tak żelezce bije,
 Mniey w się brzytew ozłoczone
 Jabłko Fenelly kryje.

LXVII.

Mniey koń Troi pełen zdrady,
 Złoto Tolossie szkodne;
 Mniey koń Sejow nie bez wady,
 Y dzików lasy płodne.
 Niech się wszystko złe obali,
 Niech chorob szyki całe;
 Niech pioruny Jowisz zwali;
 Złe to, przy grzechu małe.

LXVIII.

Niech wywarte z piekła siły
 Y krwawy Mars cię kona,
 Darmo ná cię o łup biły,
 Jeśli grzech nie przekoną.
 Pokiż ten jad, niby słodki
 Przysmak, szaleńcze, żujesz?
 W trunę wprawią te łakotki,
 W tym łyku śmierć uczujesz!

LXIX.

Nolles cicutam Socratis,
 Vel Pfyllorum venena:
 Noxa, fons diri plasmatis,
 Quò fluit Mortis vena;
 Sed hoc venenò tempera,
 Trux Mitridates, tibi:
 Quin Orco addat funera,
 Nequit hic hauſtus bibi!

LXIX.

Kubek, w którym śmierć Sokrata,
 Strasznyć y Psyllow jady;
 Gorsza z zbrodni płynie strata,
 Niemasz tam ná śmierć rady!
 Choć się przywykł; tę truciznę
 Mijay więc Mitridacie,
 Bo piekłu z siebie puściznę,
 Dasz zá Iyk garło bracie.

Fulmen adjicio

E Sacro Vate.

Væ Genti peccatrici, Populo
gravi iniquitate, Semini ne-
quam, filiis sceleratis; Isai: 1.

Addo & Parænesim.

E Patrum Oraculis:

*Pejus est peccare: quàm à
Demone obsessum esse. S. Chry-
sost: Hom: 30. ad pop:*

*Improbitas quâvis gehennâ
gravior est, & peccator demo-
ne peior. Idem. Hom: 28.*

*S. Ambros: ep: ad Rom: Con-
scientia peccatoris fatet gra-
vius omnibus sepulchris. S.
Cathar: Senens: 1. 32. Pec-
cator est demon incarnatus.*

PARS

Zá piorun stanie
Prorockie Zdanie,

30

Grozi tak Izaiasz w Rozdz: 1

Biada narodowi grzesznemu,
ludowi ociążałem nieprawością,
plemieniu złemu, y synom złośli-
wym.

A tu przydać przestrogę
Z Oycow Świętych mogę,

Święty Chryzostom mowi:

Gorsza rzecz grzeszyć, niż być
od czarta opętanym.

Tenże mowi:

Nieprawość nąd wszystkie
piekła cięższa jest, á grzesznik
nad' czarta gorszy. Święty Am-
broży mowi:

Sumnienie grzesznika ciężcy
cuchnie nad wszystkie groby.

Święta Katarzyna Seneńska to
napisała.

Iż grzesznik czartem wcielo-
nym.

P A R S II.
P R O D E O
Supplicis Libelli,
Ubi Classicum canitur
contra
NOXAS LEVIORES.

I.

AT nec minores laureas
Tempseris victor tui;
Refert ad Pacis oleas
Et hæc trophæa strui.
Itur in Capitolium
Pedibus vel quadrīgis:
Cædes dat par præconium
Spartaci, five Gygis.

II.

MAnum non fat Triariam
Sternere ausu pari,
Ni Velitum centuriam
Sub moves tuo Lari.
Fuso Titanum agmine
Ad palmam haud evades;
Myrmidonum examine
Si ab imbelli cades.

CZĘSC II.
NABOZNEY

Supliki,
Gdzie racye
przećiw małym grzechom
Abo powizednim.

I.

Y Laurem nie gardź przymnieyszym
Zwycięzco w własnym boju:
Y szczupłość triumphom lżeyszym
Zdobi wieniec pokoju.
Cnota pieszych, y woz złoty
W Rzym więc okrzykiem wnośi;
Lub Gigiefa, lub hołoty
Trup poleć okrył, głośi,

II.

Nie dość dzielnych bohaterow
Bitnieysze kruszyć szyki;
Gdy lekkich nie sporoć Syrew
Bezgrotnie tępic piki.
Olbrzymow pułki znieś one?
Teć lauru nie uwiją,
Gdy Mirmidonow skupione
Zmrowczych sił husce zbiją

III.

III.

STravisti Antæi grave
 Robur suppar Alcidæ:
 Nè tuæ illudat clavæ
 Fors vel Therfites, vide,
 Vel post Gigantomachiam
 Hæc sint victoris jura,
 Nè deterat victoriam
 Levior armatura,

IV.

FEramne me pumilii
 Criminis premi jugô,
 Certus Athletes præmii,
 Si Gigas Scelus fugo?
 Probri non exfors exitus
 Capuæ terga dare,
 Si Roma fusa penitus
 Si mihi cedis, Vare.

V.

Quem nec Leo Marmaricus,
 Nec sua Barri mole,
 Si languor frandat Caricus,
 Vulnere famæ dole,
 Quid juvat major laurea:
 Si minor hostis ovat?
Æratis miscens aurea
 Si prædis rem Sors novat?

III.

Legł trupem Anteusz, sławy

Dałci doycć Alcidesa:

Patrz, być nie starła buławy

Błaha moc Tersitesa.

Po wygraney z Olbrzymami

Upomniy męstwo twoje,

Być nie zelżyły siłkami

Leksze tryumfu zbroje.

IV.

Mali mię wdać złość nie duza

W łacno uchronne łyka;

Co mi zdolna moc nie zduza

Grzechu jak Tytańczyka;

Zle ktoś woyska Rzymskie kona,

Gdy w Kapui ustaje:

Choć młodź Rzymska w pień zgładzona

Choć Warus tył podaje.

V.

Gdy cię ani lew Hirkański,

Ni słoń ogromny złamię,

Niech mały gmin Azyański

Obali; sławać chramie.

Prożno zbite liczysz trupy,

Gdy cię płasza hołota?

Y przez mośiądzowe łupy

Odbierać zdobycź złota.

VI.

SI nec Geryon tricorpor
 Te Nefas grande sternat,
 Nè mens vel laureæ torpor
 Nefas Pygmæum spernat.
 Ni Mirmilloni nobilem
 Cani triumphum velis,
 Dura, lentisque stabilem
 Objice parmam telis.

VII.

SI Phrygem plaga erudit,
 Tu Orbis damnò sape,
 Cui virus pridem infudit
 Tenui pomum dape!
 Luget à talpis Thessala
 Urbem suffossam tellus:
 Se à locustis Bengala:
 Colchos evertit vellus,

VIII.

Rursus Batrachomachiam
 Caneret Vates Græcus;
 Si ranis Sênogalliam
 Subrui nosset cæcus.
 Sic parva molem subruunt,
 Et apis stylò necat:
 Remoræ iter obstruunt,
 Dum prora Pontum secat.

VI.

Grzech jak Gerion troycielny
 Jeślis nie przytarł chwały,
 Niechżeć leńku o laur dzielny,
 Karlik nie doynie mały.
 Zebyś z niezczią siłce sprzeczney
 Ná cny triumf nie robił,
 Złoż się tarczą mniey waleczny
 Być raz broni nie dobił.

VII.

Jeśli kto więc mądr po szkodzie.
 Swiat w szkodzie głupi zjawić:
 Strut jabłuszkiem w pierwszym głodzie
 Jadu nie może strawić.
 Od Kretow Tessalczykowie
 Mają miasta ruinę:
 Afry z szarańczy: Kolchowie
 Ná runo kładą winę.

VIII.

Znowuby myszy z żabami
 Bitwę wierz Greka nocil;
 By widział iż nie minami
 Franki, szyk żab wywrocil.
 Tak sił drobnych gmach nie strzyma
 Y pszczoła żądłem z orze:
 Rybka pewna okręt ima,
 Gdy wały morskic porze.

IX.

IX.

NEc te minori levior
 Noxa fato irretit;
 Arena est; sed gravior
 Hâc fundum Argo petit;
 Est atomus; ex atomis
 Sed Idæ tument montes:
 Guttis nimborum prodromis
 Pyrrhæ exundant fontes.

X.

NUx hæc arctat Iliadem
 Bonis fatalem tuis:
 Nec unam Gigit Troadem;
 Cum qua repente ruis!
 Parvis immânes fluvii
 Scatebris ducunt ortum:
 Scintillis flamma Ilii,
 Surculis debes ortum.

XI

AN solum Rhodi Colossum
 Palpebra horret pati?
 Aut Scyro fragmen effossum,
 Quô nolit sese quati?
 Vix illa novit mollius
 Æoli ferre flamen,
 Nec illi hæret gratiùs
 Volans Arachnes flamen.

IX.

Y nie w lekki lekka wina
 Upad uwikła cnotę.
 Graży piałku odrobina
 Przeładowana flotę
 Profzekci to; lecz z tych gory,
 Wzdęte, w Niebo się znoszą:
 Krople lub drobne dżdżow cory,
 Potop Nòego wnoszą.

X.

Wielatu masz złęgo sumę,
 Jak ktoś w jednym orzechu
 Skrył Trojańską całą dumę,
 Upad cię poda śmiechu.
 Od miałkich zrzodeł wyniosłe
 Z brzegow bieg rzeki mają:
 Z iskry pożar: Cedry rosłe
 Z roźdzek ku Niebu wstają.

XI.

Czy tylko Kolos słoneczny
 Topi źrzenicę oka?
 Czy sam kamień wzrok bezpieczny
 Morduje y opoka?
 Lub pomierny wiatr zawieje,
 Cmi oko ta przyczyna;
 Y łyzy jako perły leje
 Z źrzenicy pajęczyna.

XII.

Luget, aufumq; eluit
 Pulveris, jugi rivo,
 Si enatare abnuit
 A fonte pulsus vivo,
 Sic vitrum frontis teneræ
 Nisi immune foves;
 Quin par à noxis lacero
 Cordi munimen voves?

XIII.

Si muricis Oebalii
 Dibaphum struma tegat,
 Manus hoc succi Tyrri
 Dedecus pati negat:
 Labem inspersam fyrmati
 Haud æqua fronte geres?
 Triados vivo Schemati
 Inferi nævos feres?

XIV.

O Quàm hoc mentis limpidum
 Umbra infuscat decus!
 Cœu noctis horror lucidum
 Jubar obnubit cæcus!
 Nequit vel isthoc nubilum
 Regia Solis pati,
 Has arcet Umbras Rutilum
 Ætheris radiati.

XII.

Płacze oko, gdy w nie mały
 Zá wiatrem profzek wpadnie,
 Toczy łez żywe kanały,
 Poki gość brodzi ná dnie:
 Tak o żywy krzyształ w czele
 Dozor czuyny zachodzi!
 Czemuż się w sercu, tak wiele
 Bez straży grzeszkom godzi?

XIII.

Kiedy ná grzbiecie makuła
 Drogą Purpurę maże,
 Wnet ná ochędostwo czuła
 Ręka jey precz iść każe.
 Ná drogim bławacie zmaza
 Nie miła łada oku?
 Plamy Boskiego Obraza
 Scierpisz niecudne, wzroku?

XIV.

O jak ta światło serdeczne
 Plama zarzuca cieniem!
 Tak więc noc oko słoneczne
 Okropnym sępi ómieniem!
 Nie ostoją się te chmury
 W słonecznym Nieba kraju:
 Wyświecają cień ponury
 Z świetnego Niebios Raju.

XV.

Non Damoclis sic faciem
 Ater inumbrat color:
 Nec sic serenam aciem
 Galbæ restinguit dolor.
 Pulcher es inter ulcera,
 Ni cor hæc afflet tabes;
 Odère pulchrum Sidera,
 Si tingat mentem labes.

XVI.

Tinctis cerusâ maculam
 Genis exesse jubes,
 Et ad Solarem faculam
 Nævum proferre rubes:
 Sic ergo vultus potior
 Dibaphô tegens strumam;
 Nec mens nitebit cultior
 Levem perosa plumam?

XVII.

Contrahe nævum; eluet
 Hunc flammis stagnans focus:
 Tam gravem tibi instruet
 Vel levis pyram jocus!
 Finge Procustæ lectulum
 Aut catastam Perilli:
 In unum coge cumulum,
 Quod hi passi vel illi:

XV,

Nie tak Damokla, zczerniona
 Sadzmi ginie uroda;
 Y z rumianych lic spędzona
 Galby smutkiem pogoda;
 Dość masz krasny między wrzody,
 Gdy cię grzech nie owionie:
 Za nic krasne lic jagody,
 Gdy skaza zmyśl ożionie.

XVI.

Ná licach farbą zbielałych
 Proszku nie ścierpi ręka:
 Wstyd cię słońca, makul małych
 Światłu nie tać męka!
 Więc twarz piękrzysz, y w szarłacie
 Chodzi wrodzona wada?
 Duszę by tak zdobić bracie:
 Ma być jey ze zdźbłem zwada.

XVI.

Miey przywarę, są ná taki
 Zużel ogniście piece!
 Stos pożarow, ach patrz jaki,
 Zart ná cię lekki miece!
 Staw w myśli Prokusta łożę,
 Myśl o Perilla wole:
 Złoż, co katowni być może.
 Zmyśl te y owe bole:

XVIII.

XVIII.

NEc cassis comam ignea,
 Nec liquor plumbi potus,
 Nec vis morborum ferrea,
 Aut ardor Ætnæ totus:
 Non Phalaris, aut Siculæ
 Torfit Tyrannus oræ,
 Ut hæ cremantur maculæ
 Focò vel brevís moræ!

XIX.

SEd absit hic Vesuvius
 In leve nefas gravis;
 Uret fontis immaniùs
 Cor Lipara insvavis!
 Torrebit flammæ feritas
 Intimas mentis venas,
 Desiderio ignitas
 Agglomerante pœnas!

XX.

HÆc Oeta, hic te postulat
 Herculem rogus facer:
 Qui flammis flammæ cumulât
 Vindex in fontes acer?
 Leve id cave dixeris,
 Cui onus pœnæ comes,
 Vivet in pœnam sceleris
 Igneus venis fomes!

XXI.

XVIII.

Mniey szyszak ogniſty ſkronie,
 Y ołow w uſta lany,
 Lub moc ſilna chorob w zgonie,
 Y Etny piec rozgrzany.
 Mniey dręczą Tyrańskie Kluby,
 Choć przy Sykułſkiej probie,
 Jak doymie Czyſcowey gruby
 Upał, choć w małej dobie.

XIX.

Lecz niech ta Etna podziemna
 Grzeſzkom tak nie dogara;
 Gore ná nie, mniey przyjemna,
 Groźna ogniem Lipara,
 Skryty płomień duſzne ſiły
 Okrutnym przeymie ſkwarem
 Ciężki upał gdy cię miły
 Bog ſpali żądź pożarem.

XX.

Tać to gora Herkuleſie
 Ten ſtos tli ſię ná ciebie!
 Zą grzech dość płomieniow nieſie:
 Mściwa żądza być w Niebie.
 Nie fraſzka to, zą czym wchodzi
 Wteż tropy przykra kara;
 Zywy w ſercu ogień płodzi,
 Czym ſiłow duſz dogara!

XXI.

NEc fata pœnam different
 Hic adhuc illam dabis,
 Dum pro festuca ingerent
 Se moles crassæ trabis!
 Si vadum istud negligis,
 Mox in Maleam rues:
 Hêu quid hoc leve eligis,
 Quod gravi Scyllâ lues!

XXII.

HAc itur in præceptis viâ,
 Prædromus iste præit
 Grandibus ausis, devia
 Sensim in tesqua vehit.
 Sic fert & Morbi indoles,
 Nec Gigas statim scelus
 Succrescit culparum moles,
 Sensimq; fit Sthenelus.

XXIII.

O Pœna Avernibus
 Non mollior catastis!
 Labem piari labibus
 Plumæquè idtum hastis!
 Cave vel leve occinas,
 Quod tam deorsum premit!
 Si cor atomo acclinas,
 Mox subter Ossa gemit.

XXIV.

XXI.

Smierć późna pomsty nie zwlecze.

Tu, tuć się da we znaki;

Zá zdźbłem się blahym powlecze

Grzech, jak Kolos niejaki.

Tak po miałkim płynąc brodzie

Zemkniesz w morskie zakręty,

Ey nie dufay miałkicy wodzie,

Zwiezie cię ná nurt kręty!

XXII.

Ná przepaść tym ciągną torem;

Przewodnik ten więc łudzi,

Ná złe wioząc, nie dozorem

Ná zdrożne przerwy trudzi.

Nie razem ból gorę bierze,

Nie zaraz Grzech Olbrzymem:

Powoli w swej sława mierze;

Z wolna, aż ty Kaimem.

XXIII.

O cięgo nad Plutonowe

Nie łżeysza w ognjach cięgi,

Mszczą się grzechow, grzechy nowe!

Lekkiego, postrzał tęgi!

Nie mowże więc: że to żarty,

Co tak ná upad gali:

Gdyć umysł proszkiem przyparty,

Wnet ná cię gorę zwali.

XXIV.

Hæmum si dorsò dejicis,
 Cyclades parvas time:
 Minantur, ni te objicis,
 Parvæ ruinam rimæ.
 Adriam quisquis horruit,
 Et lenem Cydnum cavet;
 Telephi hastam metuit,
 Ictum qui lethi pavet.

XXV.

Tunc ergò plumæ conferat
 Gravius pondus Hæmo;
 Si novit, in quem exerat
 Ausum, id ausit nemo.
 Exile sit, quod conscio
 Parturis crimen Cœlò;
 Crescit hinc pondus impiò,
 Quòd DEUM petat, telo.

XXVI.

Feratnè, (fibris infusus
 Si viget Amor, fili)
 A tē Julo inelytus
 Æneas ictum pili?
 Si grave Patris iugulo
 Horres, Ascani, telum;
 Vel arundinis bajulo
 Ictu funestas Cœlum.

XXIV.

Czym barkom przykrę gory,
 Niech się pagorkow lęka:
 Grozi tuż ruina, który
 Mur już przez ryśy sęka.
 Komu morskie straszne fale,
 Cichey się boi wody;
 Strasznyś Telefow postrzale,
 Komu umrzeć nie gody.

XXV.

Równayże tu z lekkim puchem
 Cięższe nad Tatry brzemię:
 Kto wie: co Bog? twoim duchem
 Ten wtoż nie wstąpi strzemię.
 Niech lekką ná pozor będzie
 Złość w oczach niebios smiała;
 Ztąd cięższa, lekkości zbędzie
 Ze w Bogu tkwi ta strzała!

XXVI.

Jeśli miłość Synom wlana
 Y w twe się serce wpija;
 Synemeś, niech Oycu rana
 Choć włoskiem nie dobija!
 Jeśli ná kark Oycu grotem
 Natrzeć hartownymi groza,
 Choć czczy trzciny zranisz lotem,
 Smutna ztąd Niebu proza.

XVII

XXVII.

Silet Astrorum hilaris
 Ausu concentus tuo!
Temperat ille cytharis
 Orpheus, cantuq; suo.
Testor Æterni Flaminis
 Cor suboffensum tibi,
Quod vel ad umbram Criminis
 Gaudia vetat sibi.

XXVIII.

Eheu! quousq; Pneumatis,
 Auri tam tristè canes?
 Parcusvè acromatis
 Sacros offendis Manes!
Occine quiddam svavius
 Tuâ Amphion, lyrâ:
Dissonam fidem acrius
 Nè Dia plectat ira.

XXVII.

Cyt w Niebie, gdy wdzięcznie noćie

Nieda zuchwalstwo twoje:

Muśi cny Orpheusz skroćić

Ná lutni trele swoje,

Niech milczę; Boskiego Ducha

Serce niech Swiatkiem bywa;

Ná cień winy tam nie sucha

We łzach źrzenica pływa.

XXVIII.

Ey długoż tym Boskim uszom

Nocisz nie lube pienie?

Tak skapy wpieśń miłą, Duszom

Świętych przykrzysz się trenie.

Wždy zabrzmí ná lutni złotey

Wdzięcznicy co Amfionie;

Zeby się niezgodney noty

Pomsta nie mściła w słonie.

P A R S III.
SUPPLICIS
P R O D E O
LIBELLI
Ad
T U M I D O S
Posthumum Luciferi Genus

I.

Quis hic instar cucurbitæ
Mentem distendit tumor?
Cœu dum in Phorci gurgite
Fluctibus tumet humor?
Abfiste ventis, Æole,
Quid cassum inflas follem?
Qui sub hac tumoris mole
Cessum mentitur collem.

II.

Vix tantum Cauro perviæ
Carbasa turgent ratis,
Ut te molles Ethesiæ
Fluctibus tollunt stratis;
Sed num hic semper Æoli
Sibilus lambet proram?
Deteget amicam doli
Sors frontem intra horam,

CZĘŚĆ III.

Nabożney

SUPPLIKI:

Abo wiersz

Ná

P Y S Z N E,

Dumnego Lucipera plemię.

I.

COż jak wiatrem pęcherz dęty,
Wznościć się myśl od dumy?
Tak gdy wichrem morskie męty
Wzburzone nadmą szumy?
Eolu, ochęlnay wiatry,
Coż miech czczy wicher wzdyma?
Duma to wyższa nad Tatry,
Górno o sobie trzyma.

II

Nie tak wietrznym Aquilona
Zagle się odną dmuchem;
Jakim, fala rozjątrzona
Zefirmi, tchnie wciąż duchem!
Lecz długoż Zefir łagodnym,
Lotem wionąwszy minie!
Zdeymie larwę szczęście z płodnym
Zdrad czołem o godzinie.

D5

III.

III.

Quin altos ponis spiritus,
 Quêis Jove plenus tumes?

Time, quos tremat exitus
 Arbos cœssa Idumes.

Bipennem ferre cogitur
 Propior Cœlo pinus:

Majorq; cervix cœditur:
 Dirimunt Altum Sinus.

IV.

Quid cristam, Tereus, erigis?
 Et ales cristam gerit.

Quid jubam celsum surrigis?
 Cyllaro haud par erit.

Non horres probra Icari
 Fictili pennâ fretus?

Nemina daturus Mari,
 Fabula fies vetus.

V.

Tutiùs humi repitur,
 Nec lapsum timent imâ:

Celsô in præceps ruitur,
 Hinc strages summis prima,

A telis pax est trifidis,
 Nec Jovis pavent facem

Valles, quæ Semiramidis
 Turribus negant pacem.

III.

Nie zatłumisz tego ducha!

Ktorem tchniesz pełen dumy?

Boy się, tu spadku otucha,

Jak cedry gor Idumy.

Ostry topor chętnie tępią

O dąb, co Nieba bliższy

Tłustych stąd ná rzeź nie skępią

Morze w brzeg dziela niższy.

IV.

Czub ná głowie chlubo nośisz?

Lada ptak z nim się rodzi:

Coż tę grzywę w Niebo wznosisz?

Dzianeta nie dochodzi

Ey Ikarem z pośmiewisko

Skrzydłami z wosku łowisz!

Dasz nowę morzu przezwisło,

Y starą baykę wznowisz

V.

Pewnięysza niżiną droga,

Nie może spaść, co ná dnie:

Z wysoka się śliznie noga:

Co się wzbije, to spadnie.

Mija troyognista strzała,

Piorun dolin nie pali:

Bije tam, gdzie wieża stała

Y wyższe gmachy wali.

VI.

A Lemena genitum risit
 Antæus fixus solo;
 Quem Tyrinthius elisit
 Sursum elatum dolō.
 Nec vapor totum altiūs
 Nubibus caput credit,
 Solutus æstu, tristiūs
 Illacrymatus redit.

VII.

V El si millenis Solibus
 Syrma caudatum geras
 Junonis suppar avibus,
 Nil præ te fastūs feras,
 Si oculata fidere
 Plurimō cauda riget;
 Sed aurem nata lædere
 Vox, nec sat gressus viget.

VIII.

S Is cœu diei facula
 Nec genis fulgor desit;
 At solis vultum macula
 Teste Mathefi læsit.
 Quis celsior supercili
 Umbrae intentus suæ
 Se algæ æquet humili,
 Si quâ livescat luce?

VI.

Herkulesa się nie lękał,
 Gdy olbrzym legł na ziemi:
 Lecz go Hercules ponękał,
 Wzniołszy go barki swemi.
 Y wilgotna z ziemi para
 Wzlotu w górę przypłaca,
 Gdy jey słońce doymie, Wara;
 We łzach się dżdżyfych wraca,

VII.

Być tyśiąc słońc krajem szata
 Po ziemi wlekła w koło;
 Ptak Junony paw niech brata
 Zna cię, spuść na doł czoło.
 Niech paw złotookie wodzi
 Za sobą piękne runo;
 Lecz pawiu, na głosiec schodźi,
 Y chod ci zgani Juno.

VIII.

Zmień się w oko Nieba dżienne
 Niech twarz promienie toczy:
 Y na słońcu cienie zmienne
 Astrolog przez szkło zoczy;
 Kto wysoko gębę nośi.
 Cień swoy ma za nielada:
 Rzecz go choć licha przenośi,
 Gdy cnotę szpeci wada.

IX.

Est infra metas Gloriæ
 Decus aspersum notâ!
 Sic aurum fædat scoria,
 Levisq; Deam rota.
 At sic sunt tua, tumide,
 Nil jugis inops nævi,
 Et color in Thaumantide
 Luce vilescit brevi.

X.

Nec finê cortice lignum,
 Nec absque lappa seges:
 Nec finê carie tignum,
 Nec finê cæde Leges:
 Et Rosas spinæ asperant,
 Teguntq; nubes Solem
 Nimborum claustra referant
 Zephyri, æstûs prolem.

XI.

Sic nil ex asse gloriam
 Vendicat sibi totam,
 Nec sophus extra Moriam,
 Nec forma citra notam.
 Offulsit Alcibiades
 Sæculo pulchra luce;
 Flevêre monstrum Plejades,
 Scelus in sancto Duce!

XII.

IX.

Nie doydzie do kresu chwaly

Krasa, nie czcza przyklady

Zloto przycmi zuzel smialy:

Szczescie, krąg pełen zdrady;

Y twoy pozor ma przywary;

Pod słońcem nie bez wady

W tęczy farbom nie dasz wiary,

Nie trwałość nie ma rady.

X.

W pięknym cedrze skora gruba:

Kąkol się miesza w złoto:

W prochno gnije balka ruba,

Y prawa miecz przemoże.

Miękka róża cierniem krwawi,

Y słońce w obłok zaydzie

Dżdżysta burza ziemię spławi

Y Zefir upał znaydzie.

XI.

Tak nikt prawie nie dziedziczy

Cney sławy zkażdey miary!

Y dowcip z głupstwem graniczy;

Y śliczność ma przywary!

Alcibiad cnemi dzieły

Wiek świata zjawił złoty;

Lecz Niebo w nim rozrzewniły

Wady wmieszane w Cnoty.

XII.

SI oris inflat dignitas:
 Cultior est te Paris,
 Cui Lacæna Faustitas,
 Nec una vultu Charis.
 Quid Prænestino conferam
 Te sêu Rhodio Flori?
 Breve Rosarum conferam
 Ver Ganymedis ori?

XIII.

Quanquam quid genis insitus
 Menti blanditur color!
 Quem præit Soli inditus,
 Et Ledæ vincit olor.
 Imò hunc florem deterit
 Pernix Ætatis hora,
 Quam furva Mortis atterit
 Urna, morbiq; mora.

XIV.

SI torrens Gazæ Lydius,
 Exuviaëque Tyri,
 Cerisque fulgor patrius,
 Vel Sors par forti Cyri
 Pectus in falsum abripit,
 Ditiore est te Pontus.
 Et fors, & mors hæc surripit,
 Cyrumquë figit contus.

XII.

Czyć uroda butę stroi?

Parys jest gładzeczy twarzy;
Przy nim Sparty szczęście stoi;
Z Nimfą go wdzięczność parzy
Co cię z Prenestyiską znośi,
Lub z różą śliczną w Rodzie ?
Biedny kwiatek choć się zkośi
Przeydzie ciebie w urodzie.

XIII.

Choćci krew lice farbuje,
Mami rumiana skora:
Złoty cię Titan celuje,
Y Snieg łabędzie piora,
Nawet kwiat ten ścicha psują
Lotne w swym biegu wieki,
Ná trupią mu barwę czują
Parki, y prożne leki.

XIV.

Jeśli nurt Gangesa złoty,
Abo szarłatne stroje:
Jeśli herbowne kleynoty,
Y sławne Cyra boje,
Lub duma z bogactw unosi:
Więcey ma ciche morze!
Trefunek to lub śmierć skośi!
Cyra mozg dzida zorze!

XV.

XV.

SI par Stagiræ Principi
 Mens, vel Chryffippo nitet:
 Par Arpini municipi
 Torrens si lingvam ditet;
 At & Plutonis Regia
 Ingenii florem gêrit,
 Cujus mens fastu ebria
 Cum lingvæ sono perit!

XVI.

AT nec tuis, Cornicula
 Discolor plumis nites,
 Cujus tumori Sæcula
 Æquas intendant lites:
 Cœlô fluxêre omnia,
 Quæ tibi fastum movent:
 Sic & Olympi congia
 Turgidam mentem foveant!

XVII.

SEd nec se jactat aureo
 Cynthii Soror cultu;
 Nec scintillantûm igneo
 Siderum phalanx vultu.
 Nôrunt sese vel sidera
 Lucere non de suo!
 Tua fatentur munera,
 Dum micant, Sol, de tuo.

XVIII.

XV.

Sięgaj dowcipem Platona,
 Chryspia zrownaj głowie.
 Wsadzaj w rożek Cycerona,
 Wytworny w gładkiej mowie:
 Lecz y Plutonowa chata
 Znaczne dowcipki chwyta
 Tam dumę rozumu strata,
 Dźwięk głosu zguba wita!

XVI.

Y nie twemi pyszny Ptaku,
 Cudnie puchniesz piorkami:
 Za twą butę, nieboraku,
 Sprawisz się przed wiekami.
 Z świetnych Niebios to spłyneło,
 Coć myśl pokorna pfluje,
 Tak gdzie Niebo dar złożyło
 Tam się nadętość snuje!

XVII.

Xiężyc nie wie, co to chluba,
 Choć ma prześwieatne rogi;
 Nie wje wyiskrzonych luba
 Twarz, y szyk gwiazdek mnogi!
 Zna to ogniſtych gwiazd sfora,
 Ze cudzym lśni się, nocą.
 Ich blask jeſt ſłoneczna cora,
 Ztąd jeſt że się migocą

XVIII.

XVIII.

Tibr solus arrogas,
 Si quod te jubar habet,
 Favorsi Divûm derogas,
 Cœlitus si quid labet.
 At si tantillum foderes
 Nihili venam tui:
 Jam cristam Pavo subderes
 Palamedeæ gruif

XIX.

ORigo tibi Nihili
 Fluxit ex imi vena
 Et vitæ actus simili
 Frontis illudit Scenâ!
 Tui de penu ditior
 Nihili num fit gaza?
 Sistat fluxum beator
 Vena; fis Codri casa.

XX.

Quid ergo mentum tumido
 Fatum supinat tibi;
 Quidquamne ausu stolido
 Arroget *Nihil* sibi?
 Chaos immune radii
 Quo sese *Nihil* jactet?
 Hujus Hæres ærarii
 An se ut *Quidquam* tractet?

XVIII.

Ná twoy zabieg hardo zwałasz,
 Gdyć choć iskierka wznidzie;
 Ze to z Nieba, niepozwalasz,
 Choć ztamtąd wśzyko idzie.
 Lecz gdybyś to daley szperał,
 W tym, żeś z niszczego, dole;
 Coś się piormi, Pawiu wspierał,
 Zoraw by wygrał pole.

XIX.

Nic, twym przodkiem, Nic początkiem
 Z tego człek zrzodła płynie:
 Y życie rownym porządkiem
 Tak też jako nic zginie.
 A coż Nic do twego przyda,
 Ktorem się chlubiiz, skarbu?
 Niech ci Niebo nic nie wyda,
 Z Kodrem jednegoś karbu.

XX.

Coż tedy wyżey, jak mowią,
 Gębę niżli nos nośisz?
 Głupcem cię śmiałku, nazowię.
 Ze twe Nic jak coś głośisz!
 Nic, jest to przepaść ciemna,
 A zkad się ma tak chlubić?
 Rzecz jest w sobie nieprzyjemna,
 Jakoż ją jak coś lubić?

XXI.

XXI.

Quid fortis fulgor Quirinæ
 Patrum collatus luci;
 Vel faces astris geminæ
 Sudo Astrorum Ducî?
 Quid hæc Cœli ad Curiam
 Vivosq; Cœli Soles?
 Quid hic ad Lucem nesciam
 Umbrae, vel Mundi moles?

XXII.

ET tu tantilla atomus
 Vis par Olympo credi?
 Cœu alta Æoli domus
 Fulmine apta lædi:
 Sed te Cameli æmulam
 Distrahat tumor Ranam;
 Rana es, nec hanc maculam
 Te ruptâ tolli canam.

XXIII.

SIS Rhodi Sole grandior,
 Vel umbra vespertinâ;
 Ex arduo sed gravior
 Est in præceps ruina.
 Cave proinde, Icare;
 Dædalâ filus cerâ!
 Hac sese pennâ librare
 Nec ales aufit vera.

XXI.

Coż są liche szczęścia dary,
 Przy starych Rzymian zbiorze
 Co świećka bez przywary
 Przy złotym słońca wzorze?
 Coż zaś słońce ma rownego
 Do żywych Planet w Niebie?
 Coż do Światła Przedwiecznego?
 Ciebie to BOZE do ciebie.

XXII.

Proszku, co cię nikt nie doyrzy
 Chcesz być za sto gor miany?
 Za gmach cudny, kto nań spojrzy,
 Gromom na cel wydany?
 Lecz gdy garb chcesz mieć wielbłądzi,
 Nadyмай się jak żaba
 Spęknij się, że cię osądzi,
 Kto wielbłądem, ufność słaba.

XXIII.

Wznies się nad kolos słoneczny,
 Y nad wieczorne cienie;
 Zprzykrey gory mniej bezpieczny
 Jest zawrot na zlecenie.
 Więc lotu strzeż się Ikarze.
 Słabemi wsparty piory;
 Niech ma tych pior ptak dwie parze,
 Wątpię by latał ktory.

XXIV.

XXIV.

ORe si regnant Charites,
 Si lingvam Siren regit;
 At in te mille Mephites
 Patrocli carcer tegit.
 Sic sub formæ sipario
 Vilis sentina latet!
 Infamis limi ebrîo
 Hèn fons hic, amnî scatet!

XXV.

Quòd si vel fulgor trabæ,
 Vel murex ardens togis
 Accendit fastum, tinea
 Sic te subesse cogis,
 Pudeat, fucum ostrea,
 Byssum quòd parit tellus:
 Vincit te Pubes Florea,
 Colchicum Phryxi vellus.

XXVI.

NEc si Theatra plausibus,
 Vel Circus tujs sonet:
 Si vel auratis curribus
 Te victrix Roma donet;
 Non popularis pulchriùs
 Aura afflabit nomen,
 Et ad ferenda svaviùs
 Fata hinc cassum omen.

XXVII.

XXIV.

Nymf przyjemność niech twarz zdo
 Niech Syren mowę słodzi:
 A stek plugawstw co w cię robi?
 W tym więźniu piękność brodzi
 Tak podśliczną lic zaślona
 Stek się nie cudny tai!
 Y mułem brzydkim zelżona
 W rzrodle kałużę czai.

XXV.

Czylic świętność złotogłowu,
 Y jasney purpur Zorzy
 Podżega dumę, obłowu
 Molom się w nich przysporzy!
 Wstyd, żeć pław szarłat farbuje
 A ziemiać biśior płodzi;
 Lada kwiat w pozor przodkuje!
 Złoty cię skop przechodzi.

XXVI.

Niech gmach widokow, okrzykiem,
 Y plac gonitw cię sławi:
 Niech cię złotay z stroynym szykiem
 Woz w Rzym ná tryumf stawii:
 Mnicy przyjazne ludu dadzą
 Z wiatrem zawiane głosy;
 Ná ulżenie nie poradzą
 Cięcia śmiertelney kosy.

E

XXVII.

XVII.

XXVII.

ADhæc, quid Fastu tetrius
ADite primùm fato?
 Quidquamnè probri plenius
 Cane trifauci nato?
 Primus è Cœlo cogitur
 Ille extorris ire,
ECœlo is proscribitur
 Huc, ubi regnant Diræ.

XXVIII.

PRimus nefandi protulit
 Fœtus hanc Orci prolem
Cùm sese tumor extulit
 Ad Deitatis Solem.
 Inde ad tristes Erebi
 Olympô pulsus oras,
 Ubi nox nescia Phœbi
 Ducit illunes Horas.

XXIX.

NEc Stygi prior victima,
 Certior Orci hæres;
 Quàm dum luem hanc intima
 Cuique fovent Seres.
 Fumofas hinc imagines
 Fastui dat fuligo,
 Et superbas Propagines
 Erebi dat caligo.

30
XXVII.

A to czy Dumy nie hydźi
Ze jest Plutona płodem?
Coż kogo świata obrzydźi,
Jak kto jest z piekła rodem?
Pierwszy wiecznym bies tułaczem
Z niebios spłodzony został:
Radości plac zmienił płaczem,
Gdy się do Jędz państw dostał.

XXVIII.

On naprzod, w bezecny, wylał
Płod ten piekielny, sposób
Gdy się przez hardość wychylał
Ná Tron trzech Boskich Osob,
Ztąd w podziemne Proserpiny,
Z Słonecznych, zegnan kraje,
Gdzie noc Słońcu, ni godziny
Swiatłu Planet nie daje.

XXIX.

Ta ofiara piekłu miła,
Tam tycho dziedzić progow,
W kogo się ta skaza wpiła,
A bławat przyda rogow.
Ztąd zczerniałe Herby przodkow
Zwykły u Pankow śniedzić;
Ze rod pyszny przedtym Kmiotkow
Z piekłem Brat, ztąd już wiedzieć.

XXX.

AT si adhuc laceffere
 Jovem Giganti lubet,
 Sape Phlegræo pulvere:
 Tabô Titanum rubes?
 An torva placet Enyo?
 DEUM in arma cies?
 Accincta Cœli prælio
 Janum recludit quies?

XXXI.

MAlê Entellum provocat
 Dares, Mirmillo Thracem;
 Nec mutus linguas evocat,
 Movetq; belli facem.
 Tu cave, Jove æmulo:
 Dextrô jam telô rubet!
 Locum designans tumulo,
 Quô stratus hostis cubet.

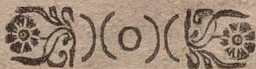

XXX.

Jeszczeż się ma do gor twardych
 Mars Olbrzyski ná BOGA?
 Pomniy ná plac, skąd tak hardych
 Ufcow nie uszła noga?
 Bellona cię głupia zwodzi!
 Z Bogiem chcesz pojedyнку?
 Gdy z Niebem w utarczkę wchodzi,
 Niechce Zbroja spoczynku?

XXXI.

Zle, gdy się nierowne pary
 Chcą ścierać, Entell z Darem!
 Gdyś nie mowny, próżne swary;
 Y bitnym tliż się żarem.
 Ty strzeż się: z Bogiem to sprawa,
 Już mściwy piorun mierzy!
 Pod grobowy loch cię zdawa,
 Jak zginiesz, gdy uderzy!

PARS IV.
SUPPLICIS
PRO DEO
LIBELLI
Ad

Biberii Meronis Nepotes, Pronepotes
Tricongii, sub Signo Amphoræ natos.

I.

AT tu, quem raptat Massico
Crater despumans rore:
Suavem procellam Attico
Mentitus in dulcore:
Time ab istis fluctibus,
Sorbet hæc mentem palus,
Plena dolosis Syrtibus;
Non est hîc tuta salus!

II.

VEla huic das profundo?
In vorticem inpinges:
Latet hîc Lachesis fundô;
Adest, vix labra tinges!
Quid Baleari simpulo
Litas? ohe, jam fatis:
Dissolvitur in poculo
Naufraga vitæ ratis!

III.

CZĘŚĆ IV.
NABOZNEY
SUPPLIKI:

Abo wiersz
Przeciw piałstwu
y tym,
U których Ley, Rozley.

I.

Komu chęć puhar zatopił
W słodkim jagody foku;
Gdzie się miłą falą skropił
Stoł przy Hibleyskim stoku:
Boy się y ty małej burzy,
Ginie w tym pamięć rowie:
Brod ten fala znagła wzburzy:
Nie pewne w trunku zdrowie!

II.

Zapuścisz w głąb twoje żagle?
Łódź nie uydzie topieli:
Parka ztąd wynika nagle,
Ledwie co myśl podchmieli.
Precz Hiszpańskim pełne czasy
Trunkiem, dość tego picia:
Rozbija się y ná flaszy
Nie trwała łodka życia

E4

III.

III.

O Quot Hylas hoc naufragos
 Herculis hausit fretum!
O quot Liberi choragos
 Hic triste mersit lethum!
 Quotus hōc vadō littoris
 Tener Narcysse peris!
 Nec Ponte, nomen æquoris
 Ab una Helle geris.

IV.

A Quis recoctā Cerêre
 Ille dum caput ferit:
 Mentis peracto funere,
 Turbido mari perit!
 At is Hyblæo fervidus
 Fonte Avernum petit:
O quàm in tristem sapi dus
 Liquor Liquorem stetit!

V.

Hic Bacchī potu igneo
 Manè libato cadit,
 Quot amni Phlegetontæo
 Hic restinguendos tradit!
 Plus quàm adustō uruntur
 Styge ignitâ mero,
 De aquis diu queruntur
 Calidis, nimis serò!

III.

Nie pierwszy Hylas pieśliwy
 W tym miałkim nurcie ginie!
 Ná koleyne nie pierzchliwy
 Herfzt wypija śmierć w winie:
 Czy raz przy tym brzegu tonie
 Z piękną Narcys urodą?
 Helle dawa morskiej stronie
 Imię zálana woda!

IV.

Ten, gdy mu piwnica chmielną
 Łeb zarazi żyburą,
 Pogrzebszy myśl w rozum dzielną,
 Mętną sam ginie lurą!
 Ten słodko - Hibleyskim zgrzany
 Zrzodłem ku piekłu płynie,
 Gdzie go trunek ná przemiany
 Zły po dobrym nie minie!

V.

Ten ognistej z rana wodki
 Chłysznawszy ledwo stoi!
 Ztąd wstęp do piekielney łodki,
 Gdzie ogniem Ogień koi.
 Więcej tam niż przepalana,
 Zdroy śiarczyty dopieka!
 Ná gorące trunki zdana
 Gęba nie wczas narzeka.

VI.

Quotus & vite Lesbiã
 Cœli discrimen subit?
 Sic tam dulci fideliã
 Salus Plutoni nubit!
 Fuge hoc littus avarum,
 Circe id æquor premit,
 Quod cœdibus Lapitharum
 Et fluctu rauco fremit.

VII.

CAve hoc Lethes poculum,
 Si Cœli laurus curæ:
 Ni caveas hunc scopulum,
 Peribis, Palinure
 Sic non sola intervenit:
 Cœcubo Libitina!
 Non unus Stygem invenit,
 Bibitquè inter vina.

VIII.

PRo! cor excors mortalium,
 Ad vada hæc non tremis?
 Olympo exul invium,
 His petes Plutum remis?
 Libetnè posthac fugere
 Noxii venam fontis
 Adumbrat Myron cratere
 Torvi cymbam Charontis.

VI.

Czy raz suchą w rostruchanie
 Niebem płacisz jagodę!
 Tak przy pełnym miodu dzbanie
 Zawierasz z czartem zgodę.
 Precz ztąd, radzę, brzeg ten zrywa:
 Jędza tych nurtow Panią:
 Tu bunt krwawy guza wzywa!
 Krzyk z wrzawą idźcie za nią.

VII.

Stoy, śmierci się nie dopijaj,
 Jeslić być w Niebie miło:
 Z daleka ten zły hak mijaj,
 By wiośło nie zdradziło!
 Tak nie jedna więc się wmyka,
 W pijane śmierć bieśiady!
 Drugi w trunku piekło łyka,
 Y z winem pełni jady!

VIII.

Serce, rozumiesz przepiło!
 Puszczasz się wbrod ten śmieie!
 Z Niebać się tułacz, miło
 Droga ku piekłu ścieie?
 Jeszczec chętką wrostruchanie
 Szczery jad skryty słodzi!
 Kubek ten misterny stanie
 Miasto Charonta łodzi!

IX.

Coactus Tagum fundere
 Thyrsiger pro Phalerno:
 Naulum videris solvere
 Pro trajectu æterno!
 Imò nec naulum pendere
 Bromii favor finit:
 Pro te solenni scedere
 Cum Typhi pactum init.

X.

Otui probrum nominis,
 Incapax gurgis fundi,
 Verna solers abdominis,
 Opprobriumquè mundi!
 Quid isthoc probri præferas!
 Thracum amyntis placet?
 In pecudem degeneras,
 Naufraga dum mens jacet,

XI.

Imò potandi profluo
 Anteis usu feras,
 Leges excedens belluo
 Sobriæ mentis veras.
 Necessitas belluina
 Siti præfixit metas;
 Exfors virtutis ferinæ,
 Id tibi laudis vetas?

IX.

Złoty strumień mieszek leje,
 Ześ w się wlał coś od czopa:
 Przewoz płacisz, coć się dzieje?
 Ná przepiekle taż kopa!
 Ba zá przewoz y kwartnika
 Nie dasz; Bachus to sprawi:
 Zmowił ná cię przewoźnika,
 Darmo cię w piekle stawia.

X.

Jaka ztąd hańby otucha!
 Iak otchłań bez dna pijesz!
 Tylkoć przemyśl koło brzucha?
 Ná swą obelgę żyjesz!
 Co za sława z niestawianey?
 Duszkiem strychowne duścić?
 Bydłęś, nie człek, gdy w nalaney
 Czaście myśl tonąc muścić.

XI.

Owsem krtań złopiąc bez miary
 Bydłat nierozum przeydzie,
 Przez Koleyne z wierzchem czary
 Gdyć ná trzeźwości zeydzie.
 Y bydłatom w ich pragnieniu
 Miarę potrzeba daje:
 Taż mierność czy w twym baczeniu?
 Chwałyc tey nie dostaje?

XII.

Pudoris placet scopulus
 Mali sæcunda Mater?
 Hic Clamor sedem querulus,
 Hic Luxus fixit ater:
 Cruenta passim Jurgia
 Atque cognatæ Cædes:
 Hic Dea regnat Cypria
 Hic duellorum sedes!

XIII.

Prolem Semeles honoras?
 Placet cultus Bimatris?
 Idolum est, quod adoras,
 Liberi cultor Patris.
 Potina Dea sapuit?
 Sapit & Crater DEUS?
 Lymphis incocta rapuit
 Cor Ceres, & Lyæus?

XIV.

Pulchrum certamen eligis!
 Par & Centauris fuit:
 Cratere bella transfigis,
 Quæ jam Bonofus luit.
 Grajo vincis toreumate,
 Hederâ digne Victor!
 Te digno stephanomate
 Cinget Avernus Lictor.

XII.

Miłać Cnoty z wstydem skaza!

Złey toni płodna Matka?

Tu wrzask y uszu uraza,

Tu luba zbytcom chatka.

Nie bezkrewna często zwada

Y pokrewne zaboje,

Tu Wenus panuje rada,

Tu pojedynkow roje:

XIII.

Bożysku oddasz ukłony?

Cześć Boską Bachusowi?

Nie szczere to Zabobony

Ukłon ten Pijakowi?

Pyjatykaż to Bogini?

Dzban y Luftyg zá Boga?

Co to beczka chmielna czyni,

Abo pod wiechę droga!

XIV.

Nie lada obierasz bitwy,

Takiec Centaurow były.

Z Kuslem sprawujesz gonitwy,

Co Bonosa pożyły.

Wygrasz wierzę y pipami,

Laurus godzien choć z wiechy?

Wieniec między rownikami

Weźmiesz z piekielney strzechy!

XV.

SI urit fitis torrida,
 Si hydrops serpit malus?
Te Acherontis horrida
 Largè restinguet palus!
 Bibes ô Nepos Bibuli,
 De stirpe Spongiarum
 Ex spuma fellis Getuli
 Toreuma vincens Pharam!

XVI.

Bibes fluenta sulphure,
 Plumbo liquenti plena,
 Quæ rauco strepunt murmure
 Virus fundente venâ.
 Affuetus olim igneis
 Haustibus, ignem bibes;
 Restat hanc Ætnam flammeis
 Urceis ut delibes.

XVII.

AUreæ quondam phialæ
 Creticum dabant haustum;
 Bibes toxicum fatale
 Et laticem infaustum!
 Venenis spumant calices
 Quos tibi Dis paravit;
 Crudas Lernæo natrices
 Felli attemperavit!

XVIII.

XV.

Pragnienie snadź wnątrze fufzy?

Ley wołasz, jak wpuchlinie?

Masz w piekle dla oſchły duszy

Mątny potok po winie?

Pić będzieſz, piwoſzow wnątku,

Miey jak gębka gąb wiele:

Pieniſtyć ſię z żołącią w ręku

Puhar jak wieża ſciele!

XVI.

Będzieć z gębę wod ſiarczyſtych

Z roſtopionym ołowiem

Gdzie przy ſzumie rzek żarzyſtych

Jad wiecznym ſpływa rowem

Przywykleś trunkom gorącym?

Ogniem cię poić będą!

W jezierce jak Etna wrzącym;

Y ukropem cię zbędą.

XVII.

W złote kubki Alakantu

Dać przed tym piwnica:

Tam trującego Ochlantu

Przykra doda krynica!

Trują tamte w trunku piany

Ktorem Cerber czestuje!

Jad Zmiy z żołącią pomieszany

Dla goſcia tam gotuje.

XVIII.

XIII.

Bibes, & imis fecibus
Prolues ora vivus:
His fauces rigat haustibus
Ille æternum riuus!
Bibes, imò & arida
Fauces aduret fitis
Novum te prement livida
Tantalum stagna Ditis!

XVIII.

Nażłopiesz się; y kalistych
Drożdzy ná dnie dopijesz!
Ná tym poczesnym w ognistych
Zrzodłach wieczność przeżyjesz!
Nażłopiesz się; ciężkieć wskwarze
Język pragnienie spali!
Z Tantalemci w jedney parze
Piekło trunek nagali!

PARS V.
Supplicis
PRO DEO
LIBELLI

Contra Vitia Pudori Puritatiq; Angelicæ
contraria.

I.

SI edax te Idalii
Adussit flamma foci;
Si cor afflarunt Paphii,
Et Fescennini joci;
Peris! ô effrons Veneris,
Adonidisq; Nepos,
Fulvi exhæres ætheris,
Cerbero care lepos!

II.

PRo! quàm Fatuo æstuat
Torridum pectus Igni!
Æstum à Dite mutuat
Fervoris tam maligni!
Ardet hêu! in te alius
Pejor Auernô ignis!
Fumat minax Vesuvius
Fumis Cocytô dignis!

III.

60
C E S C V.

Nabożney
SUPPLIKI:

W ktorey

Gas ná Niewstyd.

I.

JEsli się lubieżney chęci
Jogień już zajął w tobie
Jeślić serce Wenus nęci,
Y rozkosz sproсна w fobie;
Zginiesz bezczelney Boginicy
Y Adonida rodzić!
Stracić Niebo przydzieć przy niey,
Godny Cerbera płódzić!

II.

W jakim to, nierozum gruby,
Upale gorzec woli,
Przejawszy z piekła nieluby
Pożar ku swey swawoli!
Cięższe w tobie piekło gore
Fraszka tamto do tego.
Y wybucha dymy spore,
Godne ognia wiecznego.

III.

III.

Quid sic perustus Cyprio
 Fomite, carbo jaces?
 Nec ostrô *Verbum* pluviô
 Stillans restinguit faces?
 Quòd si compesci ignibus
 Hi quoque ignes queant,
 Saltem ab Avernibus,
 E toro pessum eant.

IV.

Rursumnè Lupercalia
 Luxu insano placent;
 Ad Sacra Priapeia
 Jura pudoris jacent?
 Cessit stipatus Liliis,
 Intimis Candor venis,
 Rosiq; tinctus Phariis
 Rubor abscessit genis?

V.

MEntem heu! Afris inquinat
 Fædior monstris moles!
 Mite Numen eliminat
 Atq; virtutum soles!
 Occupat pectus Samii
 Turpis sentina chori,
 Cor laceffit Idalii
 Spurca libido tori!

III.

Ná což tak Cypryskim zgrzany
 Zarzewiem, węgłu, tlejesz?
 Krwawym z Ran Boskich dżdżem zlany
 Tych iskier nie zalejesz?
 Jeślic ogień być stłumiony
 Ten jakim ogniem może;
 Niechby piekielnym zgaszony,
 Twe już nie żarzył łoże?

IV.

Czy gies Luperkow? rospusta
 Czyć dawna Rzymu miła;
 Czy w Priapa Święto-pusta
 Roskosz, z wstydu rozbierała?
 Giniesz w Lilie więc hoyna
 Ozdobo czyfstej duszy!
 Więdniez rożo wstydem hoyna,
 Niewstyd cię z czoła ruszy?

V.

Umyśł coś brzydszego maże
 Nad Afrow szpetne dżiki,
 Precz Bogu iść z serca każe
 Z Cnot prześwietnemi szyki?
 Wkradłac się w affekt Bogini,
 Co szpetn chętki płodzi:
 Taż z twym sercem co chce czyni,
 Ná strate wstydu godzi?

VI.

Linguam, quæ sæpè nobili
Verbi Cruore rubet,
 In qua Tonanti dapfili
 Figere thronum lubet,
 Nisæis linguam devoves
 Verbisq; prætextatis,
 Thronoq; Numen demoves;
 Reus es Majestatis.

VII.

O Cui regnum pectoris
 Dedicas inquilino,
 Expunctô casti pudoris
 Soliô, ac Divino!
 Hac in Mephiti voveris,
 Sordes hæ mentem tenent?
 His tu filiquis aleris?
 Vix ita porci cænent!

VIII.

Impura Cypri victima
 His ergò telis cadis?
 In cæcæ mentis intima
 Jus Cythereæ tradis?
 Nescis, Ægyfte impudens,
 Cûi vel quâ dote nubes?
 Cui cor referas imprudens,
 Dum tali igne rubes:

VI.

Język, co się w ubostwiony
 Krwi Słowa często pławił,
 Gdzie ná pokarm zatajony
 Thron sobie Bog wytawił;
 Karczemne go szpecą mowy,
 Yktorych wstyd sam broni
 Odjąc Bogu śmiesz Tron nowy;
 Ná kryminał to goni.

VII-

Ach? komu to berło dajesz?
 Ktoć w fercu gościem siędzie?
 Gdy się ze wstydem rozstajesz,
 Y Bog tam Tronu zbędzie!
 Czyś wąż stracił, że smrod lubisz,
 Tym się uwodźisz błotem?
 Z łodzin patwą tak się chlubisz;
 Wieprzby tym nie żył młotem.

VIII.

Brzydką Wenery ofiarą,
 Tym łukiem szyty padasz!
 Serca, z poprzyśięgłą wiarą,
 Ná lubość prawo składasz?
 Niewiesz, Egistów niewstydzie,
 Co w tych godach zá wiano?
 Ktoć do serca gościem wnidzie,
 Gdy cię tą febrą zgrzano!

IX.

Corporis sacer incola
 Pneuma Divinum fuit:
 Cypride demum subdolâ
 DEI augustal ruit.
 Nequit eâdem sistere
 Dubii cordis arâ
 Flamen Sacrum, & stertere
 Dignior Venus harâ.

X.

Cerere Sacrâ aleris,
 Et hoc te alat cœnum?
 Cœlitum dape pasceris,
 Quæris, Afelle, fœnum?
 Per Carnem *Verbi* dapfilem
 Cyprie precor Leno,
 Oderis tam escam vilem,
 Cœlo nate non cœno.

XI.

Portento grandi toties
 In Numen transformaris,
 Latens sub fruge quoties
 Numen hoc delibaris!
 Parce cognato Corpori
 CHRISTI simulq; tuo,
 Estis (quod debes Amori)
 Una in Carne duo.

IX.

W ciele twym miłą gościnę
 Boski Duch złożył sobie:
 Tron przez chytrą Erycinę
 Boskię ginie Osobie!
 W sercu się Bog nie ostoï,
 Gdzie, kto chce, stańcę miewa:
 Gdzie z Bogiem gospodą stoi
 Wenus godniejszy chlewa.

X.

Chleb cię w Boga zmienny tuczył,
 Ty błocko żrzcę chcesz zgniść?
 W Chleb Anjelski smak się wuczył;
 Sianoć, Osielku miść?
 Przez Ciało Słowa poślnę
 Proszę w tey Herzta pśocie;
 Złóż młotu żądze przychylne:
 W Niebieć żyć, nie w tym błocie.

XI.

Cud wielki że kształtem nowym
 Zmieniać się w Boga musisz!
 Skrytego w znaku chlebowym
 Ilekroć Boga skuśisz:
 Przepuść zpokrewnionym ciałom
 (Twemu z Boskim) obiema:
 Day to miłości zapałom;
 W cielesćie jednym, dwiema.

XII.

NAm quid non leſſi genitō
 Cœlibe factu paris,
Flori cognatus Inclyto
 Florem hunc dum ſiccâris!
 Quis proſapiæ Numinis
 Inſertus Incarnati,
 Dedecus ullum ſangvinis
 Fors amet tam cognati.

XIII.

QUô jam reclinem excipis
 Thronô conviva DEUM,
 Si tale, Eſcam recipis
 Hoſpitem in ſpæleum!
 Deſertur lingvæ ſerculô
 Cypriâ forde plenô,
 Sic huic accumbis epulo,
 Paphiô putens cænô!

XIV.

AT & MARIE Mancipem
 Liliî decent nives:
 Vœ, ſi apud hanc principem
 Peſte Thalaffi lives?
 Neſcit Diones ſobolem
 Nivea Parens pati:
 Horret in Servis indolem
 Pudoris proſtigati!

XII.

Bo jakich łez ná przedziwny
 Płod Panny się nie zleje,
 Kwiatu z Nazaret powinny
 Kwiat gdy przez cię więdnije;
 Kto do Boskiej parenteli
 W ludzkim się ciele czując,
 Ná hańbę jey się ośmieli,
 Pokrewność Boską plując!

XIII.

Jakiż Tron gość Bog u ciebie,
 Ma, gdy cię raczy sobą?
 Wchodzisz w tę, o Boski Chlebie,
 Jamę z chlebną osobą!
 Język tronem ten cię nośi
 Niecudnym zmazan kałem;
 Jak się ná ten bankiet prośi,
 Cuchnąc, aż groza, ciałem!

XIV.

Jeślic zaś MARYA Pania;
 Liliąc być przystoi:
 Zle, Sługo, że chodzisz zá nią,
 A nie wstyd cuda broi.
 Precz obrzydły Nimfy płodzie,
 Czytsza to nad śnieg Páni.
 Gromic zwykła w swym narodzie,
 Gdy się wnich czym wstyd rani!

XV.

NEc fugis testem ætheris,
 Aliger stipat latus
 Adest hic comes lateris
 In tutelarem datus.
 Sic Dea Sami placuit
 Aurei teste poli?
 Sicâ cliente meruit
 Custos hic facer coli!

XVI.

SOlem id nolis cernere,
 Nec Phrynes audet genus
 Arbitro Sole degere?
 Publicum odit Venus.
 Sed Cynthium haud evitas,
 DEUS id Titan cernit:
 Erumpet umbris sæditas,
 Quæ toros molles sternit.

XVII.

Vitreum te infascinat
 Genis effulgens decus,
 Quod Camarina inquinat
 Intus, & error cæcus.
 Vel Patrocli ergastulô
 Tetrius Caro putet:
 Quis Hyænæ catabulo
 Non id putoris mutet?

XV.

Nieschronisz się, Świadek prawy
 Z Nieba tudziesz przy boku:
 W twoje obok wgląda sprawy,
 Ma cię ná pilnym oku.
 Tak śmie co Wenus przy świadku
 Z złotego zeszlým kraju?
 Tęli dozor, tę z upadku
 Hańbę ma Strażnik z raj?

XVI.

Wstyd przy dziennym Niebios oku,
 Z tobą rozpustney zgrai;
 Wstyd jey słońca, czeka mroku.
 Rada się Wenus tai;
 Darmo! światła się nie schronisz,
 Bog stanieć za Słońc wiele?
 Zbrodni cieniem nie zaslonisz,
 Gdyć miękkie łoże ściele.

XVII.

Nie trwałe rumianych roże
 Jagod coc łudzą okiem?
 Ma tudziesz stek brzytki łoże
 Z ciemnym ná fercu mrokiem.
 Y loch Patrokla cuchnący
 Lżey w nos nad cielsko bije:
 Wilczych jam park miejsce lżący
 Nie tak się w zamian przyje.

XVIII.

Sic Offa rapit vermium,
 Opertus nive fimus!
 Fænum Caro, fax ignium,
 Et gravè olens limus,
 Sic æthram Phædræ posthabet:
 Cicutæ, Nectar Cæli?
 Tui foret vel hæc labes,
 Mulciber, meta teli.

XIX.

PAphi quousq; olidis
 Fecibus sic inhæres?
 Nec servas mentem solidis,
 Siderum Pulcher hæres?
 An nato haud ad infima,
 Sit molis Hymen fatis?
 Nec hic perennat, Anima
 Capax perennitatis.

XX.

Voluptas bonum pecoris;
 Sed an tu iners brutum?
 Circei haustu liquoris
 Setiger, inis lutum?
 At quæ sit hæc vesania
 Aufido, boni mare;
 Plumbeâ gazam unciâ
 Perfidem permutare.

XVIII.

Tak strawka robacza wabi,
 Y śniegiem gnoy zbielały?
 Sianko, co je piekło grabi;
 Y zakał płozen chwały?
 Milszać roskosz? niechcesz Nieba?
 Lubisz nad miód, co truje?
 Gromow ná cię, złości trzeba,
 Ktore gdzieś Wulkan kuje,

XIX.

Pokiż Wenusowey lury
 Drożdżec przysmiardłe w smaku?
 Trwałych się dobr, y bez chmury
 Cnego dżierz Zodyaku.
 Nie ná frazki tchniesz pod Słońcem
 Jakoż tu roskosz ważyć?
 Ta znikomym grozi końcem:
 Dusza ma wieczney zażyć.

XX.

Y bydłość roskoszy rado:
 Lecz czyś ty bydłę Jakie?
 Cyrce w to cię wprawia stado!
 Wieprz lubi błocko takie!
 Gdzieśz twoy rozum, gdy dla rowu
 Miałkiego tracisz morze!
 Srebrne gory dla ołowu,
 Y Perskiej skarby Zorze.

XXI.

ATticæ huic sanies
 Innatat trux draconum?
 Sic Orci condit rabies
 Poculum hoc lenonum!
 Hymettus hic illaqueat
 Dum hęc delinit thymō:
 Ithacus sit, nē pereat
 Scenæ illusus Mimo.

XXII.

SI roris sapit gemmula;
 Latet hęc Ditis fretum:
 Sic Stilla mellis pendulā
 Emis perenne letum?
 Quis illi Hyblæ inhiet
 Quæ virus favō tegit?
 Cui herbæ viror sapiet,
 Quam legens, Clothon legit?

XXIII.

HOc auceps ille Stygius
 Vultures viscō capit:
 Væ tibi, Ales, Cypriis
 Quem viscis dæmon rapit!
 Obtentu escæ obtrudit
 Ille libanri virus:
 Sed Venus venenum fudit,
 Quùm pulsa fronte Tyrus.

XXIV.

XXI.

W tey słodyczy ropa pływa
 Y jad w niey truje smoczy!
 Tą zaprawą piekło zbywa,
 Ten sok porubcom tłoczy
 W tym cukrze siódła zakłada,
 Gdy grzech słodko łagodzi!
 Bądź Ulissem, moja rada,
 Niech cię oko nie zwodzi.

XXII.

Perełkać rosy smakuje,
 A wniey się piekło tai!
 Coć ta kapka słodka knuje,
 Gdyć śmierć bez końca rai?
 Ale czyć smak Hybla kuśi,
 Gdy miodem jad pokrywa?
 Kto ná rwanie kwiecia zmuśi,
 Z którym więc śmierć się zrywa?

XXIII.

Czart, jest to ptaśznik nie lada!
 Sępy tym lepem chwytą:
 Biada ptaśzku, gdy cię zdrada
 Zemknie tym lepem skryta!
 Wrzokomo pastwę ptaśzek żuje,
 A w tym robaczku zmija,
 Y Wenus. á wiecznie truje,
 Kiedyc wstyć z czoła zbija.

XXIV.

Aternum pœnæ cogita,
 Dum trahit Bonum breve:
 Quod, tormentum cum subita
 Nemesi, fert non leve.
 Nolles caducâ Venere
 Ænæ pacisci focos!
 Velis effrenes luere
 Rogo pereni jocos?

XXV.

STa supra Ditis ostia,
 Quot illuc misit Venus?
 Quot hîc torrentur millia
 Lenonum, collo tenus!
 Astris extorrem numerum
 De te augere, cave.
 Si corpus foves tenerum,
 Illi æternûm fave.

XXIV.

W myśli niech tkwią wieczne bole,
 Gdy liche dobro ludzi:
 To katułom da swe pole,
 Gdy pomstę na cię wzbudzi!
 Ktoż za roskoszy minutę
 Na wieczny stos przyzwoli?
 Tobie jak nic wieczną hutę
 Ponościć dla swej woli!

XXV.

Stań nad tłem piekielney szyby,
 Wielu tam Wenus trapi,
 Cma lubieżnych bez pochyby,
 Po szyję w ogniu sapa.
 Dość odrzutkow z Nieba wiele;
 Nie mnoż ich; błąd to gruby,
 Kochaszli się w zgniłym ciełe,
 Wieczney mu nie życz zguby.

PARS VI,
SUPPLICIS
PRO DEO
LIBELLI

Ad

Avaros opum

Per fas nefasq; corrafores.

I.

ET tu, quem spumans aureo
Alluit amni Tagus,
Sive Hydaspes gemmeo
Beat refluxu vagus;
Quid terræ venis abditum,
Aut fulvis Hebri vadis
Cor ad æterna conditum
Mergens, in ima cadis?

II.

Vlsta perennne debeant
Baetra tributum tibi:
Quin velut Midæ transeant
Tacti in aurum cibi:
Si vel Hermus te fluctibus
Alluat pretiosis;
Communis hæc Sors Fontibus,
Atq; Indorum Rosis.

III.

CZĘSC VI.
NABOZNEY
SUPPLIKI:

Ná
Łakome Bogactw
Lub kuszných, lub niekuszných
Zbiory.

I.

Y Ty, coć złotym granice
Tagus oblewa pędem:
A perłowym z swej krynice
Hidasz wybiega pędem:
Coż wsród ziemi pogrążone:
Lub gdzie grunt Hebru niski,
Serce wieczności spłodzone
Topisz, dnu piekła bliski?

II.

Niechci wieczny zhołdowane
Haracz Baktr Panstwo daje;
Niech jak Midzie jadło dane,
W ręku złotem się staje.
Niechay Hermu Złota fala
W drogim cię nurcie złoży:
Ten kruszec się w rzekach wala
Y w złotey Indow roży.

III.

III.

ERgo beatum largior
 Te creet auri vena!
 Nec fulvâ sis beatior
 Indi amnis arenâ?
 Quæ verò hæc beatitas
 Vix esse rivo parem?
 Amni communis faustitas
 Sic tuum beet larem?

IV.

Quæ umbra fortis emicat
 Inter Iberi limum,
 Quem Præco sacer prædicat
 Infamem terræ finum?
 Quæ fors subesse opibus
 Parthicæ præde queat,
 Quæ tot curarum sentibus
 Aureum vellus neat?

V.

Illudnè tibi prosperæ
 Devehit Nilum sortis,
 Quod furva Cræso properæ
 Adyta pandit mortis?
 Quotus annosum perimit
 Pygmalion Sichæum?
 Sic vel fors terris eximit
 Divitem fortis reum!

III.

Czyś już w Niebie, złotorodne
 Zec się otworzą szyby?
 Dośli, w złoty piasek płodne
 Zec złości Ganges skiby?
 Co mi to za szczęścia godło,
 Zrownac z strumieniem złotym?
 Spolne cię wodom uwiodło
 Dobro, czy zwiedzie potym?

IV.

Cień szczęścia się nie przebija
 W złocistej rzeki mule:
 Głoś mi się czyiś obija:
 Gnoy Ziemi masz w szkatule,
 Szczęściemli to, czy skaraniem,
 Gdy łup Partow ma chata?
 Ktory ciernistym staraniem
 Złote runo przeplata?

V.

Czy tym brzegiem Nil siedm-nożny
 Złotey Fortunyc płynie,
 Ktorym doćiekł Krez Krol możny
 Ku spieszney Libitynie?
 Czy jeden Pigmaliiona
 Sicheusz star ma zdraycę?
 Swe szczęście bogacza kona,
 Jak swego winowaycę!

VI.

FUllum resorbes laticem
 Gazis Parthorum dives
 Romane; sed hunc vorticem
 Inter, venenô, lives.
 Divitiis hoc vitium
 Fidus adhæret comes,
 Ut in Heri exitium
 In Verre vivat fomes.

VII.

INundet te vel Pactolus,
 Ditiior te egenus,
 Licet hunc haud potat Tmolus,
 Sed purus domi Rhenus.
 Illi abundè sufficit,
 Quod inops penus habet,
 Te fitis auri conficit,
 Et cor, mærore tabet.

VIII.

SAt est rivulus exilis,
 Si DEUS mentem ditet;
 Nec Ganges huic parilis,
 Cui DEO pectus nitet.
 At tu (fit arca ditiior
 Multo sub ære gemens)
 Inops es, si mens fædior
 DEUM excludit demens,

VI.

Złotyć napocy w usta leją,
 Krassie, cny Partow bojem?
 Zegnay się z życia nadzieją,
 Strujesz się złotym zdrojem!
 Przy dostatkach ta więc wada
 Tuż prawie o bok chodzi,
 Ze gotowa Panu zdrada;
 Obieś mu ná śmierć godzi.

VII.

Niech cię powodź cieszy złota;
 Zebrak ma większe gody,
 Choć wina nie zna lichota,
 Lecz się napije wody.
 Ná tym on chętnie przestawa
 Co ma uboga chata;
 Chęć srebrea katem się stawia,
 W smutku nań wołasz Rata.

VIII.

Miałki strumyk dość nasyci,
 Gdy Bog sobą zbogaca:
 Ganges choć się złotem szczyści,
 Przy boku mniey popłaca.
 Lecz ty. choć droga w szkatule
 Ciężkiew moneta brzęczy,
 Nędznyś, gdy w grzechu zamule
 Dufzac bez Boga jęczy.

IX.

SI cor hoc aurò vacuum,
 Infelix Mida, geris;
 Eoi, quid proficuum,
 Si dives auri peris?
 Quanquam non amat perire;
 Perdere aurum suevit?
 Alternis solet transire,
 Sæpê hæredem sprevit.

X.

QUò noxæ mentem redigit
 Illustris gleba soli?
 Te ad aurati adigit
 Jugem cultum idoli!
 Sic rursus orbis aureum
 Vituli Numen colit!
 Numenq; placet æreum,
 Quod vulgi usus polit.

XI.

SIC maritus Proserpinæ
 Æreus trahit Stator,
 Ac fulgor aurifodinæ,
 Necis fastûsquè fator!
 Claude immanem gurgitis
 Vasti hiatum, Dives:
 Hic vena gazæ divitis,
 Ubi æternùm vives!

IX.

Jeślić w sercu puſto Boga,
 Nędzarz przy ſkarchach z ciebie?
 Coć po ſkarchie? kiedy trwoga,
 Ze cię złoto pogrziebie!
 Acz nie rado złoto ginie,
 Jednak dżierzawcę gubi:
 Temu ſię da, tego minie,
 Krotko ſię nim Pan chlubi.

X.

Patrz, w jaki cię upad wprawia
 Glancowna ziemi bryła!
 Złotyć bałwan w sercu ſtawia,
 By mu ſię myśl ſkłoniła.
 Tak w złotego cielca głupi
 Świat ſię jak w Boga wpiera
 Miedź już Boſzkiem, a przy kupi
 Bożyſko ſię wyciera.

XI,

Tak Pluto mąż Proſerpiny,
 Bożek pieniądze miły!
 Lub blaſk złota ſyt ruiny
 Ná dumę prożen ſiły.
 Zawal żądzy nienapchaną
 Otchłań, Bogaczu chciwy,
 Tam pełne ſkarby naſtaną,
 Gdzie twoy ſkarb wiecznie żywy.

XII.

NEc fat opum domestico
 Tibi affluxit rivo;
 Adhuc rimaris Isthmico
 Gemmis tumente clivo!
 In alienam involas
 Rapax Harpyja penum,
 Vexasq; raptu incolas,
 Sic sapit alienum!

XIII.

ERit cū & quæ Patriæ
 Sors tibi gazæ dedit,
 Et quod furenti Harpyiæ!
 Virtus oppressa dedit;
 Ridente Cælo evomes,
 Et suffocante Pluto,
 Nec arca sequetur comes
 Jasonis prægnans brutô.

XII.

Nie dość masz zeć włości doma
 Złoto nürtami rośi:
 Zeć y zamorskiego skoma,
 Gdzie gory szczęście wznosi
 Y cudzy nie ma pokoju,
 Lubieżco zbior od ciebie:
 Rwież, gdzie możeń, ni w rozboju:
 Gdy zarwież, Jużeś w Niebie!

XIII.

Czekay, gdy tym co dziedziczne
 Prawo do skarbu wlało,
 Abo co zdzierstwo publiczne
 Prawem niesłusznym dało,
 Zakrtuśisz się w pośmiech Nieba,
 Pluto będzie cię dawic!
 Szkatuły tu wszystkie trzeba,
 Z runem złotym zostawic!

PARS VII.
SUPPLICIS
PRO DEO
LIBELLI

Ad

Biliofos ac vindictæ minaces, & qui (ut
Plautus ait) plumbeas iras gerunt

I.

Quis iste æstro percitas
Percutit furor fibras?
Quod intus fulmen agitas?
In quem hæc tela vibras?
Nè tona, sæve Jupiter,
Odiis finem pone?
Est Cœlis æquus Arbiter:
Sic te dum furis, mone.

II.

Quæ flammæ ciet igneam
Eumenis subdens facem?
Sic Typhone auream
Cordis cruentat pacem!
Infusum virus pectori
Hercules furens, foves?
Hêu quantam pestem jecori?
Quæ Cœlo bella moves?

III.

CZĘŚĆ VII.

Nabożney

SUPPLIKI:

Ná

Gniewliwe

y

Mściwe.

I.

COż tak szalony zacięte
Rankor rozrywa siły?
Kuy gromy z Etny przejęte;
Na kogoż będą biły?
Zły Jowiszu, nie do gromu,
Niech gniew opłonie mściwy:
Wie Niebo, jak oddać komu:
Tym gniew pokramiay chciwy.

II.

Ktora z Furyi wzbudza grzmoty,
Y ogień wznieca twoje?
Tyfifone pokoy złoty
W krwawe zamienia boje?
Raz w głąb serca jad wpojony
Szalencze gniewny mnożysz
Ciężkąś zarazą złożony,
A ná Niebo się frożysz.

G

III.

III.

Vide, ut facem indere
 Hanc venis Styx non tardet!
 Stygi hanc quadrat alere:
 Jam in te Orcus ardet!
 Hic Averni incendia
 Incipis ultro pati:
 Trium Dirarum odia
 Dum gerit cor irati.

IV.

SI sapias, mentem exime
 Barathrô, in quod ruis;
 Expunge virus, Anime
 Phlegetontææ luis.
 Odisse præstat odia,
 Ignis hic cordi nocet:
 Vide, nè fors Plutoniâ
 Hæc flamma cor suffocet.

V.

Quid juvat cor hæc exedi,
 Quid hæc depasci pyrâ?
 Hoc est his saucium lædi,
 Ab hoste, & ab irâ.
 Vel Thyesten haud oderis,
 Dare Atreum noli:
 Umbras olim id sceleris
 Mæsto offudit soli.

III.

Patrz jak furją podżegać
 Piekło jest nader skore?
 Jegóć jest, ná złe nalegać:
 Już w tobie piekło gore:
 Tu piekielne swoy upały
 Początek w tobie mają
 Gdy swoy gniew w cię jedze wlały,
 Y w fałóy cię wdają.

IV.

Jeśli rozum tu przemoże
 Cofni chuć; w przepaść godzi:
 Zbądź tego jadu, nieboże,
 W piekle się to złe rodzi!
 Gniew mieć na gniew, toto sztuka!
 Płomień ten wielu duśi?
 Zguby Pluto twojey szuka
 Ogień się o cię kuśi.

V.

Cóć to da, że żrzesz się w sobie,
 Y serceć stós ten pali?
 Toć jest cierpieć rany obie,
 Z gniewu, y sprzeczney stali!
 Masz Tyesta? aleć bratem,
 Nie bądź jak brat nań ziadły:
 Gniew tych dwu ziadł braći, zatym
 Słońce cień, pokrył zbladły.

VI.

PRobra quid probris regeris
O abnepos Medeæ?
Tot diras quid trux ingeris,
 Flos stirpis Meduseæ?
Vix incus Sicala Jovi
 Totidem tela fudit,
Quot tonitrua, tua novi
 Lingua Vulcani cudit.

VII.

Sed heus; hæc lingua fulmine
 In caput hostis tonet?
 Inseffa *Cibo* Numine
 Hoc acroama sonet?
Coccyto fervent jurgia,
 Is horret Diris locus:
 Sic antra refert Stygia,
 Quem domi colis, focus;

VIII.

AFræ plus in te Tygridis
 Exhibes, quando furis;
 Vel Ursæ Erimantidis,
 Scythicis suppar Uris!
Cognatis parcit maculis
 Similis sibi fera:
Barris onerum bajulis
 Pax intercurrit vera.

VI.

Coć ztąd że wet zá wet płacisz,
 Ziadley Medei Wnuku,
 Co słow złorzeczác natracisz
 W rownym Meduzie fuku?
 W Etnie kuźnia Bogom tyle
 Piorunow nie gotuje,
 Złych, Wulkanie nowy, ile
 Twój język gromow kuje.

VII.

Lecz słoy: ten język piorunem
 Zá lada krzywde zagrzmie?
 Boskim nie raz był piastunem;
 A taką piośnką zabrzmie?
 W Kluźie wieczney zwawe swary:
 Tam od Jędz straszny hałas!
 Ty w piekielne chceśz pieczary
 Mienić domowy szalaś?

VIII.

Nie wyrownac Tygrys dziki;
 Tyś gorszy, gdy się żurzysz!
 Fuk twój jak niedźwiedzie ryki,
 Jak żubr się kwaśno chmurzysz.
 Ná podobne w szerść pstroćiny
 Zwierz się takiż nie ruszy:
 Słoń pod ciężkie zdan machiny
 Ná Słonia się nie juszty

IX.

Nec Tygris Hircana feram
 In Tygrem unquam sævit:
 Agnatam sibi alteram
 Linquere Ursa sœvit.
 Lupis inter se convenit
 Monstrisque Africanis;
 Perennis ira evenit
 Post sædus in humanis,

X.

Vivunt vel inter cineres
 Odia! pacem odit
 Vel flamma discors, veteres
 Iras Thebarum prodit.
 Mansvesce tandem bellua,
 Æther te mulcet lenis;
 Facta rependet strenua
 Se toto, iras pœnis.

XI.

Si aspiras ad lauream,
 Te victo pulchram leges:
 Taxum metes funeream,
 Istum si ferre neges,
 Eheu! venale laureâ
 Cœlum tantillâ patet
 Tecta panduntur gemmea,
 Ni cor in felle natet.

IX.

Acz Tygrys ná inſze ſkoczy!
 Jednak ſwoich nie rażi:
 Niedźwiedź gdy niedźwiedzia zoczy,
 Swoy ſwego nie obrazi.
 Wilkom wieczna z ſobą zgoda
 Y Africkiemu zwierzu:
 Ludzi wiecznie lada ſzkoda
 Rozroźni choć w przymierzu!

X.

Y w grobie nie obumiera,
 W trunie gniew ſił nie trać:
 Pogrzebny płomień rozdziera
 Spor dwu Tebańskich brać?
 Uśmierz kiedy dzikość twoję;
 Chce cię Bog ująć dary:
 Oddać ſobą dzielność twoję;
 Gniew wieczneć płaci ſkwary

XI.

Zwycięſkiej cheſzli Korony,
 Ná tobie Laury ſćigay,
 Cis grobowy z drugiey ſtrońy,
 Chceſz go uyść, krzywdę dźwigay
 Jak tanioc za laury małe
 Niebo otworem ſtoi!
 Bramyc wzwodzą z pereł całe,
 Gdy ſerca złość nie poi.

XII.

SI hunc Ucalegon æstum
 In te reslingui noles;
 In Cœlum redundat mæstum
 Tota furoris moles,
 Aciem ferri distingis
 Jugulo hostis gravis;
 In Mite Numen impingis
 Orte Titanum Avis.

XIII.

SI cor hostile gesseris
 In quempiam, Vatini,
 Si quod telum intorseris
 In tribulem Arpini;
 In se intortum æstimat
 Telum id Princeps Cœli:
 Armata classe collimat
 Huc pleni Corus veli!

XIV.

SI Tullio te Clodium
 Percitus bile geris.
 Feriorem Antonium
 Refers; nam Christum feris!
 Penna sublimis Aquilæ
 Te homicidam scribit!
 In DEUM torques hostile,
 Cor si hoc virus bibit!

XII.

Jeśli goreesz á takiego
 Pożogu niechcesz gaścić
 Muśi się dla zażartego
 Rankoru Niebo kwaścić.
 Gdy dobędzie ostrey broni
 Ná kark przeciwny sobie
 Bog się od cienia nie schroni:
 Olbrzymow hardość w tobie!

XIII.

Jeśliś krwawo się rozjuszył
 Ná kogo zły Watyni,
 Y grotbyś więc ná kim skruszył,
 Gdyć językiem przewini:
 Zá swą urazę poczyta
 Ten postrzał Pan ná Niebie:
 Flota armatą okryta
 Nań z wichrem pędzi ciebie.

XIV

Rzymkić Mowcā, Klodiuszu
 Zięty cholera, wadzi?
 Gniew twoy, zły Antoniuszu,
 Gorzey o Bogu radzi!
 Wierz; bo Orle piono Jana,
 Mściwych, záboycą zowie:
 Zbroyną ręką zmierzasz w Pana
 Gdyć w sercu gniew y w mowie.

XV.

SI Thoantis ingenio
Reus piamen luit;
De Cœlesti Favonio
Spes tua cassa ruit.
Atomus est, sub qua gemis,
Ingeris Ætnam DEO!
Qu'n gratiam Cœli emis
Supplicii mitis Reo?

XV.

Jeśli serduzkiem zażartym
 Jak Thoas winę płacił;
 O upuście łask otwartym
 Z Nieba, nadzieję traćisz.
 Ciebie choć proszek dolega,
 Ná BOGA ciskasz gory!
 Chęćli o Niebo zabiega,
 Przebacz cudze niestwory.

PARS VIII.
Supplicis
PRO DEO
LIBELLI

Investiva in Linguæ vitia.

I.

AN & tu meta Carminis
Entheum, lingua, cies?
Nec liberi Apollinis
Dabitur plestro quies?
Cave vel Phæbi jaculum
Niobes grave proli!
Et te stupebit sæculum
Vindicis metam poli!

II.

IMò si parcat blandior
Jaculis Phæbus suis,
Còm Phæætontem levior
Ausibus refers tuis;
Effundet minax Jupiter
Pharetram telis gravem!
Addet morsuram jugiter
Jecur Promethei avem!

CZĘŚĆ VIII.

Nabożney SUPPLIKI:

gdzie

Gromy ná Język.

I.

Y Tyś Języku, ná celu?
Drażnisz pioro ná pienie?
Wytchnączy strunom od trelu:
Lutni czas ná wytchnienie
Strzeż się y Phebusa strzały,
Nioby Synow zbiła!
Wprawisz w dziwy świat zdumiały,
Iż w ciebie zemsta biła!

II.

A choć Phebus złotooki
Strzałom z folguje swoim,
Gdy w Phtaétontowe kroki
Dziełem wstępujesz twoim;
Wysypie groźny napięte
Strzały Jowisz z saydaka;
Y jak Prometha rospięte
Zkluiec pierśi zob ptaka.

III.

III.

REstingues furvo latice
 Phæton Orbis nove,
 Quas spargis flammæ, vindice
 Inter tonitrua Jove.
 Nec te cognata humidô
 Populus succô flebit,
 Sed Tyfiphone torrido
 Glomere angues nebit.

IV.

TOrrebit Orcus igneô
 Contô infixam brevi,
 In Mensas ori flammeo
 Ditis itura sævi,
 Hæc te culina postulat,
 Hic Linguas coquit focus,
 His Orci mensam cumulat
 Dapibus ille Cocus!

V.

AT nec tu leni murmure
 Tunc in teipsum tonas
 Pejor Nisæo augure
 Cùm mille probra sonas
 Vox ipsa mentem indicat
 Inferâ lue læsam!
 Contra seipsam dimicat,
 Ad aurem vulgi cæsam.

III.

80

Ostygnie w czarnym potoku,
 Ziemi Faetoncie nowy
 Słowna gorączka, z obłoku
 Lotny grom przytrzedź głowy.
 Nie zapłacą krewne zmienną
 W burzstyn łąg Heliady;
 Leczą Furie w głąb płomienną
 Zwiliąc gadzinę rady:

IV.

Piec się w piekle zatknionemu
 Na różnie przyidzie mięskiu;
 Na stoł Pánu nie cudnemu!
 Pluto ma smak w tym kąsku
 Tam kuchnia ozory parzy;
 Na tym być im kominie!
 To skopciały Kucharz warzy
 Czartom ku oskominie.

V.

Lecz y sam nie lżeyszym grzmotem
 Na się Języku bijesz:
 Gdy rozpiłyeh głów za wrotem
 Oziońion, drugich myjesz.
 Gęba świadczy że źle doma,
 Piekło w nie jad wysuło;
 Ran jey od ciebie nie skoma,
 Ucho to cudze czuło-

VI.

VI.

CRuentum hoc est frustulum,
 Calami instar idem,
 Jam in te scribit Exulum
 Cœlò, decreta pridem.
 Tam est fatale, carneum
 Sonticæ linguæ telum,
 Cujus probra flet cereum
 In leges Pacis Cælum.

VII.

HÆc est effrenis Bellua,
 Nec vult lupatis regi;
 Et cicurari ardua
 Nulli se subdit legi!
 Hâc hâc Magistrâ didicit,
 Quod scit, dum Orbis furit,
 Hæc in certamen elicit,
 Dum furor mentem urit.

VIII.

HÆc Urbes sædat cædibus,
 Robur exhaurit Martis,
 Dum Rixis fora trucibus
 Complect ferior Parthis.
 Duellis campum destinat
 Thyadum æstrô icta.
 Fusôq; tabô inquinat
 Tecta Phengite picta.

VI.

Język krwawa sztuczka w ciele,
 Jest krwią pojone pioro!

Rużuje cię z Nieba śmiecie
 Y dekret pisze skoro!

Tak lub słaby, wiecznie szkodzi
 W języcznym postrzał boju!

A w zrenicy Niebios płodzi
 Łzę skłonnych do pokoju.

VII.

Nie ochełznasz tey to szkapy

Nie da się w munsztuk wprawić!

Chcesz ogłaskać; boy się łapy:

Praw użyć! żal słow trawić.

On Mistrz tego; co więc bywa,

Gdy się kto wściekle żurzy!

Krwawych mieczow on dobywa,

Gdy w sercu gniew złość wzburzy!

VIII.

Ten w miastach krwią płocze domy,

Y Marsa z mężnych zdziera!

Przy buntach ręcznemi gromy

Gdy się po rynkach ściera.

Pojedynki oślepi zwodzi

Nád gies Menad szalony:

Y topi w krwawey powodzi

Jastrych drogo sadzony!

IX.

Hæc vel sentinâ spurcior
 Quid non rancidum spirat?
 Dum te Ægypto fædior
 In Cypro digna gyrat!
 Honesti nullus, rosei
 Nullus pudoris amor!
 At sermonis Dionæi
 Personat solus clamor.

X.

Sed heus! quin arctum injicis
 Belluæ huic frenum
 Nec fontem dolô conficis,
 Ni peris ipse, Pœnum:
 Ars domat vel in Lybica
 Feram nutritam ora;
 Et fera hæc domestica,
 Aude, mansuescet morâ

XI.

Os illud spurco numini
 Consecras Sami Deæ,
 Quod Divo sacrum Flamini
 Instar Vestalis Rheæ?
 Linguas hoc Flamen depluit;
 Sed non hoc Igne cales:
 In Stygis lacu eluit
 Sons flammæ Lingua tales!

IX.

Stek w nim złego, y coś gorzy !
 Szczerą zgniliznę zmaći,
 Gdy usta ná złe otworzy:
 Y co Wenussem trąci!
 Ni poćciwe, ni rożany
 Wstyd u niego w ochronie!
 Wenus w mowie wyuzdany
 Grzmi w ustach, gdy co żionie!

X.

Trzeba tey szkapie munsztuka;
 Długoż ná kiel brąc będzie?
 Niech na sztukę będzie sztuka,
 Nim jezdca ná łeb zbędzie.
 Głaszczech to ręką, to słowy
 Lwa; y dzikość więc składa:
 Z czasem y ten zwierz domowy,
 Chceszli, wady postrada.

XI.

Teli usta masz sprośnemu
 Za pisać Wenusowi?
 Ktore poświęca Boskiemu
 Czyłty umysł Duchowi
 Ten Duch zlał dżdżem świat ogniowym
 Ty ogniem pałasz innym!
 Będzie w stoku Plutonowym
 Łażnia tak ustom winnym!

XII.

Quin Theandricum erigit
 Solum in te Polus,
 Dum crater DEUM prodigit,
 VERBUM fit dulcis bolus:
 In linguæ throno figitur
 Sacra Tonantis Caro;
 Quin molli linguæ inditur
 Sordium parcus Maro;

XIII.

Sic hæres Paphi refidet,
 Ubi & DEUS fedit?
 Linguæ Adonis infidet,
 Quæ Escam Numen edit?
 Hoc est eodem cymbiô
 Hyblam, & tetrum virus
 Miscere! Herum soliô
 Figi, quô nolit Irus

XIV.

NAm quid tu apta Samio
 Autumes verba gregi?
 Quàm salivam Tænario
 Defluam fædum Regi?
 Sic in spuma Plutonide
 Linguam infamem tingis?
 Fœdam trifaucis avidè
 Cerberi tabem, quo lingis.

XII.

Nawet w Boski dziwnie mienią
 Tron cię przychylnie Nieba,
 Gdyć Krwią Boską kielich pienią,
 Y BOGci miasto chleba.
 Język jak Majestat Słowa,
 Boskie ośiada Ciało,
 Nie będziesz cudnieysza mowa,
 Nā co Marona stało?

XIII.

Ma tam Wenus być gospodą ?
 Gdzie Bogu stancę dano.
 Z Adonidem język zgodą
 Gdzieć Boga w trunku wlano?
 Toć jest, z tegoż rostruchana
 Słodycz czerpać, y jady
 Y tak przyjąć cnego Pana,
 Jak lichoty nie rady.

XIV.

A co złey Bogini miłe
 Są grubianow mowy?
 Flegmisko obmierzle zgniłe,
 Co ścieka biesu zgłowy!
 Jak w Plutonowey plwoćinie,
 W tey maczasz język ropie?
 Tak Igniesz w Cerberowey ślinie,
 Tak ją chęć rada złopie?

XV.

Quid vulnus, quò innoxiam
 Perimis aurem, canam,
 Dum effundis Idaliam
 Vocem, vel malesanam?
 Horrent hoc aures Cœlitum
 Stygium acroama!
 Et te in fastos Cæritum
 Procax inscribit Fama.

XVI.

Juventæ tot cadavera
 Tristi immersa Stygi,
 Tot animarum funera
 Tibi debentur Gygi!
 Nam vix tenellas halitu
 Aures afflâsti tuo;
 Fædo ruère exitu
 Nonnè Catones duo.

XVII.

Fædæ propago Veneris
 Nil ad prætextam rubes?
 Sic Parricida interis
 Tuquè, castaquè Pubes?
 Non solus ille Solymam
 Rex Innocentûm cæde
 Fædavit! pares animos
 Sternis, Herodes fæde.

XVIII.

XV.

Coż rzec, pod jak cięższą uszy

Jęczą niewinne raną?

Gdyć Wenus ust trochę ruszy

Ná mowę wyuzdaną.

Y Niebo swe ucho tuli

Ná miłe piekłu gadki!

Pisze cię w szalone, stuli

O tobie gębę rzadki.

XVI.

Ze tak młódź rada nie rada

Zá piekielne mknie wrota;

Ze dusz tyle trupem pada,

Gęby to twej robota!

Ledwieś co śmiertelney pary

W młode wyżonął uszy,

Wnet cnotęś wprawił ná mary,

Nie jeden pozbył duszy.

XVII.

Tak, plemię Wenerze krewne,

W słowach ná wstydzieć zchodził!

Zguby twej ztąd godło pewne

Y piękney grona młodzi.

Nie sam Herod Palestinę

Krwią niegdy Dzieatek zboczył:

Gdy z cnoty żdzierałsz dziecinę,

Duch w cię Herodow wkoczył.

XVIII.

XVIII.

AT nec uni Autolyco
 Arguam & te parem,
 Dum dente plùs quàm Cynico
 Proximum rodís larem?
 Nec furtum par Promethei,
 Si famam specularis:
 Hinc instar Verris terrei
 In Orco strangularis.

XIX.

QUodsi & Diris insonat
 Lar tuus, osquè lævum;
 Major procella detonat
 In hæc, quàm fulmen sævum!
 Vide, ut densam millium
 Aciem Orcus premit,
 Quæ ob par oris vitium
 Stygi addicta fremit.

XX.

ERgò Herodém indue,
 Cautusq: linguam doma:
 In hostem minax irruè,
 Celsior plaudet Roma.
 Lingua perennem lauream
 Vel vindex ferrum dabit:
 Ad vallem Rhadamanteam
 Pro te, vel contrà stabit.

XVIII.

Y kradzieży Autolika

Twoy język doszedł żwawy!

Zjadłego przeszedł Cynika

Ząb cudzey szarpacz sławy!

Nie ogień to ukraść z Nieba,

Gdy sławę komu kradniesz:

Ztąd złodzieyskiej kary trzeba,

Gdy piekłu w ręce wpadniesz.

XIX.

Jeślić zaś w fukliwe gromy

Usta y dom się froży,

Wicher trafiać tam świadomy

Wnet się piorunem złoży.

Tysiącami głów nie lada

Piekło w swą katusz zrywa;

W których to gniew jedna wada,

Y w piekle się odzywa.

XX.

Przeto sław się mężnym w boju,

Niech dozor język skroci;

Bij nań, niech nie ma pokoju;

Niebo cię więc ozłoci.

Język wieniec dá laurowy,

Lub mściwy miecz ná Niebie.

Stanie tam, gdzie plac sądowy,

Zá tobą, lub ná ciebie!

PARS IX.
SUPPLICIS
PRO DEO
LIBELLI

Pro quo omnis Creatura
ingemiscit,
Rom: 8.

I.

SI chalybs fonti pectore
Duraquè cautes hæret;
Te Syphilo duriore
Pro! quantum Orbis mœret:
Nondum tot probra vindicat
De te in Solem reo:
Pro DEO tibi supplicat
Caucase, parce DEO.

II.

PArce DEO: primus orat
Siderum Princeps Phanes,
Heliadum guttis plorat
Te, Phæetontis Manes.
Olim retraxit radium
Sol ad Thyestæ focos,
Te per abrupta devium
Hos inter ferat jocos?

CZĘSC IX.
NABOZNEY
SUPPLIKI:

Gdzie

Zá BOGIEM wszystkie się
Stworzenia umawiają.

I.

JEslic w frzod serca co z stali,
Y krzemień złość wpoila;
Ná tę twardość świat się żali,
Ta go rzecz roskwiliła.
Jeszcze ná cię nie naciera,
Lub lżysz słoneczne oko:
O Boga się z tobą spiera:
Przepuść Bogu, opoko!

II.

Przepuść Bogu: Xiążę prosi
Planet, złotemi słowy:
Łza cor jego lice rosi,
Ześ ty Faeton nowy!
Cmiła mu tam promień złoty
Dzika Tyesty warza:
Ześ oślep zdrożył od cnoty,
Nie mniey go to rozżarza!

H 2

III.

III.

O! Ut aurora præviã
 Toties damnat lucem,
 Quòd nuptam hanc Titoniam
 Cogitur sequi ducem?
 Rubet ad ortum Phosphori
 Pulchra diei Pharus,
 Quam lucere facinori
 Est, qui non cogat, rarus.

IV.

PArce DEO: & noctium
 Lampas bicornis rogat,
 Per, quò affulget, radium
 Hecate fontem cogat.
 Cogis tam effrons Salius,
 Ut pro te erubescat:
 An pro te noctis amplius
 Pupilla expallescat?

V.

PArce DEO: & Siderum
 Bajulus Atlas orat!
 Væ, si linguis tot generum
 Nestor hic non exorat.
 Lucet ille; tu tenebras
 Degener umbra fundis:
 Sic inter noxæ latebras
 Noctis jubar confundis!

III.

O jak zarannej wprzod weszłe
 Zorzy w twarz łaje straże,
 Ze światło Jutrzenki przeszłe
 Scigać się słońcu każe.
 Wstyd przy świetle Zorz rumianym
 Diennej świata pochodni,
 Ze przyświecać wyuzdanym
 Muśi Ziemianom w zbrodni!

IV.

Przepuść Bogu: y Pan cieniow
 Nocnych, swe schyla rogi:
 Wždy srebrnych darmo promieniow
 Niech nie rzuca pod nogi.
 Jak złość twa mu jasne lica
 Wstydem nie raz rumieni!
 Kiedyśz ta nocy zrzenica
 Nád tobą się nie zmieni!

V.

Przepuść BOGŪ: y gwiazdami
 Okryty Atlas prośi:
 Zle, gdy tylą językami
 Mowca ten nie uprośi.
 On przyświeca, ty posępny
 Cieniu, noc chmurną wnośisz:
 Przez cień światła niedostępny
 Tak nocne światła znośisz!

VI.

Sic pro Tonante supplicat
 Flammiger axis Cœli:
 Nec hinc in caput emicat
 Sontici fulgur teli?
 Excubat vigil undiquè
 Tuus spectator Æther!
 Tibi se pandit utiq;
 Quid Numen feris, teter?

VII.

Parce DEO, Nox conscia
 Bromii luxus clamat,
 Vix tanto ausu Orgia
 Mœnas inire amât.
 Piget jam noctem tegere,
 Si quæ tunc regnant labes,
 Pudet his umbras favere,
 Quorum ardore tabes.

VIII.

Parce DEO: sic Phosphoro
 Urget detectus dies:
 Quousq; lenta Ephoro
 Sapit à sacris quies?
 Pudor sic luce abuti
 Cœlò ocellò teste:
 Nec tenebris fas sic uti
 Per sacras leges Vestæ.

VI.

Wtąż za Panem proźby zwodził

Y Niebo gwiazd stolica:

Wściąga grzmoty, a nie szkodzi

Piorunem błyskawica.

Strzeże cię czuynym dozorem:

Na pilnym Niebuś oku!

Stoic ten Pałac otworem!

Coż BOGU stawasz w kroku!

VII.

Przepuść BOGU: noc zelżona

Zbytkiem opiłym woła,

Ledwie Menas w gies wuczona

Tak zetrzec śmie wstyd z czoła!

Wstyd nocy! czarną oponą

Twe nocne sprawy kryje!

Wstyd sprzyjać czynom zafsoną,

Ktorych w cię chętką żyje!

VIII.

Przepuść Bogu: tak po świcie

Jasny już dzień nálega,

Pokilz się tak gnuśne życie

Do spraw enych nie ubiega!

Wstydź się Słońca, boć nad tobą

To Niebios oko czuje!

Cień tak nie da władnąć sobą,

Y czystych praw nie psuje!

IX.

Stipant & latus diei,
 Alites Lucis Horæ;
 Quas devoves in Nisæi
 Aut turpis cultum Floræ.
 Monent: si jubar ætheris
 Confers in mentis funus,
 Horas tot, quibus interis,
 Dies rependet unus.

X.

Parce DEO: jam patulo
 Ore dehiscens Humus
 Instat hiatu querulo:
 Te rosis florens dumus,
 Te Flora per me floribus,
 Te Ceres beat culmis:
 Per me Pomona fructibus,
 Et Lesbos donat ulmis:

XI.

Parcis? superba Corynthis
 Æra, Hermiquè glebas
 Fundam decusvè Zacynthis,
 Pensiles Nilo Thebas:
 Ni parcis: jam redordiar,
 Fata vesani Core,
 Et arma in te moliar
 Pro mee Cenditore.

IX.

Obok w proźbę za dniem idę
 Skrzydlaste dnia godziny;
 Coć nie raz pod wiechą znidę,
 Y przez niecudne czyny,
 Grożąc: jeśli Tytan złoty
 Ná pogrzeb duszy świeci;
 Za tyle godzin, obroty
 Strażnec dzień jeden skleci!

X.

Przepuść BOGU: te z rozwartych
 Jam ziemskie głosy idę,
 Y z rospadlin gor rozdartych:
 Gdyc roże z ciernia wznidę.
 Ja z kwieciem śliczne rozłady,
 Jac buyne kłosy rodzę:
 Ja fruktem napawam sady,
 Y winne grona płodzę.

XI.

Przepuść, przydam złote gory:
 Y brzegi rzek perłowe:
 Dam żyźnego kraju zbiory,
 Y przepychy Nilowe.
 Nie przepuścisz; wznowie dżiwy,
 Jak Korego cię strawię!
 Ruszę ná cię pałasz mściwey,
 Za Stworcę mym się stawię.

XII.

PArce DEO, sic sonoris
 Fluctibus ripæ gemunt;
 Aggemit spumosa Doris:
 Nec Nymphæ linguam premunt:
 Id Triton rauco murmure,
 Minorq; Cydnus vovet
 Tyberinus cum Anxure,
 Supplices fluctus movet.

XIII.

VEl fera Phorci agmina,
 Canusq; gurges tremit,
 Ad tua fontis crimina
 Litore toto fremit.
 Quot guttis, tot flet lacrymis
 Perditum gurges maris:
 Vide, quos planctus imprimis,
 Quos Fretis luctus paris.

XIV.

PArce DEO: udus sonat
 Jupiter, quò respiras,
 Nec Siculis adhuc tonat
 Jaculis inter iras,
 Hunc tu insanis vocibus
 Perdite Stentor, feris!
 Nec adhuc fætis nubibus
 Excusso igni peris.

XII.

Przepuść BOGU: szumiącemi
 Brzegi falami jęczą
 Z wod Boginie: weśny swemi
 Nimfy za BOGA ręczą.
 O toż Triton surmą prosi,
 Y rzeki szeptem małe:
 Tybr jagodę we łzach rosi,
 Y piany wzrusza białe.

XIII.

Y dzięki Neptuna gminy
 Z piniastą falą huczą:
 Ná twe, śmiały Zbrodniu winy,
 Gdzie tylko brzeg jest, mruczą,
 Iłą kropel, tylą łzami
 Twa zguba kwili morze
 Tłucze z żalu brzeg wałami,
 Y bol mu ferce porze.

XIV.

Przepuść BOGU: w głos się żali
 Powietrze coć dech daje:
 Jeszcze piorunem nie pali;
 W gniewie gromem nie łaje:
 Ty je szalonemi huki,
 Stentor przerażałś śmiały!
 Coż płodnych w ogromne puki
 Niebios, folgują strzały?

XV.

Quin & micantis luteum
 Increpat Ignis lumen:
 Quousque torvo melleum
 Ausu laceffis Numen?
 Sic bullit iuventæ calor,
 Flammæ ultrices time:
 Si quis est Olympi valor,
 Te subde DEO, lime.

XVI.

JAm & minaces Belluæ
 Vocibus raucis orant:
 Et hæc de genu cernuæ
 Principem hunc adorant.
 Tu eundem præfractior
 Cornu minaci petis!
 Quin ferum capit suavior
 Aurei plaga retis?

XVII.

PArce DEO; Chaonia
 Ales sic turtur gemit,
 Hæc naturæ Musurgiâ,
 Sic vox ad scelus tremit!
 Dum hæc mellito carmine
 Aures aurasq; mulcet;
 Tuum nefas in Numine
 Cor faucium hiulcet?

XVIII.

XV.

Nawet swoje światło łajac
 Ogień tu groźnie sława:
 Pokisz żwawo nacierając
 Złość BOGU pole dawa?
 Wre krew, na złe młodość grzeje,
 Boy się ognia ożogu!
 Jeslić Niebo nie tanieje,
 Uniż się, glino, BOGU.

XVI.

Już się y dzięki za Paná
 Zwierząt głosy wstawiają:
 Y te niemą na kolana
 Przed Panem twarz schylają
 A ty w dzikości zacięty
 Groźnym nań rogiem bijesz?
 Tak pierzchliwy Zwierz, w nęty
 Złotey się siatce kryjesz?

XVII.

Przepuść: o to mnożne w domu
 Ptactwo y lesne śleka:
 Chwalisz Muzyka ta komu
 Grzech, co nań się trel lęka?
 Gdy słodkim ptaszyna pieniem
 Gay y słuch mile bawi:
 Złość twoja w Bogu zranieniem,
 Serce rosparte krwawi?

XVIII.

XVIII.

PAscit nunc Itys Phassa,
 Voluctum grando cadit
 In mensas: ales Daulia
 Leniter aures radit.
 Sed scelus olim prodere
 Visæ Ibyci grues:
 Gemes sub pari ulcere,
 Si mente regnet lues.

XIX.

IDem, quod ales, Boreæ,
 Caucaſi rupes volunt;
 Ad necem DEI cereæ
 Nefas vel cautes nolunt!
 Si ad petrarum fragmina
 Sypile, nondum ſapis;
 Quam Riphæa cacumina
 Durior es, quam lapis!

XX.

Propugnat partes Numinis
 Et labens ævi mora!
 Cùm ad catervas Criminis
 Aurea gemit hora
 Quin & minax Æternitas
 Termini exors orat;
 Imputet sibi cæcitas
 Si perit, quæ hanc nôrat.

XXI.

XVIII.

Brzuch twoy ładujesz bażantem
 Grad praśtwa ná stoł pada:
 Nad to śłowik swym dyszkantem
 Mile uszom przypada:
 Ale co kiedyś Zorawie
 Ná kogoś wyśpiewały;
 Siękniesz w zarowney nieśławie
 Jeśliś zbrodzień zuchwały!

XIX.

To tak ptaśtwo; niemniey twardy
 Z Kaukazu kamień prośi,
 Zmiękczonea ná BOSKIE wzgardy,
 Y skała ich nie znośi
 Ze gdy się opoka kruszy,
 Ty skało nie miękczejesz;
 Nad skały Ryfeyfskie w duszy
 Nad krzemień kamieniejesz:

XX.

Jeszcze strony BOSKIEY broni
 Wiek prętkim śpieszny lotem,
 A od zgrai niecnot stroni
 Czas nie spłacony złotem.
 Y wieczność za BOGIEM stoi,
 Ktorey bieg nie przeminie,
 Sam winien, kto oślep broi,
 A znając wieczność, ginie.

XXI.

XXI.

PArce DEO: id' torridi
 Focus Averni jubet,
 Ni perennè Plutonidi
 Ætnæ immergi lubet.
 Disces; sed serò discitur
 Truci Magistrâ Styge,
 Ut fluxum Nefas luitur
 Perennanti Mastyge.

XXII.

PArce DEO: vox Sanguinis
 Pro te litati clamat,
 Hujus vox illa fluminis,
 Quod fudit, qui te amat,
 Parce, quod Sponsi Vulnera,
 Tot ora te compellant,
 Vel hâc amoris tesserâ
 Cor à Dite avellant.

XXIII.

PArce DEO: & Cœlibis
 Audies Matris precem:
 Quousq; culpæ imbibis
 Noxiam venis fecem.
 Sceptrum quidem Clementiæ,
 Diva hæc manu gerit,
 Sed quæ subsit spes gratiæ,
 Si quis tam spontè perit!

XXIV.

XXI.

Przepuść BOGU: tak zarzyfty
Piec potępieńcow mowi,
Chyba ná wiecznie śiarczyfty
Etny pożar chęć łowi.
Doznasz, lecz to już po czasie,
Gdyć piekło Mistrzem będzie!
Jak się grzech krotki w tarasie
Wiecznym krotko nie zbędzie.

XXII.

Przepuść BOGU: głos to śilny,
Krew go BOSKA dobyła!
Ma być ná ten głos śluch pilny:
Krwi to głos, co cię zmyła!
Przepuść, ile w BOSKIM Ciele
Ran, tyle ust cię wzywa;
Miłość tá chce dość niewiele;
Z piekłem przyjaźń rozrywa.

XXIII.

Przepuść BOGU: już cię BOSKA
Chce Matka błagać mile:
Niech się wuczona myśl troska
Jad złopać od tey chwile.
Wprawdzie berło łask obfitych
Jey ręka więc piastuje:
Lecz traci nadzieję y tych,
Kto ná swą zgubę czuje.

XXIV.

XXIV:

NOva non amat vulnera
 Parens hæc dulcis Nati,
 Nec Solymæi funera
 Repeti finit fati.
 Eodem iætu concidit
 Mater, dum Natum necas!
 Luna hæc simul occidit
 Cum Sole, in quem peccas!

XXV.

PARce DEO: Et Cœlitum
 Penniger globus monet:
 Cùm plenum mille Charitum
 Triadis Carmen sonet!
 Hic dum se affusus throno
 Numinis pronom sternit;
 Id Corde in scelus prono
 Væ! væ, si pulvis spernit.

XXVI.

PARce DEO: & aurei
 Cives Olympi clamant:
 Cave nè jus læsum DEI
 Vindicent, quem sic amant
 En, quot laceffis millia
 Hoc laceffito Jove!
 Phlegræa cave prælia,
 Corrues Mimas nove,

XXVII.

XXIV.

Nowych Ran w naymilszym Synie

Ta Boska Matka broni

Niechce go jak w Palestynie

Oglądać w krwawey toni.

Tymże ostrzem obu godzisz;

Matka przy Synu pada!

Z Słońcem tym Xiężycu chodzisz,

Gasi was, kto w grzech wpada!

XXV.

Przepuść BOGU: już y lotny

Duchow Orszak w cię wmawia

Ktorych pieniem dźwięk troynotny

Czci BOSKIEY Niebo wznawia.

Gdy się u BOSKIEGO Tronu

On nisko mostem ściele;

Ze ty nim miało ukłonu

Gardzisz; biadać, Popiele!

XXVI.

Przepuść BOGU: tak y złotych

Niebieś mieszkaney radzą:

Boskiew się mszcząc krzywdy, po tych

Proźbach znać ci się dadzą.

Patrz z jak wielą to zarywasz,

Gdy wręcz wyzywasz BOGA!

Olbrzymow pogromu wzywasz,

Rowna cię czeka trwoga!

XXVII.

PARCE DEO: sic flagitat
 Tota hæc Orbis moles:
 Pro! quàm fæda mens agitat,
 Nec pessum ire doles!
 Nî parcis, ipsa vindicem
 In te armabô manum,
 Quæ DEI miserta vicem,
 Pandet in bella Janum.

XXVIII.

PARCE augusto Numini,
 Nè feri cor Parernum:
 Sit non plùs ultra Crimini,
 Præfer Brevi Æternum!
 Quòd si abusus Hesperò
 Struis catastam DEO,
 Posthac, infane Verbero;
 Parce vel tibi Reo.

Hic jam Supplici Libello finis, sed nondum Libello. Post supplicia venio ad officia. Urbanitas hæc Christiana est, nec tu illam deprecari potes, si nondum Vitæ gustum amisisti. Ergò ad Thermas, ad Epulum. Utrumq; tibi splendide Cœlum apparat. Si non abnuis; nemo unquam cenavit lautius, nemo salubrius thermis usus.

IN-

XXVII.

Przepuść BOGU: tak nalega
 Cały ten okrąg świata
 Jak z brzegow rozum wybiega
 Giniesz, nie wołasz Rata!
 Jeśliś oślepl, samże mściwie
 Natrę ná ciebie zbrojny:
 Zá BOGA znak natarczywie
 Strażney nakazęć woyny.

XXVIII.

Przepuść: BOG tam: gdzie uderzysz
 Ná Oycu tępisz zbroję!
 Tu stoy złości: źle tam mierzysz
 Mow: Wieczność o cię stoję.
 Jeślić ná złe zorza wschodźi,
 Y BOGA masz jak w probie:
 Gdyć tu ná rozumie schodźi,
 Przepuść przynamniey sobie.

Nie koniec piorunu, lub koniec Sup-
 plice.

Od supplik, Świętey czas ku Polityce.
 Jeślić żyć słodko nie zbraniay się temu,
 Gdyć z łaźnią Bańkiet stręczę zgło-
 dzonemu

Niebo cię raczy; któżby się wymierzał?
 Nikt łaźni nie miał, nikt tak nie wiecze-
 rzał. ZA-

INVITATIO
GEMINA
AD
SACRAS
THERMAS
EPULUMQUE

Pro CHRISTO Legatione
fungimur: *Reconciliamini*
DEO. 2. Cor: 5.

Misit Servum suum horâ
Cænæ dicere invitatis, ut ve-
nirent: *Quia jam Parata sunt*
Omnia. Luc: 14.

DEUS meus & Omnia.

INVI-

ZAPRASZANIE

Dwojacie:

Ná Dufzną Łażnią.

Y

Bankiet Święty:

to jest.

Do

Spowiedzi y Kommuniey.

Zá CHRYSTUSA poselstwo od-
prawujemy: Jednaycie się z BO-
GIEM. Święty Paweł 2. w Liście
do Korinth: 5.

Wyśłał sługę swego o godzinie
wieczorney, mowić zaproszonym,
aby przyszli; iż już gotowo
wszystko. Łukasz 5. v, 14.

BOG moy, wszystko moje.

ZA-

INVITATIO PRIMA.
ad
THERMAS
CHRISTIANAS,
Seu ad crebriorem
SACRÆ EXHOMOLOGESIS
USUM.

Alitur vitium crescitquè tegendo
Virgilius.

I.

QUousq; dura servitus
Erebi, fontem premis?
Vulturi sævo proditus
Promethêu, adhuc gemis?
Ditem olenti, scelerum
Lubet involvi cœnô?
Nec aufers luctum fiderum
In lacrymarum Rheno?

II.

HEus, te Avernô exime,
Durum est jugum Stygis.
Indolem menti imprime
Docilis plagâ Phrygis,
Quid moram fers, Lycambeum
Dum serpat malum venis?
Evome virus Lethæum,
Tequè his solve pœnis.

ZAPRASZANIE PIERWSZE

Ná Zbawienną Łaznią

Abo

Do częstej Sakramentálney Spowiedzi

Ná większe gai,

Kto złego tai:

Virgilius.

I.

POkisz, niewolnicze pęto,
W piekle wykute, męczysz?
Sę piekielny swe ma święto,
Zrże cię, ty w więzach jęczysz?
W tym, co piekłem trąci, kale
Niecnot maszli się walać?
Wypogodzisz Niebo cale;
Zechćciey się łzami zalać.

II.

Ey wyłam się z wieczney kluzy,
Ciężkie jarzmo Plutona!
Niech zadane uczą guzy
Iż w karze głupstwo kona!
Coż zwłaczasz, aż się zaraza
Szerząc, w skroś przeymie siły!
Precz, precz, wieczna duszy skaza;
Pokoy od niey jak miły!

III.

NEc ferrum plùs quàm Gordia
 Hæc mentis vincla poscunt,
 Quò ruit quondam Persia,
 Quod victi Phryges noscunt:
 Compedem hanc vel gemini
 Verbi dissolvēt sonus,
 Quod demit trucis domini
 Gravius Ætnâ onus.

IV.

JUs in te, quod non excutis,
 Cereris gener gerat?
 O si Cœli, quod dejicis,
 Jugum cervicem terat?
 Læsisti jura Numinis
 Dulci rebellis DEO?
 Te siste reum criminis,
 Ea mite forum Reo!

V.

FUgisti, Erro! Patrios
 Devio calle Lares;
 Post tot recessus devios
 Quidni redire pares?
 Redi, blandum comperies
 Prodige Patrem Fili;
 Neque Tonantem somnies,
 Siliquâ paste vili.

III.

Y nie trzeba miecza ná te
 Lub ściślo sprzęgłe ligi
 Miecza, co Persy bogate,
 Y wschodne znośił Phrygi:
 Dwu słowek te z duszy pęta
 Dźwięk nader dzielny składa!
 Z nim, który ciemne książęta
 Wkładają, ciężar spada.

IV.

Takli ná cię ma mieć władzę
 Zły Cerery zięć Pluto?
 Kiedyż cię, ná ten kark dadzą
 Niebu sprzecznym, Pokuto.
 Śmiałeś Boskie walić prawa,
 Y Boskie zrzucac rzady?
 Uznay winę, łacna sprawa,
 Miękkie tu zbrodniom sądy.

V.

Dom Oyczytys wzgardził zbiegu,
 Zdrożney się dżierzac drogi,
 Po zakrętnym wściekle biegu
 Pośpiesz w Oycowskie progi.
 Powroć, poznasz: jak ten kocha
 Y krnąbrne Ociec Syny?
 Uydzie gromow młodość płocha,
 Lub jey smaczne słodżiny.

VI

SI vis cruentas morbide
 Balneas, Constantine,
 Cruentas menti languidæ
 Thermæ dabunt Divinæ.
 O dulces Animo Thermæ!
 Lenè tepentes Bajæ?
 Ab Orco reducem ferme
 Mentem inaurans Tage?

VII.

IN dulce cordis Balneum
 Sacer exundat Cruor!
 Hic ductum aquæ melleum
 In te derivat fluor!
 His te Divino Sanguine
 Tepidis adhuc Thermis:
 Hoc æther lavat flumine,
 Quod Lydis præstat Hermis.

VIII.

Hic Erythræus Sanguinis
 Alveus latè scatet!
 Hic Cataractæ Numinis,
 Vitæq; latex patet.
 Carbonem refert Stygium
 Orci fuligo vera:
 Tyram hunc Cælo devium
 Adi, nix eris mera.

VI.

Chcesz krwawych, trądem ofuty,
 Cieplic, cny Konstantynie?
 Krwawac na młdości przyrzuty
 Łazniã z Ran BOSKICH pływie.
 O słodka mdłej duszy łazni!
 Miłe tych cieplic wody!
 O z piekielney wolną kaźni
 Duszę złocące brody?

VII.

Ná wannę, zbyt fercu zdrowe
 Krwi Świętey cieką zdroje!
 Ten brod wody kanarowe
 Na dobro leje twoje:
 Jeszcze BOSKA Krew nie stygnie
 Ná te wolne cieplice:
 W tych cię Niebo zmywſzy dźwignie,
 Nie masz nad te krynice!

VIII.

Tu czerwone ze Krwi Morze
 Nurt szeroko wypiera!
 Tu łask upuſt w jedney sforze
 Zywe zrzodło otwiera!
 Węgłemes piekielney główne,
 Z tycheſ czeluſci ſadzã!
 Waidź w ten z Nieba ſtrumien, rownie
 Sadze, jak ſnieg ſię zdadzã.

IX.

ARgento candes Lili,
 Albula dum hæc lavat!
 Clitumnus hic Diluvii
 Operam Sacri navat.
 Nova hic Pyrrhæ Sæcula
 Deucalione CHRISTO!
 Cataclismo piacula
 Plenè sorbentur isto.

X.

NEc est, quod metum oggerat
 Lenè hoc Auris Forum;
 Areopagum superat
 Miti censurâ morum.
 Dum te his reum subjicis,
 Clavibus æther patet.
 Hic mira vis in supplicis
 Gemitu rei latet.

XI.

NEgesnè Cælo gaudia,
 Dulce Phalernum Divis,
 Lachrymarum eluvia
 Ex oculorum rivis?
 Nullum palato Cœlitum
 Est suavius Calenum,
 Quàm quod dat vivo abditum
 Rore, Mentis Serenum!

IX.

Liliy się białość przebija,
 Gdy cię ten Tyber zleje:
 Ochyń się, ten strumień sprzyja,
 W nim zmyty Duch bieleje!
 Tu są Pyrrhy dżdżyste wieki
 W nowym Deukalionie!
 Tu potop wylaney rzeki
 Łacniuchno grzech pochłonie!

X.

Nie masz się tu czego lękać,
 Ciche tu ucho sądzi:
 Niechce, jak sąd Athen, nękać;
 Z folgą skaran kto błądzi:
 Staw się, zbrodniu; ma ten klucze,
 Sąd y Niebo odmyka:
 Dzielna, gdy żal pierśi tłucze,
 Moc na złe ztąd wynika,

XI.

Udziel tej Niebu poćiechy,
 Bo ma zaślodycz sobie,
 Gdy potoki łez za grzechy
 Leją zrzenice obie.
 Nie da tak słodkiego trunku
 Choćiaż sucha jagoda;
 Jak gdy w żyźnym łez frasunku
 Ginie czelna pogoda.

XII.

AN piget Scelus rubeo
 Tingere malas ostro?
 Pudor sit Achates Reo,
 Sceleri comes nostro.
 In Corde Ortus aureos
 Pulchrior Titan parat,
 Dum hæc Aurora roseos
 Vultus gementis clarat.

XIII.

Pudor hic Regum Purpura,
 Quæis Cælum latè micat;
 Hæc in facie tinctura
 Vel fontem astris dicat.
 Præcerpe de te lauream,
 Victus rem pudor prodat:
 Tyrum hanc malis roseam,
 Quàm ut cor culpa rodât.

XIV.

Nec te pudori eximis,
 Rubor perennis genas
 Lituris pinget extimis,
 In trucèis vigil pœnas.
 Quòd si Serenum metuis,
 Ut fulmen illud feres?
 Quod Seres, poscitq; tuis
 Luxibus inops Ceres?

XII.

Czyż żal, że złość twarz rumieńcem
 Wstydu szarłatnym mienił
 Wstydniech obok chodzi z jęńcem;
 Niech się nim grzech rumieni.
 Już złoty promień z łez morza
 Ma wznieść z jaśniejszym słońcem,
 Gdy rozana wstydu Zorza
 Na twarzy jasnym gońcem.

XIII.

Wstydn ten za Purpurę bierze,
 Kto ma tron świetny w Niebie:
 Sprzyja Niebo takley cerze,
 Z nią zbrodniow rwie do siebie.
 Zwycięz się niech przekonany
 Wstydn coś zrobił, wyjawi:
 Wolisz ten zapal rumiany,
 Niż że serce mol trawi.

XIV.

Tay! to samo cię zawstydzi.
 Wiecznąc farbą jagodę
 Wstydn zmaluje y ohydzi,
 W ciężką groźny nagrodę!
 Więc gdy się pogody boisz;
 Coż gdy grom ow uderzy?
 Ktorem w bławat (czym się stroisz)
 Y w zbytek twoy wymierzy.

XV.

M Anet Tribunal Æaci,
 Cui sistêris Reus.
 Reo noxarum Spartaci
 Imminet ultor DEUS:
 Intentant quidquam perdito
 Cœlitum juges minæ:
 Rore Præficas mentito
 Palpebræ sudent binæ.

XVI.

S I Gangem Indus offerat,
 Aut Lydia Pactolum:
 Si jus ad Bætra ingerat
 Sors, vel ad Crœsi solum:
 Vises vel remige Zetho
 Aurô flaventes oras;
 Ast te ut eximas letho,
 Quàm segnes ducis moras?

XVII.

S I damni molem æstimas;
 Quod mens effrenis dedit,
 Lucris id Cœli redimas;
 Quod hoc in Foro redit.
 At si conscius delicti
 Mite *Absolvo* temnas;
 Te ad: *Ite Maledicti*
 Æviternum condemnas.

XV.

Przydzieć się ná tribunale
 Eaka, zbrodniu, stawić,
 A o głównym kримinale
 BOSKIEY się pomście sprawić,
 Ná twą się zgubę zmawiają
 Groźne po Niebie głosy,
 Niech jak płaczkom oczy tają
 We łzach od oczney rosy.

XVI.

Gdybyć złory Ganges lano,
 Lub drogi nurt Paktola,
 Y prawo ná Baktry dano,
 Lub ná Krezowe pola:
 Zwiedziłbyś y ná Pegażie
 Złotem pozołkłe kraje:
 Byś nie legł w śmiertelnym razie,
 Ná chodci nog nie staje!

XVII.

Jeśli szalą ważysz szkodę,
 Z którą się krnąbrność zbraca;
 Bierże Niebo zá nagrodę,
 Ktorec ten sąd przywraca.
 Ciężkoć słyszeć pętem spięty;
 Zgrzechow cię rozwiązuję,
 Usłyszysz: Idźże przekłęty,
 Ná ogień cię skazuję.

INVITATIO SECUNDA
ad
EPULUM IN TERRIS CÆLESTE:

Seu

Ad crebriorem
SS. EUCHARISTIÆ.
USUM ESUMQUE

Unus sit vobis dolor, hâc Escâ privari.

S. Chrysoſtomus.

I.

A Des, quemcunq; sanctior
Tantalum fames urit:
En Mensa Verbi dulcior,
Ad quam vel satur prurit!
Conviva de se instruit
Epulum Deus Amor!
Et famem escæ acuit
VERBI facundus clamor.

II.

Quam hic Lucullus divitem
A se cœnam exegit?
Unam in Escam Cœlitem,
Cum Omnia prodegit!
Vitelli cœnæ somnia,
Vel Unio Antonî,
Nulla Cerès dat Omnia,
Et puri Summam boni.

III.

ZAPRASZANIE WTORE

Ná

BANKIET ANIELSKI

Abo

Do częstego zażywania
NAYSWIĘTS: SAKRAMENTU.

To was niech nad wszystko boli,

Co tey ucztę nie dozwoli.

Święty Chryzostom.

I.

PRzybądź! kto świętym zmorzony

Jak Tantal głodem mdleje:

Masz stoł BOGIEM osłodzony,

Gdzie sytość żądzą grzeje.

BOG bieśiadę czyni z siebie,

Miłość go ná stoł wnasza!

Chęć zapalaś BOSKI Chlebie,

Gdy Słowo gości wprasza!

II.

Znać Bogacza po dostatkul

Dość drogą ucztę sprawił:

Gdy wzmiennym w BOGA opłatku

Wszystko ná stole stawil!

Sen, lub Witella bankiety,

Lub perłą puhar poi:

Zbytek, y z ziemskimi wety

Zá treść dobr, nie nie stoi!

III.

III.

III.

Non hic vel ales Colchica,
 Vel quidquid Phasis alit:
 Non volucris Numidica,
 Vel quidquid gula malit:
 Non arte recocta Ceres,
 Aut lances premit fera,
 Non lanx saccarite teres,
 Et Syren gulæ mera.

IV,

Hic tandem desiderii
 Abyssus dicet satis:
 Si quid libat Carchesii
 Profluæ Charitatis.
 Hinc quid à Ponto pabulum
 Vel Afro Sole petas?
 Complexum cuncta ferculum,
 Non figet gulæ metas?

V.

PRô! quàm tu felix Epulo
 Bolum prædulcem edes,
 Quem Sacrô beat Poculô
 Purior Ganymedes!
 Portenta! dum Esca DEUS,
 DEUS fit Vernæ Potus!
EN ut te Amor melleus
 Opsonat, Nectar totus!

III.

Nie Zamorskich ptaasząt grady,

Ani bazantow stada:

Nie z koncow Numid obiady,

Y czemu gęba rada:

Nie biszkot, y Pańskie ciasta,

Nie zwierz tu misę tłoczy

Nie wymyślna z cukrow pasta,

Y czym stoł pašie oczy.

IV.

Tu już żądzzy nie natkana

Przepaść, Dość mam, rzec musi;

Gdy z złotego rostruchana

Trunku Miłości skuś!

Coż za morze chętki żenie?

Ná Afrow schniesz łakoci?

Pełne smakow wśzech noszenie

Celu żądz czy nie skroci?

V.

Co za szczęście? w tym bankiecie

Smaczny cię kąsek pašie!

Z słodkiey jagody Krew gniecie

Ten Cześnik w złotey czasie!

Sobą karmi (jakie dziwy!)

BOG sam pragnienie koi:

Słodkasz to miłość, gdzie żywy

Napoy tak słodko poi!

VI.

VI.

SEipſo te VERBUM alit,
 Te toto ſe ſaginat;
 Quis aliud Chium malit,
 Quàm quod DEUS propinat!
 DEO ſitim, famem DEO
 Relevas, DEO ſatur.
 Hoc tu ebrius Lyæo;
 Sic tibi veſci datur!

VII.

Hic Cleopatra melior
 Charitas Cœlum tibi
 Miſcet: queatnè dulcior
 Sub æſtu latex bibi?
 Nobilis te gemma potat,
 O purior Antoni,
 Regna te bibiſſe notat
 Arrha perennis throni!

VIII.

Quo non coronat munere?
 Quid torrens hic non præſtat?
 Qui hoc maduit Cratere,
 Hic, ut ſit DEUS, reſtat.
 Fis DEO Conſanguineus
 Uvâ cruoris potus?
 Fis VERBO Concorporeus,
 Hac Vitæ Carne foſus!

VI.

Słowo w Ciele sobą tuczy
 Człek w Ciele BOGA zuje?
 Ktosz smak w inszą słodycz wuczy
 Jak gdzie BOG kredensuje?
 BOG pragnienie, BOG twe głody
 Karmi, Bogiemś syty?
 Ten twoy trunek! to twe gody
 Tak żyjesz ná trzy zbyty.

VII.

Nad Kleopatę w napoju
 Miłość, boć Niebo daje,
 Czy słodzy z ktorego zdroju
 Strumień lży oschłe kraje?
 Pańskąć się w napoy dostała,
 Czystży Antoni perła!
 Czerpać zá jeden łyk dała
 Godło wiecznego berła.

VIII.

Jakie cię wieńcują dary!
 Jak się ten puhar pieni!
 Kto z tey wino pije czary,
 Już już się w BOGA zmieni!
 BOSKA cię pokrewność zdoży,
 Gdyć tey Krwi kropla kanie:
 Ześ w BOSKIM Ciele, to robi
 BOSKIEGO Ciała zwanie.

IX.

Sic non ut Circes Poculum
 Arcadis ursæ vultum;
 Sed hoc Convivis Epulum,
 Imprimit DEI multum!
 Accumbis mensæ Coelitum,
 Quid ultra sortis voves?
 Stipata globo Charitum
 Ceres hæc gignit Joves.

X.

Quæ tali usquam aluit
 Pupulum altrix cibo?
 Papillas tantum præbuit,
 Aut dulci pavit libo.
 Laetiùs te habet tuus,
 Prodigè Fili, Pater:
 Nulla uber beatius
 Nato admovit Mater!

XI.

Huc, qui præaltis inhiat:
 Summa hic quæq; latent!
 Venæ hæ Res Eximias
 Occulunt, quibus scatent.
 Si Dulce gulam proritat,
 Crater hic Hyblam dabit:
 Si oculos lux invitat;
 Hic flammis Sol beabit.

IX.

W czarze gdzieś czary zadane
 Dziką twarz z trunkiem wlały:
 Tu się w goście częstowane
 BOSKI wdał abrys cały!
 Zażywał tu jak kto w Niebie!
 Coż jeszcze chęć uwodzi?
 Gronem łask w osutym Chlebie,
 Gdy stoł ten Bogi rodzi?

X.

Zywiż tak która pieściłwie
 Mamka pacholę głodne?
 Zbędzie go mleko, gdy ckiłwie
 Slocha, lub cukry lodne?
 Jakci w guście BOG dogadza,
 Niewadzić tu y zbytek?
 Pierśi ustom niezagradza,
 Nie wysłież pokarm wzytek.

XI.

Przybądź, kto się pniesz wysoko,
 Tu wszystko trzyma gorę:
 Rzeczy zacne nie na oko
 W dziwną się sprzęgły sforę.
 Jeśli mrze smak ná słodyczy;
 Trunek ten słodycz leje:
 Lub promienia oko życzy;
 Tu słońce nim dogrzeje.

XII.

SI Damoclis forma rapit;
 Hic speciosus ille:
 Si Orphei lyra sapit;
 Amphion hic pro mille!
 Si Lethi pavor cruciat,
 Si torret fauces fitis;
 Hic Vitæ vena fatiat,
 Hæc fitim domat Vitis.

XIII.

VIs leni aurem mulceat
 Sufurro, linguæ lepos?
 Nullum præ JESU recreat
 Suavius aures epos.
 Vis florum scena hilaret,
 Aut vernæ pompa Floræ?
 Pæstano Flos hic halaret,
 Suavius quid odore.

XIV.

TOrreris? hic fons relevat:
 Friges? hic ignis fovet:
 Mœres? hic mentem elevat
 Potus, plausumq; movet.
 Si placet ætas Nestoris;
 Bolus hic necat mortem,
 Et ultra metas temporis
 Prorogat vitæ fortem.

XII.

Sercelić kradnie uroda?
 Sliczny On tuć się stroi?
 Czyli stron ná lutni zgoda?
 Zá tyśiąc Lutnist stoi.
 Strachem cię śmierć wskroś przenika?
 Pragnienieć usta fuszy?
 Ztąd życia zrzodło wynika,
 Ten napoy oschłość kruszy.

XIII.

Chcesz, by w utzach mile brzmiało
 Poszeptem słodkim pienie
 Nad BOGA ani da mało
 Dźwięku słodkiego brzmienie
 Majową kwiat farbą stroyny
 Wzrok cieşzy, y zioł wzory?
 Y Peśtańskiey w zioła hoyny
 Tu zapach przeydzie Flory.

XIV.

Goreješ? ten trunek chłodzi,
 Ziębniesz? ten ogień grzeje:
 Smutnyś? ten dobrą myśl rodzi
 Trunek: płacz nim się śmieje:
 Chcesz z Nestorem zrownać lata!
 Y śmierć ten pokarm morzy!
 Y nad kres zażycia świata,
 Lat ku życiu przysporzy.

XV.

Quæ Lesbos, vel fons suavior
 Parili stillat rore?
 Ut hic Hymettus purior?
 Scaturit Hyblæ flore!
 Quod lucis Cornucopiæ!
 Quis malas tingit color?
 Os pingunt dulces gratiæ,
 Quêis fit carere dolor.

XVI.

Hic jam ordiris beatæ
 Æternitatis scenam!
 Dat Deitatis celatæ
 Fidei vesper Cœnam!
 Famefcit Styx perenniter
 Epuli exfors tui;
 Quo dum nutriris suaviter,
 Incipis DEO frui.

XVII.

Humani esse iterum
 Vult cordis inquilinus,
 Castorum olim viscerum
 Incola hic Divinus!
 Vel MARIANA cupiit
 Te forte Verbum frui,
 Dum esse creber ambliit
 Pectoris Hospes tui!

XV.

Gdzie z gor winnych kanarowy
 Gdzie upuść tak się leje!
 Jak ten zdroy z Nieba cukrowy
 Nad treść patok słodnieje!
 Jak tu nie skąpo promieni!
 Jak koral lice wstydzi!
 Wdzięczność tu usta rumieni,
 Y żal, kto jey niewidzi,

XVI.

Tu już zaczynasz Dusz Świętych
 Wieczność w BOSKIM widoku,
 Gdy w Znakach Chleba przyjętych
 Wieczerasz w Wiary mroku!
 Wiecznym źrze się piekło głodem;
 Twych mu okruszyn skoma,
 Ty gdy się tym paśiesz miodem,
 Jużes w Niebie jak doma.

XVII.

Chce w ludzkim nową słobodę
 Sercu założyć sobie
 BOG po zmienionych w gospodę
 Czystych wnętrzości probie.
 Swey być uczestnikiem Matki
 Szczęścia dać Słowo w Ciele,
 Często się mu do twej chatki
 W gościnę droga ściele!

XVIII.

XVIII.

O Quàm formosus intimæ
 Immigrat Sponsus menti!
 Quàm fors augusta Animæ
 Korem hunc attrahenti:
 In te Solium reclinat,
 Vivus sis Verbi Thronus!
 Te sibi Cœlum destinat:
 Quàm dulce geris onus!

XIX.

POlycrati par Numida,
 Hospite Scipione:
 Phænicî sultrosida
 Eos, omen Coronæ.
 Tu hanc non sereniore
 Horam signes lapillo?
 Quæ beat Diviniore,
 Cœlitus te Camillo?

XX.

ARstat hic stricta compede
 Insignem Vincitum Bolus:
 Arctiûs stringes? Pro præde
 Offeret sese Polus,
 Hic Ara præstô Supplici,
 Hic Reo stat Asylum;
 Hic Gaza Sinus Perfici,
 Superat ditem Nilum.

XVIII.

Jak śliczney do serca krasy
 Twoy Oblubieniec wchodzi
 O jak złotych minue czasy,
 Gdy cię ta rosa chłodzi!
 W tobie BOG Majestat składa?
 Za tron mu staniesz żywy!
 Nowyc Nieba tytuł nada,
 Noś ciężar nie troskliwy.

XIX.

Massiniffa Krol się chlubi
 Przy gościu Scipionie:
 Straton słońca promień lubi,
 Iż mu dał być ná tronie,
 Y ty jasno wyiskrzonym
 Tę chwilę znacz beryllem.
 Co cię raczy ubostwionym
 Niebieskich woysk Kamillem.

XX.

Ściśnion w tey, jak w łykach prawie
 Więzien zacny, drobinie
 Weż go ściśley; a w zastawie
 Niebo cię, wierz nie minie.
 Tu skruszonym plac obrony,
 Tuś wolen, winny zbiegu:
 Tu skarbiec, zkąd zbogacony
 Złotemu zrownasz brzegu.

XXI.

O Ergò vasti gurgitis
 Inane, effrons gula,
 Quam fames mensæ Cœlitis
 Vix adhuc tenet ulla!
 Magis ferinæ tergora,
 Vel gratum Romæ fumen,
 Magis Admeti pecora,
 Quàm dulce sapit Numen!

XXII.

Prælibas hîc promulsidema
 Cœcubo parem Divûm!
 Quid sitim premas desidem,
 Nè fugat nectar vivum?
 Magis tu lymphas Salmacis,
 Et par Euripo vadum
 Sitis, quàm Fluvium Pacis,
 Et lapsum Cœlo Padum.

XXIII.

Sic ergò libet vilibus
 Siliquis vesci Ducem?
 Aut præhabere triflibus
 Auream umbris lucem?
 Pudeat Astris debitum
 Vernulam fabis ali,
 Quem trabeatus Cœlitum
 Dux sportâ pascit tali.

XXI.

O bezdenney przepaść toni!
 Czczaś, lub w się tkasz tak wiele?
 Chęć od BOSKIEY uczty stroni
 Masz niesmak w BOSKIM Ciele?
 Także miłszy udźciec farni,
 Lub z podłey poćć trzody?
 Miłzyc wół, lub co z owczarni
 Niż te choć BOSKIE gody?

XXII.

Tu alakantu kosztujesz,
 Którym swych Niebo raczy?
 Czemuś chęć gnuśną hamujesz,
 Ze na ten zdroy nie baczy!
 Słodzyc mat lubieżney wody,
 Miłzeć Eurypa kręty;
 Niż spokojnych krynic wody,
 Y kanał z Niebios święty?

XXIII.

Y przestanieś ná słodzinach?
 Masz żyć cny Panku, młotem:
 Wolisz wzrok w ciemnych kominach,
 Niż światła tępic złotem?
 Wstydź się, co gwiazdeczne trony
 Masz ośieć, źrzec lada co!
 Sprawiac ucztę niestworzony
 Pan; jest ja ważyc za co!

XXIV.

Więc pragnienie tu spalonych
 Słońcem przynieś Murzynow,
 Appetit przy Bootowych
 Krajach miej z ziębłych Synow:
 Upragniony w Krew zmienionym
 Zagaś pragnienie winem:
 A zgłodzony zatajonym
 BOSKIM się odżyw Synem.

XXV.

A jeśli, jak rym namięnia,
 Dość ludziom Chleb y woda!
 Y być może bez korzenia,
 Bez wykwintow wygoda!
 O jakoć ludzka rodzino,
 Ta powieść nie smakuje!
 Gdy BOSKI Chleb, BOSKIE Wino,
 BOG cię nie kontentuje!

Dotąd Rytmy: czas Kamenie
 W wiersz złożyć MARYI pienie.
 Co mi w pioro, lub wrzecz wpadnie:
 Bez MARYI tam nie ładnie.
 Co do druku niech znią idzie:
 Z Słońcem niech ten Księżyc wznidzie.
 Z Rytmem Pieniu nie naygorzy:
 Ow ci się; ten Pannie korzy.

PARODIÆ
MARIANÆ

Ad

GEMINUM
CARMEN
ECCLESIASTICUM

PIENIA

O

M A R Y I

PANNIE

W infzy wierz
przekształtowane

Ze dwoyga

PIENIA
KOSCIELNEGO.

PARODIA
MARIANA;

Ad

RHYTHMUM

ECCLESIASTICUM

vulgò

AVE REGINA CÆLORUM.

O Cui ferenis flammiger axibus,
Ac evibrati luminis igneo
Perfusus obryzò, minores
In titulos jubet ire torvi
Non indecorum fulgur Orionis,
Phæbiquè fulvis crinibus illitum
Jubar, reidentesquè vultus,
Et rutilam finè nube frontem
Coruscus Æther: cuique perennia
Dedisse Cælum scepra micantibus,
Accensa non parcùm pyropis
Et trabeâ inseruisse Phœbum:
Nec non corusca lampade Virginem
Lustrâsse plantam, vel radiantium
Serto Planetarum decoros
Non humili redimisse crines,

Ac

PIENIE
O
M A R Y I
P A N N I E,

Stosowane

Do

Pienia Kościelnego

WITAY KROLOWA NIEBIESKA

KTorey fute złotem koło
Wije promienie ná czoło,
Y zbroynego Oriona
Ná tytuł się nieci strona;
A w złote Pheba kędziory
Wplecione z blaskiem splendory
Ná twarz przy bezchmurnym czele
Biją promieńmi tak wiele:
Ktorey Szafir berło parzy
Przy niezgallej Niebios twarzy,
Haft słoneczny w szatę wchodzi,
Y po Ziemi rucho wodzi:
Książyc rogaty pod stopy
Idąc stanie zá piropy,
Wieniec w witey z gwiań Koronie
Pali w koło czyste Skronie,

Kj

Agdzie

Ac in supremi partibus ætheris
Puræque Lucis limine regiam
Fixisse narratur perenni
Cum titulo solioquè sedem:
Cûi subjugatus militat aureis
Immistus astris Pennigerûm globus,
Pronûmqùè lunato reclinat
Colla genu, dominumq; seruo
Supplex adorat poplite verticem
Alasque promptis ire volatibus
Expandit, accinctus vel ipsos
Obsequiis superare nutus:
Te non profanæ plebis honoribus
Dignamur, imos Cœlite Nuntio
Cultus, & urbanas salutis
Virgo, tibi geminare voces
Edocta pubes. Tu nova Jesseis
Enata quondam sub Viridariis
Radix perennantis Sereni,
Quæ tenero viruisse puræ
Lucis Smaragdo crederis, aureos
Sereniore germine furculos
Cum Flore vernantiquè Fructu
Sideream dare iussa Lucem!
Quin & reclusis postibus igneos
Fudisse puri Luminis alveos,
O Limen augustum, & nitoris
Irriguos referâsse fontes,

Agdzie Faetonta cugi.

Tchną więc ogień przez dzień długi,

W szrod światel złoty jaśnieje

Tron, y wiecznością mocniej:

Szyk zaś lotnych Duchow społem

Przy tym tronie bije czołem:

Gdzie cześć kolan woblęcz zgiętych

Y gminy Orszakow Świętych,

Ktore cię za Panią znajęc,

Ná lot skrzydła rozwijając,

Z ochotą się popisują,

Ná skinienie pilno czują:

Pokłon á nie lichych gminow,

Lecz przejęty z Serafinow,

Pannie oddajem ziemianie

Ná jey przywykli witanie.

Tys szczepem Jeslego rodu!

Z twego wieczne Swiatło płodu,

Wschodzi: ty złotem zjaśniałe,

Roszczki wszmaragd z zieleniałe,

Jak latorośl w jasność buyna,

Wydajesz ná swiatło czuyna,

Z kwiatem wonnym owoc złoty

Dając, y swiatł cne kleynoty!

Ty y przez wywarte progi

Toczyfz nurt promieni mnogi,

Zacna Bramo! twemi wroty

Płynic ná swiat potok złoty!

Swia-

Jubarquē Primæ Lucis, in intimis
Prægnante Patris mente nitoribus
Ortum, sub umbrosos pudico
Terrigenûm revocasse tractus
Fætu, ac opacas nosceris è solo
Fugasse noctes, quasve nigrantibus
Latè per humanos Triones
Vis Erebi malè fudit antris,
Effulgorantis nube supercili
Propellis umbras. Quæ tenerum tibi
Pectus, redundantemquæ plenis
Gurgitibus subiêre mentem.
Exuberantis flumina Gaudii?
Vel quæ modestis non sinè Plausibus
Risuq; mentis, ac amænò
Latitiæ seges hinc redundat
Frontis Serenò? Te nivei comes
Moris citatâ Luminis alite,
Per vasta terrarum, per amplos
Oceanî Superûmq; tractus
Desert beatis Fama cîrulis,
Sequaxq; Famæ Gloria. Te nivis
Satur coronavisse candor,
Et faciem roseus, pudicò
Pinxisse malas ipse tibi Pudor
Narratur ostrò, totaq; Chloridos
Majiq; Tiburisq; Floræ
In roseos retulisse vultus

Światło, które z wieków wschodzi,
Gdzie BOSKA Myśl Słowo rodzi,
Wydawasz á chmurne kraje,
Gdzie rod Adamow zostaje,
Y okropne zmieniasz cienie
Ná dzień przez Słowa rodzenie,
Ze co światowe dziedziny
Kopcą Plutona kominy,
Świątną powieką oświecasz,
Gdzie noc była, tam dzień wzniecasz.
Nie miálkie uciech kanały,
W umyśl się Paniński wlały.
Skromnych plęśow myśl zażywa
Y ná twarz wesela zbywa,
Boć y ná wesołym czele
Śmiech się dniem pogodnym ściele.
Snieżna białość; y woz złoty
Sprzęgłszy Pegazy ná loty,
To przez odległe ziemiany,
To szerokie Oceany,
Śławi cię chwał hoyna śława,
Swe cugle wieści powzdawa,
Śniegiem liliy twarz bieleje,
Gdzieć wstydem nie rumienieje,
Y sam wstyd ná tve jagody,
Zfarbowania dodał mody,
May szczery z Tyburską Florą
Idzie ná twarz jedną sforą: W war-

Vireta, nec non labra coralliis,
Mirisq; sudam sponte leporibus
Tinxisse frontem, quin amœnas
In Charites speciosiori
Mutasse scena Virginei grave
Vultus Theatrum. Quid loquar eloqui
Nectar; vel augustam Puellæ
Cæsariem geminosq; frontis
Soles ocellos? Sed tenui tibi
Perfuncta nervo barbitos, ultimum
Plectro pererranti sonorum mugitum
Ingeminat, reditura posthac,
Nunc ausa summæ dicere Principi
Vale canorum. Tu cui largius
Mentis verecundæ recessus,
Et niveum sinè labe Pectus
Eburq; frontis, Colchico & æmulum
Vellus comarum, Virgineus Decor
Totâ venustatis colorat
Non solitum decoratquè gazâ:
Casto receptum viscere, gentibus
Placa Tonantem: Tu miserabiles,
Mundi fatifcentis ruinas
Et placidâ prece regna fulci.

W wargi się korale wpiły:
Ktoremi się zczerwieniły:
Bezchmurna w czoło pogoda:
Łagodnym z nią Nimfom zgoda,
Bo troista w twarzy Charis,
Jakiey krasny nie miał Paris.
Ktoż się mowie nie dziwuje
Słodkość ją Syren cukruje!
Złote włosy Zefir wznosi!
Czelne zaś słońca łza rosi,
Lecz coć licho brzmiące strony
Dźwięk wydają uprzykrzony?
Brzękiem się chcą żegnać z tobą,
Pieniec wznowią inszą dobą.
Ty, ktorey się w serce wpiła,
Piękność y cnych ozdób siła,
A ná czele grunt słońiowy,
Włos, runo z wełny Fryxowy:
Nawet krasa ku ozdobie,
Wszystko łoży twey Osobie,
Ty w ktorey BOG miał gościnę,
Modłą zastąp świata winę:
Bliskie jego rozwaliny
Chcą podpory z twey przyczyny.

PARODIA II.
MARIANA,
AD CARMEN ECCLESIASTICUM
Vulgò: O Gloriosa.

TE quam per memoris compita Gloria
Sacri conspicuo Nominis effedo
Vexit Fama coruscis
Phœbi vesta jugalibus
Vernus cū roseis stat Pudor in genis,
Quam puro nivei sidere lili,
Narcissique comantis
Præcinctus radians ebur
Candor sidereo circuit ambitu,
Et quam pura phalanx Principe virginū
Exclamat titulo: Te
Leni carmine concinam.
Subdunt auricomum sidera verticem
Armatumquē tibi sternit Oriona
Cœli bajulus Atlas,
Et cœli tholus ætheris,
O quam dulce tuo fluxit ab ubere
Lactis Virginei nectar, Hymettiis
Quod præstare fluentis,
Succis creditur Atticis!
Quod, qui te niveo condidit omine,
Audebas Puero non sine basis

P I E N I E II.
O NAYSWIĘTSZEY PANNIE,

Stosowane

Do Pienia Kościelnego,
O Gospodze Uwielbiona.

Tys mi rytmem, coć wdziedzinie
Głosney Chwały imię słynie:
W ogromney Sława karocy
Cugiem słońca broni nocy.
Zywe wstyd ná licach roże
Osadził, gdzie srebrne łoże,
Kwiat Junony z żywym śniegiem
Narcissa bieli się brzegiem:
Białość umyśl z twarzą zdobi:
Czyste Panien berło robi:
Tys mi rytmem, głosney sronie
Zabrzmić nieco przy twym Tronie.
Swiatłem ozłocone gory
Sćieląc Atlantowe Cory;
A ná wzrok Orion srogi,
Z Niebem się rzuca pod nogi.
O jak słodkie mleka zdroje
Toczyły pierśi oboje!
Attycka Hybla ustąpi,
Lub w cukrowy stok nie skąpi.
Coć wlał pierwsze życia tchnienie,
Słodkieś mu w ustka strumienie

Lała,

Propinare Tonantis;
Altrix mellea Numinis.
Quin & quæ vetitis toxica fructibus
Expressit genitrix prima piaculi,
Vitæ tu meliori
Pellis toxica pharmaco;
Et quæ probra suo prima paraverat
Quondam nupta patri; tu reparas Parens
Ac immittis Olympo.
Agmen fletibus innatans.
Tu Soli geminis postibus Ostium,
Quæis Sol irradiat prodigialior
Puri crine Sereni,
Nobis Diva recluseris.
O quæ non humilem crederis obvio
Excepisse semel limine Principem,
Pulchro cardine vineta
Vivi Janua Cynthii
Vivæ gaza tibi Lucis, & aureo
Hinc illinc rutilans copia fidere:
Stellis Aula trecentis
Et multâ face pervigil.
Hinc jam Virgineâ reddita creditur
Nobis voce salus; constitit hæc sacrâ
Divi merce Cruoris,
Terræ non sinè plausibus.

Lała, gdy BOG jak dziecina
Dałci się karmić za Syna.

Co w pierwszych przysmakach raju
Jak z miłego w drzewa gaju

Ludzka Matka nam przeżuła,
Czym wszystkie wieki otruła;

Ty Owocem życia leczysz,
Y łzom otuchy nie przeczysz,

Aby powódź z oczu miła
Do portu Nieb nas przybiła,

Obramo! Złoty podwoi

Twych, lada słońce nie stroi,
Lecz cudny w nie bije płomień,
Kluczem ten do Nieba promień!

Tyś otworem BOGU stała,

Gdy go Miłość tu zeszła!

Złote cię záporo spieły,

Lub słońcu wnić nie bronily:

Jasność skarbiec w cię złożyła!

A gwiazd liczbą przewyższyła!

Tyś Pałac w takie promienie!

Cudny, y w czułe gwiazd lśnienie!

Z ciebie ná świat żywot spływa,

Ewy rodzaj śmierci zbywa,

Krew ná okup z ciebie wzięta

Ztąd nam radość niepojęta.

ASPIRATIO
AD PATRIAM
COELESTEM.

O Quæ stelligeros me penna reducat in
orbes,

Auratoq; poli me super axe locet!
Me quis in Elysiam citus inferat Æolus
oram,

Vel quis Divino me finat ore frui!
Non sic adspirat sibi notas cervus ad her-
bas,

Cùm levis in læsis hæsit arundo fibris:
Nec sic egelidas sitiens iter urget ad un-
das

Exul ab Idæis Cerva Libyssa jugis.
Quantùm sacra meas urunt incendia fi-
bras,

Quêis me sidereus Numinis ussit A-
mor!

O ubi conspicuis radiantia regna pyro-
pis,

Et quibus æterni gaza nitoris inest
Tota perenanti latè micat aula Se-
reno,

Quam vigili flammâ multus adurit o-
nyx. Ver

O WESTCHNIENIE
DO OYCZYZNY
NIEBIESKIEY.

O Ktore mię pioro wzbije
Gdzie się kołem Niebo wije!
Kto ná woźie złotym, woli
Mojej, przejazdki pozwoli!
Czym lotem zwiedzę kraje,
Gdzie serce od ućiech taje!
Kto z widoku BOGA gody
Czyniąc, ztuczy duszne głody?
Nie z tym do znaiomych kwieci
Pędem dla lek jeleń leci,
Ktoremu w boku utkwiała
Wytypana z łuku strzała:
Nie tak do chłodzących pędzi
Zrzodł, gdy ją pragnienie wędzi
Łani, gdy Indyskie knieje
Zegna, y od trudu źieje!
Jak gdy duszne paląc siły
Gorne żądze wnie się wpiły
Ktore BOSKA podnieciła
Miłość, jak mię rozpaliła,
O kędy są od rubinow
Swietne włosci Serafinow!

Gdzie

Ver ibi fragrantēs, Majusq; p̄rennis ho-
nores

Afflat, & auratam flore colorat hu-
mum:

Penniger attonito globus illic plaudit O-
lympto,

Cœlituumq; micat sole togata cohors!

Non ibi Cimmeriis, regnat Nox facta sub
Umbris.

Sudus at assiduō cernitur ire dies.

Non urget niveos ibi cana Pruina ju-
gales,

Sed terit æstivam Sole quadriga vi-
am.

Non ibi pallentes morbi, non cana sene-
ctus,

Putris hydrops, nec ibi tussis anhela
gemit.

At nec belligeri Mavortia signa Gra-
divi,

Sed viget æterno fœdere tuta quies.

Non ibi funereās plantat Libitina cu-
pressos,

Sed datur æternos vivere posse dies.

Pande

Gdzi

Pr

Nie

T

Y cz

O

May

W

Zlot

M

Tan

S

Dla

SP

Noc

K

Lecz

Z

Nier

Z

Po z

W

Z ta

Y

Te,

N

Prec

M

ho- Gdzie promień wieczny dość złota
Przez perłowe wciśnął wrota!
hu- Nie gasnące gwiazd promienie
Tam złotawe iskrzą sienie,
O- Y czułym gmach BOSKIEY sali
Ogniem tam karbunkuł pali.
nors! May tam wieczny żielenieje,
Wiosna wonny zapach wieje.
sub Złoty skacze kruszec, Flory
Malują go śliczne wzory.
Tam się gęste snują szyki;
Skrzydlastych Duchow okrzyki!
ju- Dla Dusz świętnych zacney zgraje
Słońce ná stroy Niebo kraje.
vi- Noc ztąd swe cienie uwodzi,
Ktorą czarna cma chmur płodzi
ene- Lecz dzień wieczny świeci cudnie,
Zawsze tam jako w południe.
hela- Niemasz Grudnia siwych koni,
Zima z frzonem tam nie goni.
Gra- Po złotym tam Lato brugu
W jasnym słońce pędzi cugu.
ies. Z tamtąd cera chorob zbladła
Y starość ziemi przepadła.
cu- Te, wodą wzdętey puchliny,
Ni kaszlu znają krainy.
Precz z tamtąd rycerskie boje:
Mars zwinął chorągwie swoje;

170
Ale

Pande tuos igitur Cœlestis Olym pe Tri-
ones

O desiderii meta suprema mei!

Me tuus urat amor: Phœnix hoc tostus
in igne,

Siccâ morte cadens Martyr Amoris
ero.

Ad M. D. T. O. M. G. B. V. M. S.
L. O. C. Honorem.

CAR.

Tri- Ale pokoy w swojey mierze
Wieczne tam mocni przymierze.
toffus Nie szczepi tam śmierć grobowych
Drzew, dla katafalkow nowych,
moris Lecz bezśmiertelne tu lata
Daje życ śmiertelnych strata.
Otworz się gorny Syonie,
Miło mi ná twym Tryonie!
. 5. Ten moich żądz cel jedyny,
Twoje ośiadać dziedziny.
Niech twoja mię miłość pali,
Aza jak Fenixa spali.
Choć życia bez miecza zbędę,
Męczennik Miłości będę.

Ná
Większą Chwałę
B O S K A
Y NAYSWIĘTSZEY
P A N N Y
NIEPOKALANIE
P O C Z Ę T E Y.

C A R M E N
DE
ÆTERNITATE

Gemina,

Infelici ac Beata.

*A*nnos æternos in mente habui Ps: 67.
Nulla satis magna securitas, ubi pe-
riclitatur eternitas S. Bern:

*Æternis inbiantì fastidio sunt transito-
ria. Idem ep: m.*

*Omnia sunt somnia, umbra, nihil, si æ-
ternitati comparentur. Lipsius.*

A momento pendet eternitas.

Guil: à Bergis Archiep: Camerac:

*O æternum ò momentaneum! ò longum
ò breve! Christophoro Caro, suavit
gitandum CHRISTUS. Engelst.*

I.

*Æ*Terna terrent! ludicris
Vocale parce stamen:
Per fluxa quid cor effluat,
Et pota felle mella?
Majora pulsant horridis
Pectus rebelle curis!
Fibras pavore lancinat
Æternitatis horror!

P I E N I E
O
W I E C Z N O S C I

Dwojakiey

Szczęśliwey, y Niez szczęśliwey

L Ata wieczne w pamięci miałem *Pf: 67.*
Nie dość bezpiecznie, gdzie wieczność
nie bezpieczna. *S. Bern:*

Komu wieczne dobra smakują, znikome
są w ohydzie. *Tenże.*

Wszystko jak sen, jak cień, jak nic, wzglę-
dem wieczności. *Lips:*

Od momentu Wieczność zawisła *Arcyb:*
Kameras:

O wieczności: o momencie! ábo, o w mo-
mencie przemijające dobra! o krotkie w
czasie! długie w wieczności karaniu:

I.

Wieczność trwoży! stronóm złotym
Wytchniy, lutni wesola.

Fraszki lubić, á coż potym?

Y gdzie miód, zołcią zgoła.

Coś większego w serce bije,

Lub się upornie zbrania;

Bojaźń mię wkroś prawie szyje,

Wieczność ná trwoę skłania!

II.

CEffet tonare Mulciber
 Tonat vel hocce Nomen!
 Ætnæq; tela riseris?
 Phlegræq; triste murmur,
 Majore telo conficit
 Æternitatis arcus!
 Certumq; semper laureæ
 Heroa voce sternit!

III.

SEu mille pœnas ingerat
 Orci catasta vindex!
 Seu per beatos proroget
 Lustrum perenne Soles;
 Nescit fugaces orbita
 Æternitatis horas!
 Cùm sæcla metam poscerent,
 Primum revolvit axem!

IV.

ORditur illa sæculis
 Longos remensa calles:
 Rursusquæ volvi lubricum
 In prima reddit orbem,
 Et sphaera gyros incipit,
 Cum longa lassat ætas!
 Fugit rotato cardine
 Quies abacta Motum!

II.

Ustańcie Jowisza grzmoty:

Wieczność mi za grom stanie!
Smiech, Sykulskiej grom roboty;

Lub Olbrzym jęczał na nie.

Groźniejsze wypuszcza strzały,

Wieczności łuk napięty!

Choć go laury nie mijały,

Drży Mocarz strachem zjęty.

III.

Lub gdzie w tysiąc klubach mściwe

Piekło, winy katuje;

Lub gdzie dni w szczęściu nie ckliwe,

Nie zgaśnie słońce snuje;

Nie zna w swoim kołowrocie

Wieczność znikomey chwili!

Gdyby spocząć po obrocie,

Ona jak w pierwszej mili.

IV.

Po stu wieków bieg zaczyna.

Choć długa przejdzie praca:

Nowy Kołom obrot wszczyną:

W pierwsze je karby wraca:

Tu dopiero kołem wije,

Gdy wytchnąc wieki radzą

Tu obrot na Przeszań bije!

Tu wytchnąć nie nie dadzą.

V.

HUc bracteatae definit
 Anceps inane sortis
 Fastusque pompâ Nominum, &
 Vulgi jocantis aurâ,
 Inter Quirinas turgidus
 Vel Celticas secures!
 Heu, lucet instar fulgetri
 Jugique cedit umbræ:

VI.

Fulsère limo divite
 Poti Tagum tiaræ:
 Arsit beryllo pervigil
 Coma, ac Hydaspæ fulvo
 Cervix refulsit bajula:
 Onix adussit armum.
 Nunc titione fumigant!
 Luxère quævê, lugent:

VII.

Plausère Circi ludicris:
 Vejente vecta curru
 Laurus quadrigas impulit
 Romam gemente Cimbro:
 Silent triumphî! Pontica
 Cippi trophæa rident!
 Laurumquæ taxus funerat:
 Negantquæ mæsta finem!

VIII.

V.

Na to przydźcie trochę błysku
 Którym się szczęście szezyci
 Nie ma z Nazwisk duma zysku!
 Lub nieco łask zachwyci.
 Prożno Rzymskie myśl podnoszą :
 Y obcych stron Honory,
 Błysk to jeden, który znoszą
 Wnet cienie wieczney pory :

VI.

Błyskałci się kruszec drogi
 W Mitrach z Gangesu litych,
 Palil skronie nie ubogi
 Kanak; á z złota bitych
 Dzieg ledwie doniosła szyia :
 Beryll gorzał na szacie :
 Ten blask kopciem ożog zbija,
 Swiatu być w smutney stracie !

VII.

Gonitwyc wieniec uwiły :
 Na złotym tryumf wożie
 Twoy poczworne w Rzym wnośiły,
 Z jeńcem smutnym w obrozie,
 Zamilkł tryumf : z cnych się śmieie
 Zwycięstw Kolos grobowy !
 Laur przy Cyprysach wiedznieie !
 Złe z końcem niema znowy !

VIII.

Marsæ filetis tibiæ,
 Salesquæ melle tincti !
 Silent cachinnis Orgia,
 Venusquæ nexa Baccho,
 Claufit chorago præpete
 Saltum rotatus Orbis,
 Novos in orbem ducere
 Juffus perennè gyros !

IX.

Ceffère læta Plaufuum, &
 Luxus, Charybdis auri,
 Ac molle rifu Gaudium
 Charis jocofa damnat !
 Epos Cyniræ conticet.
 Rupitquæ fila mæror !
 Sic it caducis plaufibus
 Comes Perennis angor !

X.

Luxère quædam nomina
 Mentita luce folem :
 His folibus diem vetat,
 Vesper cadentis ævi !
 Stetère terris Dædalô
 Efficta figna Cælô !
 Stetiffè, ferò crederes !
 Fidem ruina damnat !

VIII.

Milczą surmy miłogłosne,
 Y słodkie w żartach śmiechy
 Y fufy tańcow nieznosne
 Y rokosz córka wiechy :
 Już zakończył Herzt taneczny,
 Kołem obrotne skoki :
 Wnowe Koło taniec wieczny
 Wprawia taneczne kroki !

IX.

Ustały radosne głosy,
 Y zbytek, Otchłań złota,
 Radość z śmiechem złe ma losy
 Nie śmiech jej zamknął wrota
 Dźwięk lutni więcey nie brzeczy,
 Porwał frafunek stróny :
 Tak na krotkich Płesach jęczy
 Wiecznie śmiech roskwilony !

X.

W jasność sławy, y w tytuły
 Z słońcem zrownało wiele :
 Lecz te słońca, na noc czuły
 Wieczor pogrzebł w popiele :
 Miałać ziemia świetne znaki
 Wytworną rznięte sztuką :
 Niedasz wiary na głos taki,
 Gdy je ruiny słuką.

XI.

NIl stat perenni calculo :
 It occidens in ortum :
 In prona vergit Phosphorus
 Vix vagiente sole !
 Zetiquè pennis aurea
 Terris volavit ætas ?
 Hæc inter orbis ludicra
 Perenne durat ævum !

XII.

Momenta rebus terminum,
 Brevisquè scripsit Hora,
 Repentè fati præripi
 Vitale passa flamen !
 Inter ruinas temporum
 Rerumquè triste præceps,
 Moram perosa labilem
 Æternitas perennat !

XIII.

Affixit annis mobilem
 Fugacitas meatum :
 Volant hiulcī fulminis
 Pennâ, levisquè Cori
 Subvecta curru Tempora,
 Horamquè frangit Hora,
 Nullas perenni sæculo
 Fugax dat hora leges.

XIV.

XI.

Nie wiecznym prawem, niestoi :
 Dzień ku zachodu wschodzi :
 Ku wieczoru spaść się boi
 Jutrzenka, jak dzień spłodzi :
 Złote wieki prętkim lotem
 Od ziemian coś spędziło,
 Gdy się żegnał świat z tym złotem,
 Wieczności nie ubyło.

XII.

Rzeczom trwałość minutami
 Określa, lub godziną :
 Wnet z nich trup pod mogiłami,
 Y z żywotem się miną !
 Czas po czasie lotem ginie ;
 Lecą, jak na łeb rzeczy !
 Nie rada tak wieczność płynie:
 Nie trwać by jey, nie grzeczy.

XIII.

Latom jakby piora lotne
 Przyprawił. sporo schodzą
 Jakby piorun, lub obrotne
 Zprzągl wiatry, wlot uchodzą
 Czasy na wietrzney Karocy !
 Godzina drugą goni !
 Wieczności y dnia y nocy
 Ostatney, statek broni !

XIV.

ÆTernitas est cyclica,
 Tercsquè sphæra rerum;
 Primum nihil, nil ultimum!
 Nôrunt nec orsa finem;
 Ixionææ supparem
 Rotæ sed urget axem,
 Vel more lapsi Sisypho
 Saxiquè mox relapsi!

XV.

Olympus orbem compleat,
 Nec sectiles arenæ:
 Has in propinqui jugera
 Mundi reponat ales;
 Nec rostra glebam deferant,
 Sed pulvis optet ævum,
 Et dum secundus impleat,
 Rostrum, recurrat ætas!

XVI.

Post fera demum tempora
 Novum reviset orbem
 Olympus; & lentus labor
 Demet jugo cacumen;
 Alesquè Atlanti æmula
 Fiet, ferens Olympum!
 Æternitati nil tamen
 Tam lenta dempsit ales!

XIV.

Wieczność jest okrągła w sobie :

Rzeczy obraca w koło :

Końcu, przodku, nic po tobie :

Z końca tu iść na czoło !

Równie Ixiona kołu :

Wieczność swe toczy ośi ;

Lub jak Zyzyf kamień z dołu

W górę bez końca wnosi ?

XV.

Niech gora ten świat zastąpi

Z proszkow drobnych złożona

Tey niech drugi świat ustąpi,

Gdzie ma być przeniesiona.

Niech tam ptaszek, nie po bryle,

Lecz proszek w sto lat nośi ;

A niż zaś zanieśie tyle,

Z tysiąc lat folgi prośi :

XVI.

Lub nie rychło, przecie gora

Kiedyś świat zwiedzi nowy :

Pozna ptaszka praca wkóra,

Pozbędzie gora głowy.

Zaczym ptak się cheścić może :

Jak Atlas noszę gory ?

Lecz wieczności nie przemoże

Ptak w pracy tak nieskory !

XVII.

XVII.

Quin & supremi concava,
 Convexa scribe cœli:
 Numerum Mathesis imprimat,
 Quo tota sphaera sudet,
 Qui sæcla Pyrrhæ naufraga
 Et imbrium procellas,
 Jovisque guttas uidi,
 Pontique fluminumque:

XVIII.

Vineat vel arborum comas,
 Propaginemque Floræ
 Atomisque mundi, millies
 In se pari reductas
 Audasque ductu; & fiderum
 Conferta signa cœlo:
 Opacam Soli conferes,
 Æternitatis umbram!

XIX.

ÆTernus hic candet dies,
 Ubi beante cœlo
 Respondet actis laurea,
 Vitæque pulchra merces:
 Hic nescit occasum Phanes,
 Nec vesper astra pandit:
 Hic facta plausu præmia
 Jugis scatebra fundit.

XVII.

Wyższe Niebo podspod wszędy,
 Niech z wierzchu pioro séiga :
 Pisz tam liczbę jak chcesz kędy,
 Ktorą niech Niebo dźwiga :
 Przyday walny Potop, ile
 Deszcz z burzą kropel zlewa,
 Co wilgotne Nieba chwile,
 Y woda cząstek miewa.

XVIII.

Niech liście drzew ta przechodzi
 Liczba y buyne ziele :
 Niech tu drobny profzek wchodzi,
 Choć go przymnożyłz wiele :
 Co się na Niebie migocą,
 Przyday gwiazd świetne zgraie :
 Jakbyś zrownał słońce z nocą,
 Cień to wieczności daie.

XIX.

Wieczne tam dzień zorze nieci :
 Gdzie niebo szczęściem tõi;
 A cnota się w wieńcu świeci,
 Y prace zytkiem koi :
 Dzień tam nigdy nie zachodzi :
 Wieczor gwiazd nie zapali :
 Uciech z sławą dość się płodzi,
 Nurtem to się tam wali :

XX.

ÆTernus at noctis pavor
 Plutonis inter ignes :
 Nec novit ortum lucifer,
 Carentquè luce flammæ ;
 Ubi profana mentium
 Igni piantur ausa, &
 Luget volupta torpidos
 Luxu calente soles.

XXI.

I Per nefanda libero
 Gradu, Paphiquè ritus ;
Æternus inflat torrido
 Sub fata Dite tortor ;
 Nec pœna metitur parem
 Moram, jociquè fontes ;
 Sed ustor ignis perpeti
 Momenta plectit ævo.

XXII.

COrpus vel Hybla foscuro,
 Vel Atticæ viretò
 Emolli : obryzo fulguret
 Crispatus arte murex :
 Comas onyx, & annulum
 Accenderint pyropi :
 Rosæ pudor corallinis
Se purpuret labellis :

XXIII.

XX.

130

Wieczna zaś noc okropnemi
 Gaśi chmurmi płomienie :
 Nie zna się z zorzmi dziennemi :
 Ogień rozpulzcza cienie ?
 Tam umyśłu szpetna skaza
 W ognistym brodzi stoku,
 A roskosz cnoty zaraza
 Nieda być bez łez oku.

XXI.

Hulay, y bezpiecznym krokiem
 Leć, gdzie rozpusta każe :
 Wiecznym na pożar wyrokiem
 Niezgaśły, śmierć cię skaże ?
 Y nierowny czas do kary,
 A wścikłey krotofili :
 Mści się ogień, á bez miary
 Wiecznością krotkicy chwili.

XXII.

Zażyi jak chcesz, Hibla kwiecie,
 Flota niech ścieleć roże,
 Niechci w szarłat złoto wplecie
 Jak szmuklerz cudnie może :
 Włofy, y złote pierścienie
 Niech szafir blaskiem parzy :
 Niech w koral warg twych zmienienie
 Rożom wstydu nadarzy.

XXIII.

XIII.

Quid his, vel auro Perfidis
 Juvat tumere gazæ ?
 Aut si Thalassii gaudia,
 Hymenquè cor serenet ?
 Si fors probrosis cominus
 Texenda scena lessis,
 Torvæquè lætis obviet
 Æternitatis omen.

XXIV.

AT si diurnas temporum
 Vices catasta damnat ;
 Quis horror ævi vindicis,
 Quod nulla solvat ætas,
 Hic meta cursum temperat,
 Laurusquè prænfa mollit ;
 Nil molle finis incium
 Ditis reponit antrum.

XXV.

Cum morbus Æsculapium
 Machaonemquè ridet ;
 Dum tabe Sardos conficit,
 Pontiquè dura pestis :
 Sopit luem Proserpina ,
 Morbosquè mors cõercet !
 Et sine lenitur malum :
 Æterna finis horret !

XXVI.

XXIII.

To, y złote Tagu wody
 Coć z Perskim skarbem dadzą ?
 Fraszka y weselne gody,
 Y co lubości radzą;
 Jeśli zły raz zayrzy z kąta,
 Który dobrą myśl zgładzi
 Y w płeśy się wieczność wpląta,
 Czym postrach god odradzi.

XXIV.

Dzień się przykrzy, gdy kat boki
 Na katowni więc piecze ;
 Coż, gdy chcąc męka przewłoki
 Przez wieczność się powlecze ?
 Tu więc zawod cel cukruie,
 Y wieniec zdobi skronie !
 Nie głaszczą, gdzie złe wiekuie,
 W podziemney piekła stronie !

XXV.

Gdy niemoc śilna z Apteki,
 Y z Galena się śmieie :
 Gdy powietrze nic na leki
 Niedba, y śmierci śicie,
 Przecie to złe śmierć ukoi ;
 Choroby grob zamyka :
 Koniec ciężką ranę goi :
 Wieczności on nie tyka.

XXVI.

XXVI.

STyx atra non fert Atropon,
 Nec ulla jura mortis,
 Et dum perennè conficit,
 Vitale funus indit !
 Ad poela felle livida,
 Haustusquè mille lethi
 Conviva Clothon appetet;
 Clotho fugam capeffet!

XXVII.

ORexin inter, Tantali,
 Alastorisquè flagra,
 Focosquè Ditis, funera
 Deposcet uftus hospes;
 Hos inter æstus emori
 Jugis vetabit Ætna !
 Hic Parca stamen protrahit;
 Cùm poena stamen odit !

XXVIII.

PRò quis furor sic termini
 Exfors fitire lethum ?
 Stillamnè blandæ Thetyos
 Hâc naufragus procellâ
 Expendat ! aut interminâ
 In Syrtium lacunâ
 Tantô pientur tantula !
 Æternitate tempus ?

XXIX.

XXVI.

Kara wieczna grobu broni,
 Śmiertelne każy prawa :
 Lubo w wieczney topi toni,
 Trudna z nią śmierci sprawa !
 Trunek żołącią zakłócony
 Na łyk śmiertelny wnafla :
 Tu grob gościom ulubiony ;
 A wieczność, śmierć precz płafla.

XXVII.

Tam głód Tantalow niezbyty,
 Y Krwawe jędz kanczugi ;
 Upał doymie nie przeżyty :
 Sprzykrzy się żywot długi :
 Lecz w cieplicach tych być trupem
 Etna niezgalla nieda ?
 Śmierci tam nie będziesz łupem,
 Choć śmierci wzywa bieda ?

XXVIII.

Co za rozum ? że tak chęci
 Śmierć nieskończona zwodzi ?
 Kapka jedna cukrem nęci
 Na wieczną topiel łodzi,
 Na bezdenną przepaść śmieie
 Czy iść w nurtow zakręty ?
 Za mało tak zność wiele ?
 Za moment, wiek przekłęty ?

XXIX.

XXIX.

FRontis procellam prolicit
 Diurna Lerna poenæ:
 Diemquè lessò frangere,
 Busiridisquè sacris,
 Vivosquè bustuarii
 Neronis inter ignes
 Piget? Quid inter Tartari
 Erynniumquè pinus?

XXX.

MInora pensat præscii
 Formido cauta sensûs;
 An non perennes taureæ
 Erebiquè trux Vesevus!
 Minois urna terreat,
 Umbrisquè nexus horror,
 Ubi vel inter funera
 Torquet superstes ævum!

XXXI.

DIvina Vatis carmina
 Pandæ bibistis aures:
 Quis subter ardentes pyras
 Sævum tonantis Ætnæ?
 Inter liquatos sulphure
 Orci perennet æstus?
 Inquit ille; tu cave,
 His ne fruâre thermis.

XXXII.

XXIX.

Łzy wyciska, czoło chmurzy
 Dniem zbyta mnogość kary :
 Przetrwac choć dzień w jakiej burzy
 Iść w Buzyra ofiary :
 Ciężko goreć jak ogniſty
 Na palach lud Nerona ;
 Coż gdy doymie wiekuiſty
 Z ogniem Jędz piec Plutona ?

XXX.

Lżeyszą cięę przykrzy ſobie
 Zmyślność, iż jey nierada,
 Czy nie taż mąk w wieczney probie
 Y ſkwaru w pickle wada !
 Boy ſię loſow u Minofa,
 Y ſtrażney duchow larwy,
 Kędy y ſmiertelna koſa
 Nie da mieć trupiey barwy.

XXXI.

Wierzę, iż prorockie pienie
 Obiłoć ſię o uſzy :
 Kogo ogniem fute ſienie,
 Pożar wieczny nie wzruſzy ?
 Kto wždy w poſzrod ſiarką wrzących
 Piecow zmieſzkać z was może ?
 Prorok pyta, ty gorących
 Kapiel ſtrzeż ſię, nieboże.

XXXII.

XXXII.

LEdæus etsi plumeâ
Toros refarfit arte
 Lanâquè Cygnus, vel Rhodus
 Rosâ, aut Arabs amomô;
 Per mille Soles stertere :
 Tam mollè lassus horres :
 Ut facta flammis stragula
 Vigil perennè stringes ?

XXXIII.

HÆc flamma molles lamberè
 Vindex cremabit artus !
 Hæc pupuratam cycladem
 Flammæ rubore tinget !
 Hæc Sybaritæ prandia,
 Opimiquè Bacchum,
 Fædumquè Diones gregem,
 Æstumquè plectet æstu !

XXXIV.

HÆc una vindex temporum
 Mastyx brevis voluptæ :
 Momenta si quæ perditio
 Luxus profanat ausu;
 Hæc non tenaci fulminum
 Fætu retexet ultrix,
 Adrastiaquè vindices
 Dææ ciebit horas,

XXXV.

XXXII.

Niech Ledeycki łabęć puchem
 Łożec miękko wyściele :
 Niech rożanym tchnie zaduchem.

Wnim z Arab woni wiele :
 Lat z tysięcy tak miękka leża
 Bokomby nie wsmak była;
 Czy łożna z ogniw odzieża
 Wiecznie będzie pieściła ?

XXXIII.

Ten upał na lubość mściwy
 Pieszczone smaży ciało.
 Ztąd szarłat Pankow mościwy
 Rumieńcu ma niemało !
 Tu Pańskie codzień obiady,
 Y w trunkach zbytek karzą !
 Tu prożne wstydu bieśiady,
 Y ogniem ogień parzą !

XXXIV.

Wieczność żwawo lat wetuie,
 Bicz to na płonne żarty !
 Momenty sobie spisuić,
 Gdzie zbytkiem wstyd przetarty !
 Przyidzie czas: gdy za to gromy
 Nie skąpą ręką strzeli !
 Pomsta miecz na złych ruchomy,
 Na godziny podzieli.

I Nunc & aude testibus
 Conscire crimen astris :
Tot lustra Diras perferes
 Non desiturus hospes,
 Quot nec tumentis Adriæ
 Littus premunt arenæ,
 Cœli nec alvus intima
 Quot puncta ferre nôrit,
 XXXVI.

O Quæ virentem lauream
 Cœlo beata nectis;
 Seu quæ minaci Tænaro
 Fædos reponis actus;
 Percelle cor, Æternitas
 Tu sola pectus ure :
 Vixisse posthac tempori,
 Pari pigebit æstro ?
 XXXVII.

Hoc fulmen ausus terreat,
 Immurmuretquæ menti
 Seu cor volupta molliat,
 Seu tristè livor urat.
 Sirene molli si tegat
 Fucum dolosa Circe ,
 Frenum voluptæ, cruditas
 Æternitatis esto :

XXXV.

Jużże, śmiałku, czuynie oczy
 Planet grubą lżyi winą!
 Tyleć wiekow piekło toczy
 Gdzieć wieczną być gością,
 Tyle burza morskiej fale
 Na brzeg piałku nie fypie;
 Y w Niebo się wewnątrz cale
 Tyle profzkow nie wfypie

XXXVI.

O ktora laur na koronę
 W Niebie niezwiędły wijesz!
 Lub zarząć podziemną stronę
 Na zbytki gromem bijesz.
 Przeraż mi ferce, Wieczności!
 Twoy w nich niech upał tleje:
 Zażyć czasu ku lubości
 Ten zechce, kto szaleie!

XXXVII.

Ten piorun niech śmiałość kruszy,
 Ten się mi niech obija,
 Lub się roskosz koło duszy,
 Lub zazdrość mey zawiia.
 Gdy swe jak Syren pieszczona
 Sidła przynętą zdobi;
 Munsztuk na roskosz, sprzykrzona
 Wieczność niech tudziesz robi!

XXXVIII.

Seu ira ferrum cædibus,
 Forumquè decoloret :
 Ferri furorem temperet
 Æternus horror Orci,
 Et bullientis opprimat
 Oestrum facesquè bilis :
 Nam non inermes in trucem
 Iram quatit lacertos !

XXXIX.

Seu dura soles asperent,
 Laborquè mole pressit;
 Aut per Maleas compulit
 Virtus inire callem,
 Terrentquè dura Caucaſi,
 Et fluctuum sonora;
 Æternitas ad ardua
 Non molle calcar esto.

XL.

Seu urit anceps calculus,
 Sifſitquè mens in æquo,
 Dubiisquè captat prodromam
 Lucem, ducemquè rebus :
 Vel inter acta fluctuat
 Vovetquè tuta cæptis;
 Æternitatem consule :
 Hæc una ſit Senatus.

XXXVII.

Gdy gniew krwią żelazo poi,
 Rynki mordami broczy;
 Gniew pałaszow nie tak broi,
 Gdy wieczność zaydzie w oczy
 Ta, gdy krew wre na zaboie,
 Cholerę niech więc gaśi,
 Ma gniew na gniew, y na zbroie
 Zbroyno się twoie kwaśi!

XXXIX.

Jeślic dni szczęście przeplata,
 Lub bark pod pracą jęczy;
 A gdzie żaglom bliska strata,
 Droę tam cnota stręczy:
 Strach spojrzeć na przykre skały,
 Y fale Neptunowe?
 Wieczność na to umyśl stały,
 Y bodźce przyda nowe.

XL.

Gdy wątpliwość myśl unosi,
 Iż się tam y sam chwicie;
 Coby począc, rady prośi,
 Bez wodza coś się dzieie
 Lub rzecz nowa trudni sprawę:
 O koniec myśl się boi;
 O wieczności bierz rozsprawę:
 Tać niech za Senat stoi!

XLI.

Seu festa laudant Orgia,
 Thalassiquè carmen
 Aut mensa lances instruat,
 Vitelliivè cœnas;
 Olympicumquè pulverem,
 Circumvè laus fatigat;
 Æterna plausus temperent,
 Lætisquè cardo fixus.

XLII.

Seu tot palæstræ mentium
 Et pectoris magistræ;
 Æterna gymnas anteit
 Paucis petita votis.
 Rimemur artis abdita :
 Fuco stat omne tempus!
 Æterna qui pensat, sapit :
 Momenta captat excors.

XLIII.

I Quà trahit beatior
 Æternitas Olympi,
 Per tesqua dumis avia,
 Heraclitiquè passu.
 Heu linquè molli fuitiles
 Democrito cachinnos :
 Æterna perdet gaudia,
 Quisquis caduca prênsat.

XLI.

Y tam kędy skoczno graią;
 Gdzie brzmia wesełne pienia;
 Gdzie stoł mify zaſtawiaią
 Y potraw ſto noſzenia :
 Lub cię wieńcują zawody,
 Y z gonitw roście ſława;
 O wieczności myśl y w gody,
 Na niey kres pęſow ſtawa.

XLII.

Co szkoł rozum poleruje,
 Y ſercom nauk wlewa,
 Wieczności Szkoła celuie,
 Lub mało uczniow miewa.
 Szperay myślą tu gęęboko :
 Lotny czas oczy mydli !
 Mądr, kto ma na wieczność oko;
 A głupich moment ſidli;

XLIII.

Idźże kędy miła z BOGIEM
 Wieczność ſwietnego Nieba ?
 Choć droga chod zrani głogiem,
 Heraklitem być trzeba.
 Ach niech z dawnym proźne śmiechy
 Demokrytem przepadną :
 Juź po was, Wieczne ućiechy,
 Tam gdzie ſię marne wkradną.

REGI
SÆCULORUM
IMMORTALI & INVISIBILI
SOLI DEO
HONOR & GLORIA
IN SÆCULA
SÆCULORUM
Amen.

i. Tim: i.

SACER
ENTHEUS
QUATUOR HOMINIS
NOVISSIMA.

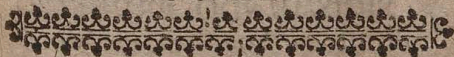
ET

VITÆ HUMANÆ
SOMNIUM
COMPLECTENS.
OMNI STATUI
ACCOMODATUS.

Editio Quarta.

ANNO CHRISTI

MDCCCXII.

V I L N Æ

Typis S. R. M. Academicis Soc: JESU.

Q U A T U O R
H O M I N I S
U L T I M A .

à

R. P. MATTHÆO RADERO

D U O ,

586454

à

R. P. JOANNE NIESIO

D U O ,

UTROQUE

SOCIETATIS JESU

Sacerdote.

LATINE FLORATA,

C A N T A T A .

RÛTHMIS POLONICIS

à

R. P. SIGISMUNDO BRUDECIO

Ejusdem Soc: Sacerdote

E X P R E S S A .

R
CZTERY RZECZY
CZŁOWIEKA
OSTATECZNE.

od W. X.

RO
MATEUSZA RADERA

D W I E,

od

D
W.X. JANA NIEZYUSZA

DWIE,

OBUDWU

SOCIETATIS JESU

Kapłanów.

A.
Po ŁACINIE OPŁAKANE,

O P I S A N E.

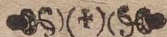
RYTMAMI POLSKIEMI

od

CIO
W.X. ZYGMUNTA BRUDECKIEGO

Tegoż Zakonu

A.
W Y R A Z O N E.

UNIVERSO
GENERI HUMANO.

Ad
TERROREM,

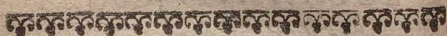
Ad
SALUTEM.

ODE I.
LESSUS MORTUALIS.

*O Mors! quam amara est memoria tui,
homini pacem habenti in substantiis
suis!*

Eccl: 41.

I.

O Solis aureum jubar,
Argenteumque Lunæ!
Valete mundi lumina,
Minimumque maximumque:
Quod millies renascitur,
Quod millies fenescit:
Lux occidit, nox incubat,
Somaus vocat sed altus.

RYM

WSZYSTKIEMU

NARODOWI LUDZKIEMU.

Ná

POSTRACH,

Ná

ZBAWIENIE.

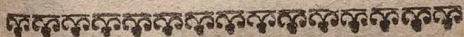

R Y M I.

DUMA SMIERTELNA.

*O Smierci! jakoz gorzka jest pamiatka
twoja, czlowiekowi pokoy majacem
w dostatkach swoich!*

Eklez: 41.

I.

O Złotawe światło Słońca!
O Księżycu srebrzyste!
Już was żegnam bliski końca,
Oczy świata parzyste.
Wam się jeszcze długim czasem,
Starzec, młodniec nagodzi;
Nam dzień miia, noc za pasem;
Sen lecz twardy nadchodzi.

II.

II.

VAlete turba siderum,
 Hyadesquē Plejadesquē,
 Et quotquot axem pingitis,
 Tot ignium figuris.
 Pinu Duces volantibus
 Per alta terga Ponti,
 Lucete porro cæteris :
 Sunt rupta vela nobis.

III.

ET vos vireta Najadum,
 Fruteta & arboreta,
 Pictiquē campi floribus,
 Hortiquē vere læti :
 Et lenis undæ murmurata,
 Et turturum querelæ,
 Valete, Parca vellicat,
 Est danda pausa vitæ.

IV.

Quaterna rerum corpora.
 Statu valete facta :
 Et quidquid inde nascitur,
 Undas supra vel intra :
 Et quæ jacent, & quæ tument,
 Profunda, plana, celsa,
 Et quidquid infra Numen est,
 Salve, valequē, cedo.

140
II.

Y was żegnam gwiazdy śliczne,
Was Dżdżownice, was Baby,
Y was ognie Nieb różliczne,
Ktore liczyć ślaby.
Wy, ktoreście wszem żeglarzom,
Za wodzow się oddały,
Swiećcie infzym marynarzom,
Nam się żagle porwały.

III.

Y wy łąki malowane,
Lasy pełne ochłody,
Pola kwieciem osypane,
Y wesołe ogrody.
Słodkomruczne wod potoki,
Wdzięczne dumy ptaszątek.
Bądźcie z BOGIEM; śmierć prze boki,
Już się życia rwie wątek.

IV.

Niech się y was żegnać godzi,
W wszystko płodne żywioly :
Y cokolwiek z was się rodzi,
Nad, y między wod doły.
Wgłęb, wszierz, y wzdłuż ciągle rzeczy
Co stworzeniem zwać mogę :
Y co w swoiey BOG ma pieczy,
Wam dobra noc. Mnie w drogę.

V.

HOrrenda mors, tremenda mors,
 Telô minax & arcu;
 Fatale torquet spiculum,
 Nullâ quod arte vites.
 Ut fumus evanesчимus,
 Eliminamur omnes:
 Abibis hinc, fulgentibus
 Non flectitur metallis.

VI.

SImul fores pulsaverit,
 Jube valere vitam.
 Amica turba deseret
 Te membra deserentem.
 Intrabis exclusissimus
 Iter tenebricosum,
 Tecum feres quod egeris,
 Non auferes quadrantem.

VII.

GEnæ rigeunt cereæ,
 Fax luminum fatiscet.
 Nec pectus eluctabitur,
 In ore vox dehiscet;
 Laudata forma concidet,
 Arteriæ pavebunt,
 Gelu madebis horrido,
 Obsessus à Charonte.

VIII.

V.

Smierć okrutna, śmierć straszliwa,
 Strzałą groźna y łukiem;
 Nieuchronnym grotem kiwa,
 Lub chcesz wproźby, lub fukiem :
 Niszczeyemy na kształt pary,
 Być nam wszystkim za drzwiami
 Poydziesz, poydziesz, tey poczwary
 Nie użyiesz darami.

VI.

Tylko we drzwi puk usłyszysz,
 Pożegnay się z tym światem :
 Twoi mili, ledwie zdyszysz,
 Niezechcą cię zwać bratem.
 O jak ciemną drogę znaydziesz !
 A na niey ni szelążka !
 Coś tu zrobił, z tym tak zaydziesz,
 Ztąd nie weźmiesz pieniążka.

VII.

Wkleśse lica wołk wysadzą :
 Chmura się w oczy w kradnie :
 Pierśi wzdęte tchu nie dadzą :
 Głos się w uściech zapadnie.
 Zbędzie swoiey twarz urody :
 Krew żył martwych nie zboczy.
 Zziębniez na kształt zmarzłej wody,
 Gdy cię Charon obkoczy.

VIII.

VIII.

TE lectus uret anxius,
 Curis cor exédetur :
 Cui vita vivens dictus es,
 Defunctus ipsa mors es.
 Avere te qui millies
 Jussit, jubet valere.
 Postesquè furtim transvolat,
 Quos antè basiabat.

IX.

PEstem creabis naribus,
 A te fugabis omnes :
 Obsipientur ostia,
 Orisque, nariumquè
 Foras, foras, propera foras,
 Catharma, pestis, horror,
 Opertus altum dormies,
 Interstrepente nullo.

X.

Propè ante mortem mortuus,
 Cadaver efferère.
 Lamenta erunt solatio,
 Uxoris ac nepotum :
 Cras lachrymæ; te conditò
 Vertentur in cachinnos :
 Sed tu subì scrobem, subì;
 Hæc fossa sorbet orbem.

VIII.

Twarde będzie łożko głowie :
 W sercu słono jak w żupie,
 Ktoć dziś mowi, moje zdrowie,
 Jutroć rzecze, pfa trupie.
 Dziś co słowo, służba moja;
 Jutro o cie nie spyta :
 Strzeli chyłkiem od podwoia,
 Choć się go dziś rad chwyta.

IX.

Smrod nieznośny wydasz wszędzie,
 Wszyscy muszą umykać.
 Idąc podle każdy będzie
 Usta, nozdrze zatykać.
 Fora z dwora, precz z Pałacu,
 Zarazo, trupie, gnoiu;
 Na podziemnym materacu,
 Spij tam sobie w pokoju.

X.

Tak cię w grobie poczną chować
 Niemal na poł żywego :
 Będą wrzeczy lamentować,
 Zona, dzieci, zmarłego.
 Aleć jutro, snać przy stole,
 Płacz się śmiechem zamyka :
 Już to próżno, ty bądź w dole
 Ten doł świat w się połyka.

XI.

Specum jacentis incolent
 Venena, bufo, vermes,
 Hos aulicos hæc aula fert,
 His gratus imperabis,
 Tributa pendens vermibus
 Stipendiumquè blattis:
 Fas his erit grassarier,
 Per ossium medullas.

XII.

Cognata gentis atria
 Mox finient dolorem:
 Semestre ducent lugubre,
 Vertentquè mox colorem.
 Levem precati cespitem,
 Perenne te filebunt.
 Heres talenta dividet,
 Te dividet lacertæ.

XIII.

Vertente Capri fidere,
 Pulvis cinisque fies:
 Viator ossa transiens
 Sciscitabitur, quis hic est?
 Hiant cavernæ luminum:
 Exenterata calva est.
 Calcata costa truditur,
 Deletus excidisti.

XIV.

XI.

W jamie twoiej mieszkać będą
 Zaby, żmie, robacy :
 Ci dworzanie dwor ośiędą,
 Ci w tym Państwie żołdaćy :
 Ale trzeba żołd nagrodzić,
 Molom, wężom, zgniłości :
 Przetoz będą rotę wodzić,
 Przez twe wszystkie wnętrności.

XII.

Familie krewne tobie;
 Prętko smutek zakończą :
 Wsześć miesięcy po żałobie,
 Zrzucą z kiru opończą.
 Rekwiem ci dawszy w ziemi,
 Z pamięci cię wystrzelą,
 Dziedzicy się zbiory twemi,
 Tobą, węże podziela.

XIII.

Zaledwie się rok przewinie,
 A już proch z twej młodości,
 Jaki taki gdy cię minie,
 Spyta czyiesz to kości ?
 Jamy z oczu wyglądają :
 Mozg się w głowie pokłocił;
 Nogą zebra potrącają :
 Wniwecz się obrocił,

XIV.

Ignota Lux est ultima,
 Quam nullus auguratur,
 Cum parca cædit januam,
 Est pessulus trahendus.
 Natos avosquè furripit,
 Ut fors, & atra fors fert :
 Sceptrisquè Reges exuit,
 Et cogit esse plebem.

XV:

EX invidendâ regia
 Pressâ fereris arcâ :
 Laqueare nares fulcient,
 Gens Christiana pensa.
 Par primus hîc fit ultimis,
 Stat Cræsus inter Iros :
 Unâ tumet dieculâ,
 Mox aura difflat aulas.

XVI.

Cui regna vestigalia;
 Relinquis & Quirites ?
 Ebur tuum fert exulem,
 Ferunt tacentquè cives.
 Arces, & alta turrium
 Effossa subruuntur :
 Sub mole tu ludibriam,
 Depreceris colubris.

XIV.

Dzień Ostatni nieznaiony,
 A żaden go nie zgadnie :
 Jak śmierć pięścią trąci w domy,
 Wnet y klamka odpadnie.
 Lubo dziady, lubo dziatki,
 Mknie jako się nawinę :
 Berło wydrze, da kiy gładki;
 Aż Krol proste chłopinę.

XV.

Za twoy pałac tak wysoki,
 Dadząc chatkę wężiuchną.
 Stropu po nos, ścian po boki ,
 Uważ czyć tam nie spuchną ?
 Pan tu chłopka nie wyścignie,
 Zrowna Krolom włocęga;
 Dzionek jeden kęs się mignie;
 Aż z bławatu siermięga.

XVI.

Z Państwa twemi co też będzie ?
 Komu je wzdy zostawisz ?
 W krześle twoim obcy siędzie,
 A Senat cyt; coż sprawisz ?
 Twoje zamki, wieże, mury,
 Prawie zgruntu wyrwią.
 W grobie z twoiey kompatury,
 Zmieie, węże, utyją,

XVII.

Mors ergo cum te mersit;
 Jam nemo te requirit;
 Amarus es dum visus es,
 Paræmiam revolve.
 Amica tecum nomina
 Morientur & tegentur;
 Quid heu: quid has infanias
 Excordium petessis?

XVIII.

Suspensio adest vestigio
 Lavernionis instar;
 Exire cujus aleam,
 Nec vi datur, nec arte.
 Propinat atra toxica
 Nolis velis bibenda,
 Mors est inexorabilis.
 Non consulis futuris?

XIX.

FRons, o cadaverosa frons,
 Mentita mille larvas!
 Adhucne fronti creditis?
 Fallit, cavete, fallit.
 Qui fidit illi, perfidæ
 Post damna serò flebit.
 Ditis coquere sulphure,
 Tibi Venus placebit?

XVII.

Ległszy tedy na kobiercu,
 Już też o cię niedbaia;
 Pokiś w oczach, potyś w fercu;
 Wszak owo tak mawiaia.
 Wszystka przyiaźń, wszystkie chęci,
 Poydą z tobą do dołu;
 Do tych plotek coż cię nęci,
 Z szalonemi pospołu?

XVIII.

Więc poczwara, własny złodziey,
 Dybie na kształt łotrzyka:
 Już ty gdzie chcesz tam się podziey,
 Groź, proś, wpaść ci w jej łyka.
 Nuż chcesz, niechcesz jadem poi,
 A twej biada wątrobie:
 Śmierci niczym nie ukoi,
 Więc nie radzisz o sobie?

XIX.

Trupie czoła, szpetne twarzo,
 Toc was zdobi masz kara!
 Jeszczesz dufasz w te machlarze?
 Zawiedziesz się: ey wara!
 Kto im dufa, jak się rzekło,
 Będzie płakał po szkodzie:
 Roskosznikow czeka piekło,
 Y kochasz się w urodzie?

N

XX.

XX.

XX.

Quid si tibi suprema lux
 Hæc fulsit occidenti?
 Ne lude plebs hæc omnia,
 Virtutis esto cultrix.
 Hæc ipsa lux quot abstulit
 Qui sæcla cogitabant!
 Sol occidentes ante se
 Miratur ille ad orcum.

XXI.

Nonnè ergo pernox, perdius
 Constantè excubabis?
 Ut mors iæluetabilis
 Si congregi minetur,
 Interritus compareas,
 Promptus subire luctam:
 Si morte victus occides,
 Adibis castra victor.

XXII.

Contemne quidquid conditum,
 Amaque Conditorein.
 Quod perdis hîc, ibi invenis,
 Jactura nulla turbet;
 Emancipa te Numini,
 Curâ solutus omni:
 Salvum DEUS, quid ambigis?
 Summa locabit arce.

XXIII.

Co jeżeli ostateczny,
 Twego ten dzień żywota ?
 Zart w tych rzeczach niebezpieczny,
 Moja rada, grunt cnota.
 Dzisiaj nawet co tych legło,
 Co lat sobie stem kładli !
 Słońcu dziwno, że nim zbiegło,
 Ci do piekła zapadli.

XXI.

Czyli tedy dniem y nocą,
 Czuć nie będziesz statecznie ?
 Jeżeli potym gdy śmierć z procą,
 Przyidzie na cię koniecznie.
 Stać chcesz w kroku tak wesoło,
 Zebyś pomniał na męstwo :
 Choć ta niemoc trafić w czoło;
 Przecię twoje zwycięstwo.

XXII.

Zgoła wszystkim gardź stworzeniem,
 Miłuy Tworcę samego :
 Co tu zgubisz, z podziwieniem
 Tam zaś doydziesz wszystkiego.
 W służbie Bożey myśl ochotna,
 Niech się nie ma do świata.
 W tym upewniam, że stokrotna
 W niebie, da BOG, zapłata.

XXIII.

Qui primus hoc odarium
 Fecitquè condiditquè,
 Quotidiana funera
 Totò revolvit ævò,
 Idemquè dudum pulvis. est,
 Fatò suò sepultus.
 Sequere, (vasa collige)
 Aut primus, aut secundus.

XXIII.

Kto tę dumę we łzy pełną
 Składnym Rytmem przyprawił,
 Ten grubarkę każdodzienną
 Wszystkich wieków wystawił.
 Sam też zapadł już nie roczek,
 W Cmyntarzowe ugory :
 Poydziesz y ty, (bierz tłomoczek)
 Nie pierwszli, to wtory.

N₃

RYM

(S)(+)(S)

O D E II.
C R I S I S
five
U L T I M U M
T R I B U N A L.

Sophonias cap: 1.

*J*uxta est dies Domini magnus, juxta
tā & velocē nimis. Vox diei Domini
amara, turpiter ubi ejulabit fortis.
Dies ira dies illa, dies tribulationis
& angustiae, dies calamitatis & miserie,
dies tenebrarum & caliginis, dies
es nebula & turbinis, dies tubae &
clangoris.

I.

Adeste mundi Præsides,
Mitræquē, Purpuræquē,
Adeste Regum fasciæ,
Et fascium secures,
Adeste vivi, mortui,
Olimquē nascituri:
Carmen fero probabile,
Audite fata mundi.

OS)(r)(SO
R Y M II.

S A D

ábo

OSTATNI
TRYBUNAŁ.

Zofoniaſz. w Roz: 1.

Tudzież jest dzień Pański wielki,
tudzież y rychły zbyt. Głos dnia
Pańskiego gorzki: szpetnie się tam będzie
kwilił mężny. Dzień gniewu, dzień ten
tam: dzień utrapienia y uóſku: dzień
nieſzczęścia y nędzy: dzień ciemności y
zaciemienia: dzień mgły, y wichru; dzień
traby y grzmotu.

I

SAm, sam świata Monarchowie
Infułaci, Xiążęta:
Sam Cesarze y Krolowie,
Szlachta, Kniaźcie, Panięta,
Co się jeszcze nie rodźili,
Zywi, zmarli, bywacye:
O ostatniey świata chwili,
Będę dumał, ſłuchaycie.

II.

Luctante mecum spiritu
 Hiulca trudo verba;
 Protrusa mox resorbeo,
 Reciprocante linguâ :
 Ruunt per ora flammea
 Æstusquè lachymarum;
 Procul, procul deliria
 Mundi, procul cachinni :

III.

Quocunquè verto lumina,
 Squalore cuncta marcent :
 Extincta lugent sidera,
 Et siderum choragi,
 A sole Sol defectus est,
 Caretquè luce Luna :
 Ponti fremunt Ceraunia,
 Gemit tremitquè tellus.

IV.

CAutes & antra mugiunt,
 Et faxa colliquescunt:
 Lambunt faces incendii
 Æterna templa cœli.
 Mundi crepant fundamina,
 Urbes jacent & arces;
 Damnata gens mortalium
 Rogô crematur unô.

II.

Dech mi gwałtem zaciśniony,
 Słow ućinki wypycha:
 Te zaś język rwie zemdlony,
 A duch ciężko oddycha.
 Brną łzy z oczu bez pławaczki,
 Rzewną fuszając śledzionę:
 Precz swywole, precz igraczki;
 Zarty, śmiechy, na stronę,

III.

Kędykolwiek okiem zaydę,
 Wszędy pełno żałoby;
 Zgasłe gwiazdy z smutku naydę,
 Zgasłe Planet ozdoby.
 Słońce z słońca cmy wygnały,
 Luna łunę traciła.
 Huczają strasznie morskie skały,
 Drzączka ziemię znędziała.

IV.

Już topnieją y kamienie,
 Z opok, z jaskiń ryk srogi,
 Samo niebios podniebienie,
 Liżą straszne pożogi.
 Z fundamentow świat się wali,
 Miasta, zamki niszczeją;
 Ludzie żywo pozostali,
 W jednym stosie goreją.

V.

MÆstō pavet silentiō
 Cinere sepultus orbis.
 Nox alta mœret, nulla vox
 Sonatvè, murmuratvè;
 Non æthra sentit alitem;
 Non rugiunt leones;
 Latrator ipse conticet,
 Non mugiunt triones.

VI.

REgina mortualium,
 Armata falce Parca,
 Jam funus unum duxerat,
 Ex dentium ruinis,
 Per ossa victrix arida,
 Incesserat superba;
 Deamquè se jactaverat,
 DEO potentiores.

VII.

REpentè clangit buccina
 Sonoribus tremendis:
 Archistrategus ætheris,
 Frigentiumquè prætor,
 Quatit potenti Numine
 Tumbas, & excit umbras:
 Proдите manes, cùrrite
 Ad ultimum tribunal.

VIII.

Cyt okropne świat wydawa,
 Wszczął na popioł spalony;
 Noc głęboka z morza wstawa,
 Głosy milczą y dzwony.
 Ptak nie stroi świstney szyie,
 Ni lew, ni woł nie ryczy,
 Nie rzą szkapy, wilk nie wyie,
 Ani kondel skowiczy.

VI.

Smierć nad groby y nad trupy,
 Kosa-władna Krolowa :
 Brała dotąd wielkie łupy,
 W mordzie wszech głów furowa :
 Po kośnicach bez buławy,
 Pyszno sobie chodziła :
 Y mocniejszą, niż BOG prawy,
 Boginią się chełpiła.

VII.

Aż się z nagła głos fasołny,
 Strażney trąby ozywa :
 Hetman gorny strażnik dolny,
 Sił w niey wszystkich dobywa,
 Wielką mocą z grobow rusza,
 Tych co się w nie zawarli :
 Dufze w ciała wnić przymusza,
 Wstańcie na sąd umarli.

VIII.

Hic ô novum spectaculum!
Spectaculum pavendum!

Tellus movet tremoribus
Novis, innustatis.

Et parturit, quod sæculis
Tot fovit inter alvum,

Animantur ossa flamine
Et vestiuntur artus.

IX.

Sed fronte prorsus impari,
Et impari decore :

Hic monstruoso vertice,
Vultuquè tortuoso :

Sed oris ille gloriâ
Gemmata vincit astra :

Et vincit usquè septies,
Fulgore solis ortum.

X.

Olympus ecce panditur,
Discedit omne cœlum;

Prætoriana proruit
Phalanx ab arce mundi.

Millena supra millies
(Si tota castra iustres)

Putabis ex parvissimo
Censu triariorum :

VIII.

Aż tu cudá dotąd tajne,
 Cudá pełne tworzenia :
 Ziemię wśzystkę, niezwyčajne,
 Napadają trzęsienia.
 Alic rodzi, co swym brzuchem
 Tyle wiekow dźwigają :
 Aż krzepczą członki duchem,
 Aż lgną kości do ciała.

IX.

Wszakże w cieie u każdego.
 Nie jednaka okrasa :
 Łeb dziwacki u drugiego;
 Kłapstra na bok jak fasa,
 Ow zaś twarzą dziwnie grzeczną,
 Wśzystkie gwiazdy przechodzi;
 Owszem siedmkroć blásk słoneczny,
 Swą jasnością nagrodi.

X.

Toż się potym otwierają
 Niebios wśzystkich zapory,
 Strażne rotę wypadają,
 Rozdzielone na chory,
 Jeżeli zechcesz, w wojszcze całym,
 Mnoſtwo widzieć żołnierzow;
 Naydziesz, w połku chociaż małym,
 Nad milion rycerzow.

XI.

XI.

EN primipilus Numinis
 Profert trabale signum;
 Signum salutis inclytum,
 A quo DEUS pependit.
Elisa cujus cornibus
 Et iussa mors est mori;
 Et fracta vis Plutonia,
 Et capta regna Diris.

XII.

Dictator immortalium
 Scandit tribunal altum;
Tremore nutant sidera,
 Inæstuatquè tellus.
 Horrore pallent tartara;
 Infraquè mille montes.
 Quærun't chaos profundius
 Ob numinis furorem.

XIII.

Sed fas abesse nemini
 In orbis hoc teatro.
 Coeli vacant prætoria,
 Stipantquè judicantem.
 Patent hiatus inferi,
 Cernuntquè fulminantem:
 Ad sunt Adami proximi,
 Et ultimi Nepotes.

XIV.

XI.

Owoż nieśie znak woienny.
 Chorąży znamienity;
 Znak chwalebny znak Zbawienny
 Na którym BOG zabity.
 Jego rogi śmierć ubodły,
 Ze musiała umierać.
 Czarta o szwank tak przywiodły
 Ze się nie mógł opierać.

XII.

A wtym Sędzia zagniewany,
 Tron sądowy zaśiada;
 Drżą niebiosą jak mdłe ściany,
 A pot z ziemi wypada.
 Potępięncy w strachu bladzi,
 A spytaszli każdego:
 Głębiey piekła byczy radzi,
 Chcąc uyc gniewu sędziego.

XIII.

Aleć wszystkim być potrzeba,
 Na tym świata widoku:
 Stoią Święci, zszedszy z Nieba,
 Tuż Sędziemu przy boku.
 W otworzoney piekła matni,
 Drżą piekielni duchowie:
 Stoią pierwszy y ostatni,
 Adamowi wnukowie.

XIV.

XIV.

Hic pectorum lararia,
 Reclusa perleguntur,
 Et libripendes Numinis
 Imis repōsta mandris,
 Promunt, & arctè pensitant
 Consulta, dicta, facta,
 Et iusta cunctis præmia
 Laboribus reponunt.

XV.

Delectus hinc decernitur
 Ab impiis piorum:
 Mittuntur alæ cœlitum,
 Ut evocent beatos.
 Ruunt Tribuni Numinis
 In agminum phalanges:
 Sistuntquē lætos, dexteram
 Ad præfidentis oram.

XVI.

Clamore montes intonant,
 A supplicum querelis;
 Affectat astra proximus,
 Segnisquē strenuusquē.
 Aurata plorant vellera,
 Lacerna trita ridet:
 Arcetur hircus contumax,
 Mites leguntur agni.

XVII.

XIV.

Tu serc ludzkich wszystkie graty,
 Wszystkie trzęsą wnętrzości;
 BOG przez swoje Deputaty,
 Wkaźde wgląda skrytości.
 Bo tam ściśle rostrząsaia,
 Myśli, mowy, uczynki:
 A zapłatę taką daia,
 Jakie w kim są budynki.

XV.

Przeto każą precz niezbożne
 Od cnotliwych odrywać;
 Z rot Anioły słą naróżne,
 Sprawiedliwych zwoływać.
 Leca Pańscy pułkownicy,
 W kupy woyska sporego,
 Stawia dobrych po prawicy,
 A złych z boku lewego.

XVI.

Po gorach się precz rozlega
 Krzyk y lament placzliwy,
 Do prawych się stron ubiega
 Y darski y leniwy.
 Aleć płaczą złotogłowy,
 A śmieją się łachmanki:
 Kozłów niechcą w poczet nowy,
 Ciche biorą baranki.

XVII.

XVII.

O Scena lamentabilis!
O flebilis cothurnus!
 Non syrinx vidit tristius
 Æterna ditis umbra!
 Ad candidatos ætheris
 Jubentur ire nati;
 Ad spectra dira Cerberi
 Jubentur ire patres!

XVIII.

Patres vicissim, perditis,
 Volant ad astra, ratis:
 Maritus inter sidera,
 Hircos stat inter uxor;
 Stat uxor inter sidera,
 Maritus inter hircos:
 Quos lectus unus junxerat,
 Disjungit acta vita.

XIX.

Sic à propinquo sanguine,
 Sanguis fugit propinquus,
 Sic frater à dulcissima
 Avellitur sorore;
 Nec fratris execrabili
 Luctu soror movetur.
 Rident Beati lachrymas,
 Post fata serò fufas.

XVII.

Ożałosna tragedia !

O płaczliwe widoki !

Nie szła dotąd tá Akcya

Tam, gdzie wieczne mżą mroki.

Do mieszkańcow nieśmiertelnych

Idą szczęśni synowie;

Do szkaradnych larw piekielnych

Idą nędzni Oycowie.

XVIII.

Oćiec wzajem Niebo bierze,

Syna Piekłu oddać;

Mąż z gwiazdami w jednej sferze,

Zona z kozły zostać;

Sam zaś w gwiazdę żona rącza,

Mąż się w kozła przemienia.

Tak spraw różność precz rozłącza,

Y Mażeńskie złączenia.

XIX.

Owa z krewnym pokrewnego,

Krewność teraz daleka:

Brat z dziedzictwa kontent swego,

Siostr do działu, nie czeka.

Wtóż y siostra na płacz bratni,

Y siostr nie dba ryczących:

Szydzą Święci w dzień ostatni,

Z łez po śmierci płynących.

XX.

ERgo tributis classibus,
 Piorum & impiorum,
 Victrix triumphat natio,
 Dextramquè Regis ambit:
 Funesta fex, & stulta plebs,
 Sortem gemunt finistram.
 Sublimis illa tollitur,
 Mersatur hæc profundõ,

XXI.

SUpremus inest arbiter,
 Alto fremens ab arcis;
 Mox attonantur omnia,
 Stupetquè metus orbis.
 Pavent cruenti Julii,
 Diriquè Juliani;
 Ipsi tremunt innoxii,
 Ob judicantis iras.

XXII.

SEd hos amico lumine,
 Affatur Imperator;
 Jubetquè tutos fidere,
 Certos Beatitatis:
 Monstratquè cœli regiam,
 Sedesquè destinatas:
 Infantibus quas invidet
 Infausta fors nocentùm.

XXIII.

XX.

Gdy tak tedy w swey się czuiał,
 Zli y dobrzy dzielnicy;
 Sam zwycięzcy tryumfuię
 Na Sędziego prawicy.
 Głupi motłoch, gmin przekłęty,
 Na swą nędzę stękaię
 Owych poczet w górę wzięty;
 A ci w dole zostaię.

XXI.

Ledwie pierwsze Sędzia frogi
 Słowo gniewu wyleie;
 Alic wszystko drży od trwogi,
 A świat niemy drętwieie.
 Drzy Juliusz mieczem krwawy,
 Julianowi nudno:
 Gniewney w Sędzim znieść postawy
 Y niewinnym snadź trudno.

XXII.

Lecz on z tymi mowiąc mile,
 Procz wdzięcznego weyrzenia,
 Ubespieca od złey chwile,
 Jako pewnych zbawienia.
 Nawet w Niebie zgotowane,
 Pokazuie radości,
 Ktorych onym, wywołane
 Niecnot woylko, zazdrości,

XXIII.

XXIII.

MOx fulminantis impetus,
 Retortus in scelestos,
 Tonat fremente pectore,
 Dirumquē Theta promit.
 Tellus reclude viscera,
 Gentem vora nocentem;
 Abite detestabiles,
 In tartari barathrum.

XXIV.

ROdebat intus viscera,
 Fames atrox, rogabam :
 Micam quadræ vel unicam,
 Micam unicam negâstis :
 Vos helluones interim,
 Toto ore devorastis,
 Urbes, agros, provincias;
 Ergò ite, & esurite.

XXV.

NAm ventribus turgentibus ;
 Abdomini litâstis;
 Codros & Iros ultimos,
 Ab atriis remôstis :
 Quidquid volat, quidquid natat,
 In ventre condidistis,
 Ergo phagones inclyti,
 Abite, & esurite.

XXVI.

W tym na lewe, gniew Sędziego,
 Obrocony hukacie,
 Na kształt grzmotu straszliwego,
 Srogi dekret wydaie.
 Rozdziew ziemię brzuch obżarty,
 Pożrzyi serca kamienne;
 Precz przekłęci w doł otwarty,
 Na przepaści bezdenne.

XXIV.

Głód mię trapił jak potrzeba,
 Jam was ludzie zuchwali,
 O tę krszynę prosił chleba,
 Y krszynyście nie dali.
 Wy głód, słyszę; w ten czas marli,
 Tylko sobie wspomnyście;
 Gdyscie miasta całkiem żarli;
 Idźcie teraz łaknyście.

XXV.

Jak z barylą z brzuchem chodząc
 Brzuchowicie służyli;
 A ubogich ciężko głodząc,
 Słowemście odbyli.
 Y co lata, y co pływa:
 Tkaliście w się brzuchoccy;
 Już też postu czas przybywa:
 W post Panowie żarłoccy.

XXVI.

A Rentibus cūm faucibus
 Ardens siti æstuaarem,
 Quis proximis è fontibus,
 Nostram sitim levavit?
 Nec urceum, nec cirneam,
 Guttamvè præbuisistis:
 Exarui; recedite,
 Cum Tantalò sitite.

XXVII.

N Am vos bibones inclytis;
 Tricongii Nepotes,
 Siccâstis omnes amphoras,
 Cadofquè, culeofquè.
 Noster sitivit Lazarus,
 Nec stillam vos dedistis;
 Arete nunc, ardete nunc,
 Totum sitite Pontum.

XXVIII.

N udus rigebam frigore,
 Gelante Capricorno;
 Non lana, non me vellera,
 Non lina confovebant.
 Risistis, ante limina
 Me vestra palpitantem;
 Nec texit ullus penulā,
 Glacie polôquè tectum.

XXIX.

XXVI.

Jak parnemi spocon żniwy,
 W pragnieniu się uznoił,
 A kto z was był tak cnotliwy,
 Coby mię był napoił?
 Biedney wody, w jakim dzbanku,
 Miećiem nie mogł, z mym żalem.
 Schnąłem pragnąc bez przestanku :
 Schnycieź wy też z Tantalem.

XXVII.

Wyście wszystko wypijali,
 Cni Bachusa wnukowie;
 Beczki, kufle wysufzali,
 Pełniąc do dna przez zdrowie :
 Upragnieni schnąc Łazarze
 Kapki od was nie wzięli;
 Więc będziecie w wiecznym skwarze,
 Morza duszkciem pragnęli.

XXVIII.

Nago chodząc, zmarzłem żpełna
 Gdy się zima frożyła :
 Ni mię płotno, ni mię wełna,
 Ni mię suknia pokryła.
 Stroiliście ze mnie żarty;
 A mnie drżączka wskroś porze,
 Y musiałem tak odarty.
 Leżeć w śniegu na dworze.

XXIX.

VOs interim tot firmata,
 Pallæquæ vestiebant ;
 Tot cyclades, tot institæ,
 Togæ tot & theristra :
 Tot syntheses, tot gausapa,
 Epomides, lacernæ ;
 Nunc forte vestrâ plangite,
 Nudiquæ palpitate.

XXX.

Compactus arctò ergustulò,
 Vitâ periclitabar :
 Quamvis forem non noxius,
 Sed indigus Patroni.
 Quis expedivit vinculis ?
 Quis solvit innocentem ?
 In tartarum descendite,
 Et ditis in catastam.

XXXI

Cum lectulò decumberem,
 Doloribusquæ victus,
 Opem tuam reposcerem,
 Opem mihi negâsti.
 Sic concidi, sic occidi,
 Nullo levante morbum :
 In lectulo nunc flammeo,
 Ardebis & dolebis,

XXIX.

Was tym czasem to dolury,
 To stroiły żupany;
 To sobołe, to wilczury,
 Lisy, ryście, kaftany,
 Nóż teleie, kurty, szuby,
 Ferezye, giermaki;
 Płacźcież teraz waszey zguby,
 Nago drzące orszaki.

XXX.

Byłem więźniem, á miłego
 Szło mi o reszt żywota :
 Choć niewinny, wszakże swego
 Nie miał sprawce sierota
 Kto mi w ten czas dodał ręki ?
 Kto wyzwolić chciał z dusze ?
 Idźcież za to w wieczne męki,
 Do piekielney katusze.

XXXI.

Byłem chory; á frasunek
 Przydał bolom frasunku,
 Jam was prosił o ratunek;
 Nie daliście ratunku.
 Takem padszy wszystek schorzał,
 Gdyście się mnie zaprzeli :
 Przeto drugi będzie gorzał,
 Wpłomienistej pościeli,

XXXII.

SI vis medendi defuit,
 Et ferre opem nequisti;
 Affatibus me dulcibus
 Curare debuisti.

Sed tu jacentem ferreus,
 Ægrumquè tranfisti,
 O rupe dura durior!
 Abi scelus peristi.

XXXIII.

IGnotus hospes veneram,
 Exclusus urbe & orbe,
 Accefferam mapalia,
 Et candidus pruinâ:
 Locum ultimum sub tegula
 Frustra tamen petivi:
 Adhucnè quæris sidera,
 Mox hauriendus orco?

XXXIV.

Nonnè advenas excluseras,
 Eliminaverasquè?
 Quamvis rigerent frigore,
 Et sedibus carerent?
 Tu lectulo sub plumulis
 Pigrum latus fovebas;
 I nunc, beatioris
 Æternus exul aulæ.

XXXII.

Nie stało cię y z drugiemy,
 Na lekarskie sposoby,
 Słowy bracie pocieszny
 Ulżyłbyś był choroby,
 Aleś mię ty, jako hardy,
 Leżącego pominął;
 O nad skałę barziesy twardy,
 Precz niecnoto, źles zginął.

XXXIII.

Byłem gościem w dom bogaty,
 Ba zawszadem wypchniony;
 Skłoniłem się y do chaty,
 Zimnym śrzonem zmoczony:
 O kąt biedny choć pod dachem,
 Prosiło się, niechciano:
 Toć o Niebo prożno szachem,
 Boć już w piekle met dano.

XXXIV.

Zaś pielgrzymow y przychodniow
 Nie odpychał od progu;
 Gdy nie mieli u wszecz zbrodniow
 Ani trochy barłogu!
 Tyś na łożku dnia białego
 W puchu czekał pohańcze;
 Idźże teraz, idź, wiecznego
 Wieczny dworu wygnańcze.

XXXV.

ET vos abite in tartara,
 Qui simplices tribulos
 A veritatis tramite,
 Per improbas loquelas,
 Strophas per atque antistrophas,
 Traxistis in barathrum :
 Ad Cerberum descendite,
 Vestrum sit hoc minerval.

XXXVI.

TU latro, tu trifurcifer,
 Tu Virginum stuprator,
 Gens execrata adulteri,
 Et turba turpis, omnes
 Ad antra Ditis pergite,
 Et usque & usque fletes;
 Purgate mundum, sordibus,
 Stupris tot, inquinatum.

XXXVII.

ET vos profana sæcula,
 Qui saxa, monstra, truncos,
 Larvasque mille dæmonum,
 Coluistis & draconum,
 Et conditorem siderum,
 Et orbis architectum.
 Tempfistis; hinc facessite,
 Acherontici Cyclopes.

XXXVIII.

Ywy
 C
 Prze
 Ja
 Roz
 Z
 Tan
 T

Nuz
 C
 Cud
 Y
 Wsi
 V
 Nie
 P

Wy
 E
 Pni
 C
 A b
 V
 Wi
 I

XXXV.

160

Y wy bieźcie w ogień wieczny,
 Coście proste swe ziemki,
 Przez języka kłam wszeteczny,
 Jak Syreńskie suremki,
 Rozlicznemi wykrętami,
 Z prawdy w piekło wtręcili:
 Tamże teraz wender sami,
 To waz kwartał w tey chwili.

XXXVI.

Nuż złodzieie, rozboynicy,
 Gwałćiciele Panieństwa,
 Cudzołożni, cielesnicy,
 Y wszystkie wszeteczeństwa;
 Wsiądźcie głownie na kopyści,
 W piec gdzie ogień nie zgaszon,
 Niech się po was świat wyczyści,
 Płot tak wielą zakwaszon.

XXXVII.

Wy sprośnicy, coście plotki
 Bogi swemi czynili;
 Pnie, kamienie, żaby, kotki,
 Czarty, smoki, chwalili;
 A byliście Tworcy świata,
 Wzgardźciele rzetelni,
 Więc wam teraz wieczna strata,
 Dylegowie piekielni.

XVIII.

O₄

XXXVIII.

XXXVIII.

HOstes abite Numinis,
 Abite perduelles;
 Fas omne damnat impios,
 Recedite impiati.
 Damnata conscientia
 Vos urget, ite, abite,
 Orciquè flammâs pascite,
 In æviternitatem.

XXXIX.

OFata funestissima!
 Abitur, heu abitur!
 Et itur in voragines
 Ardentium focorum!
 Æthnea flant incendia,
 Et hauriunt nocentes
 Confossa spes, occisa res,
 I stulta pompa mundi.

XL.

HÆc mille vates millies
 Canuntquè præcinuntquè:
 Sed quis movetur vocibus,
 Oraculisquè vatum?
 Perinde passim vivitur,
 Ceu nulla mors sequatur:
 Potatur, estur, luditur;
 Peritur, interitur.

XXXVIII.

Idźcie moi adwersarze,
 Buntownicy przemożni;
 Służność wszystka tu was karze,
 Precz mi z oczu nieubożni,
 Was sumnienie potępione,
 Pcha w podziemne niskości,
 Paścież ognie rozżarzone,
 Nieprzebytej wieczności.

XXXIX.

O żałosne rozrządzenie!
 Odchodzą! ach odchodzą!
 A tam idą, gdzie płomienie
 Wiecznych ogniw przewodzą!
 Już Etnejskie dymią pożary,
 Pałac narod niewierny,
 Rzecz z nadzieją mdłe filary!
 Toś tak świecie mizerny!

XL.

O tych rzeczach wszyscy wszędzie
 Prorokują, rokują;
 A coż z tego? lat w tym błędzie
 Ludzie własnych nie czują:
 W tę nadzieję żyć tu raczą,
 Ze się ich śmierć zarzekła;
 Jedzą, piją, grają, skaczą;
 Az w punkcie skik do piekła!

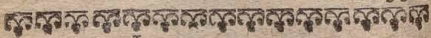
* * *

O D E III.

Æterna Inferorum Supplicia.

*Quis poterit habitare de vobis cum igne
devorante? quis habitabit ex vobis
cum ardoribus sempiternis?*

Iſa: 33.

I.

Hate fauces Tartari,
Æternitatis antra:
Et vos triformis Cerberi
Rupti patete clathri.
Monſtranda mundo crimina
Et criminum patroni:
Prodenda nox triſtiſſima,
Et noctis inquilini.

II.

Quid penna ceſſas ſcribere?
Tu Muſa diſtitare?
Quid os abhorres dicere?
Tu mens perambulare
- Probroſa regna Tænari,
Proſerpinæ culinas,
Fericrepumquè carcerem;
Furoris officinas?

III.

R Y M III.

Wieczne Męki Piekielne.

*Kto z was będzie mógł zamieszkać z ogniem pożerającym? kto z was prze-
może wytrwać z upałami wiekuiistemi?*

Iza: 33.

I.

U Chyl piekło swey paszczyki,
Wieczney nocy jaskinie:
Niech troyrzędne kłow osęki,
Pies piekielny rozwinie.
Zbrodnie świata czas wyiawić,
Y wszech zbrodni smagańce;
Noc żałosną w oczach stawić,
Tudzież nocy mieszkańce.

II.

Coż to? piro zprętka stoi?
Muzy niechęą wygadzać:
Coż się język mowić boi?
Myśl się wzdryga przechadzać
Po niesławnym piekła państwie,
Kopciach trzyłbey Hekaty,
Po tarasach y szataństwie,
Miedzy wściekłych warstaty?

ia.

igne
vobis

33.

III.

III.

PRodi foras Anacreon,
 Prodi Pœta, prodi,
 Et quas ad orcum sustines
 Non somniando, pœnas,
 Exempla da mortalibus,
 Tuô ligata nervô;
 Cantare quodsi displicet;
 Plorare jam licebit.

IV.

IMmane pandit ostium
 Telluris umbilicus;
 Quod ducit in vastissimam
 Crudelitatis arcem.
 Et hanc tametsi ferrei
 Non clauderent labores;
 Effet tamen vel proprio
 Sat pessulata fatô.

V.

FOris cubant ad singulas
 Formosa monstra portas:
 Quæ transeuntes illitô,
 Docent perire palpô,
 Cratera fundunt aureum,
 Sed toxicum refundunt.
 Libas, subire cogaris,
 Hæc navis est Charontis.

III.

Wynidź na świat schowan w ziemnym
Anakreon podławiu;

A te męki, które w ciemnym
Znośisz piekle, na jawiu

Rozday ludziom po kołędzie,

A swym wierzem za smakuy :

Opiewacłi nie w smak będzie;

Więc jak możesz oplakuy.

IV.

Wrot ogromnych odchylaią,

Lochy zimne, y piece;

Ktore straszney domieszczą,

Okrucieństwa fortece.

A ta, choćby snadź żelazem,

Nie była utwierdzona;

Dośby była z gośćmi razem,

Swym przeklęctwem zamknięta.

V.

Krasne wiedmy wrot strzegące

Raczą gości witaniem;

Ktore wabnym przechodzące

Uczą ginąc głaskaniem.

Złoty wilkom przed cię kładą,

Jad weń lejąc kryiomie;

Skosztowałeś? po cię jadą;

Charon wozi w tym promie.

VI.

TYpho tumet superbiâ,
 Librat Cupido tela;
 Luxus movet pomeria;
 Effrons abardet ira;
 Tristatur Æmulatio;
 Discinditur similtas;
 Lætatur Immodestia,
 Mendacium perorat.

VII.

LIvor ciet Tyrannidem,
 Edacitas orexin;
 Veternus odit indolem,
 Dicacitas timorem.
 Stat fixa contumacia;
 Vis legibus potitur:
 Hæ sunt nigri piraticæ
 Custodiæ barathri.

VIII.

ET verò prædæ nescios
 Simul dedit lacertos,
 Homo simul feralibus,
 Se vendidit Megæris.
 Heu ! ducitur tam nobilis !
 Heu ducitur cremanda !
 Imago magni Numinis.
 Vivis cremanda flammis !

VI.

Nadętością pycha puchnie,
 Gra Kupidyn strzałami:
 Złą roskoszą zbytek cuchnie;
 A gniew pała iskrami.
 Zawistna się złość frasuie;
 Zrze się przyiaźń nieszczera
 Rospusta się zbyt raduie;
 Kłamstwo fałszu popiera.

VII.

Na tyrańską zazdrość goni,
 Woła, day sam, obżarstwo;
 Od darskości gnusność stroni,
 Od boiaźni kuglarstwo,
 Stoi upor zbyt zacięty;
 A gwałt prawa w brod gwałci;
 W ten straż grodzą kray przeklęty
 Czarni piekła rybałci.

VIII.

Więc jak skoro plon ubogi
 Tym się dostał chimerom?
 Skoro człowiek w obce progi
 Zaprzedał się Megierom?
 Ach! jak śliczny! z taką szkodą,
 Ach! na wieczne spalenie
 BOSKIEY twarzy obraz wiodą,
 W żywych ogniw płomienie.

IX.

SCrobs hirriente cardine,
 Et hinc & hinc dehiscit;
 Factôquè vix divortiô,
 Pestem revelat omnem.
 Tantusquè tendit horridum
 Despectus in profundum;
 Ab arctico contrarius,
 Quantum recessit Axis.

X.

IN hoc ter illætabili
 Omnes habent recessu,
 Quos virulentus criminis
 Inebriavit haustus;
 Nec ante Regis ultimum
 Minoii Tribunal,
 In se piacularibus,
 Ulti fuère pœnis.

XI.

VEstras filete fabulas
 Grajiquè, Romuliquè;
 Sub veritate vivimus,
 Nil fingimus Nepotes,
 Non vox mihi si ferrea,
 Sexcenta sint & ora,
 Tanti chaos vel unicum
 Sat explicem laborem.

IX.

Na skrzypiących rzdą zawiasach

Dół się zewsząd odmyka;

Y w otwartych mąg tarasach

Wszystkę brzydkość wytyka,

Tey straszliwey piekła szyby,

Głęb jest taka owszeki;

Jako niebios, bez pochyby,

Kray od kraiu daleki.

X.

W tę troy-smutną Jez dolinę

Ci się wszyscy dostali,

Co szkodliwą grzechu winę,

Jako wino, pijali.

A przed jadem na swe brodnie

Za przekwinty y buty,

Sami siebie karząc godnie,

Nie czynili pokuty.

XI.

Precz z waszemi wymysłami,

Greczynowie, Rzymianie;

Prawdą żyjem, nie baykami;

Nam nie lube zmyślanie.

Bym żelazne głosu dźwięki,

Bym miał sto gęb koniecznie;

Y jedneybym piekła męki,

Nie wyprawił statecznie.

XII.

HYdræ sedent in limine,
 Bicorporesquæ scyllæ,
 Cinctæquæ flammis undiquæ,
 Dentes movent chimeræ.
 Mortem minantur omnia,
 Barritus, hostis, arma:
 Fit pugna pro ferocia,
 Crudelitas triumphat.

XIII.

PARS expeditis vestibus
 Circumfremunt & carpis;
 Pars compedes Pyracmonis
 Brontæ rotant labores;
 Pars æreis improvidos
 Longuriis inuncant;
 Pars involant & horridis,
 Intrò trahunt capillis.

XIV.

O Flebilis mortalium
 Vicissitudo rerum!
 Quos ante torques aurei,
 Quos cinxerant pyropi;
 Quos insecuta firmata,
 Longiquè sunt elenchi?
 Nunc Gorgones, nunc Cenchrides,
 Nunc ambiunt Dracones.

XII.

30

Siedmioślbyce śiedzą w progę,
 Z dwucielistemi cudy;
 Kłów ćieslice w poł' pożogu,
 Wyszczeraią obłudy.
 Strach się śmierci wszędzie mnoży
 Z krzyku, z katow, z oręża,
 Ná urząd się wszystko froży,
 Okrucieństwo zwycięża,

XIII.

Jedni włoką z osękami,
 Haki, drągi, powerki;
 Drudzy z pęty, z łańcuchami,
 Z różny, czynią rosterki.
 Część żerdziami haczyfłtymi,
 Nie ostrożnych zaczapia;
 Część paznokty drapieźnymi,
 Za łeb na dno utapia.

XIV.

O spraw ludzkich złe obroty!
 O w płacz zwiozłę wesele!
 Ktorych stroił łańcuch złoty,
 Perły, szmelce, manele,
 Przy ktorych się szat ogony,
 Y sług zgraie włoczyły;
 Już ich smocy z kaźdey strony,
 Już jaszczurki okryły.

XV.

XV.

XV.

Armilla cedit viperæ;
 Collare sunt catastæ:
 In veste tergum nauticis
 Occaluit camelis.
 Stant & stupent; nec sentiunt,
 Quod sentiunt scelesti;
 Obtusiores marmore,
 Ferrôquè crudiores.

XVI.

ET hos ubi Plutonium
 Jam diripit Satelles;
 Vident ubi Tyrannicam
 Sub nocte ditis aulam,
 Heu quanta desperatio!
 Quis luctus est reorum!
 Quærent, nec usquam perviam,
 Fas est habere rimam.

XVII.

Fundus repandum prorutis
 Oppandit os favillis:
 Inhorret aura turbine,
 Globos rotant camini:
 Altæ crepant voragine,
 Exæstuant abyssi,
 Vacillat Æthna stridulis
 Exsibilata fumis.

XV.

Miaſto manel, mają zmięć,
 Miaſto krezow padalce,
 Po grzbiecie ſię powroz wiie,
 Y lin ſzkutnych kawalce,
 Tępią w czuciu ſwe natury
 Nieczułością cudowną;
 Zakamiałſzy niż marmury,
 Twardſzy nad ſtal hartowną.

XVI.

Więc ſkoro ich w dom ſzatański
 Czarni porwą ſiepacze;
 Skoro bieſow dwor tyrański
 Uyrzą nędzni tułacze;
 Jaki tam żal! jak bez miary
 W żalu roſpacz haniebna!
 Upatruią aby ſpary,
 Lecz to ninacz potrzebna.

XVII.

Szybą z dołu ſkry wytyka
 Dno otchłani ogniste;
 Straſznym ſzumem wicher bryka,
 Lecą kule rzeſiſte.
 Po przepaſciach łośkot frogi:
 Skrzą ſię lochy bezdenne:
 Wyrzucaią ſwe pożogi,
 Etny piece wapienne.

XVIII.

PRô quantus intra vortices
 Euripus æstuosos
 Luctator ! atquè gurgitem
 In gurgitem refundit !
 Quà verteris, sunt omnia
 Pix, sulphur, ignis, ira.
 Vox excidit, mens deficit,
 Pennam color relinquit.

XIX

Quid restitas ò perditæ ?
 Quid restitas morator ?
 Deoque frustra supplicas ?
 Et stultus astra pensas ?
 Nunquid vides Trinacriam
 Tibi patere fossam ?
 E fundo ad extra sidera
 Tetram volare flammam :

XX.

Subi subi nefarie
 Contemptor æquitatis;
 Subi scelus, nunc irritò
 Fugam paras labore.
 Nil proficis; non effugis,
 Jam clausa porta, clausa est.
 Clavem tulerunt æquora,
 Stat insoluta porta.

XVIII.

Przebog ! jakie zakrętości
 Wrzawa nurtom pożera,
 A w tey ogniow nawałności
 Fala falę wypiera.
 Gdzie się ruszysz wszędy nudno,
 Smoły, siarki, po uszy :
 Słow nie staie : pojąć trudno;
 Piro wiewieć nie tuszzy,

XIX.

Coż się kręciłsz ? czegoż stawałsz
 Potępieńcze stracony ?
 Prozne modły BOGU dawałsz,
 Chwytałsz Niebo szalony.
 Już się przypatrz tey sam szybie,
 Jak się na cię rozdarła !
 Aż pod Niebo, (w cię to dybie)
 Strażny płomień wywarła.

XX.

Lećże na łeb, leć bezecny,
 Praw pogardo nikczemna :
 Leć niecnoto w doł obecny;
 Myśl tu uciec daremna.
 Drzwi zamknięto, nie ucieciesz,
 Nie czyn darmo hałasu.
 Klucze w morzu; coż tu rzeczesz ?
 Nie wyłamiesz tarasu.

XXI.

XXI.

Hic ille formidabilis,
 Hic est Avernus ille,
 Quem tot Prophetæ Numinis,
 Testesquè veritatis,
 Tibi frequenter stentoris
 Sunt ore comminati;
 Nunc disce, quosdam fabulas,
 Non somniâsse vates.

XXII.

Quidquid malorum sidera
 Possunt vel excitare;
 Quidquid malorum viscera
 Terræ resuscitare;
 Quidquid malorum Tartara
 Ubiquè, congregare;
 Tuis id omne, ô improbe!
 Cervicibus paratur.

XXIII.

ÆTerna nox Titanii
 Obvelat ora Phæbi:
 Lata per omnem tetrica
 Caligo regnat orcum.
 Ipsi (quod est mirabile
 Monstroquè majus omni)
 Ipsi incolæ nigerrimas
 Mutantur hîc in umbras.

XXI.

Onoć to tu mąk więzienie.

Ono piekło straszliwe ?

Oktorymeś złe stworzenie,

Miał świadectwa prawdziwe.

Tym ci nie raz Kapłanowie,

Całą gębą groźili :

Znay, nie wszyscy, że wieszczkowie,

Baykami się bawili.

XXII.

Co się kolwiek z gór obłocznych,

Może złego namnożyć

Ile z siebie szkod potocznych,

Może ziemia wyłożyć;

Jako wielka mąk gromada,

Do piekła się nawlecze :

Tobie, tobie, zewsząd biada,

Zły niebaczny człowiecze.

XXIII.

Noc się czerni wiekuiста,

Słońce sto mil omiasta :

Po wszem piekle chmura mgliста

Szeroko się rozwia

Sami nawet (co foremną

Okrzci każdy potworą;)

Sami więźnie, w nader ciemną,

Tu się chmurę przebiorą.

XXIV.

IGnes quidem fumantibus
 Semper crepant sub ollis;
 Sed heu! micare nesciunt,
 Tantùm cremare nôrunt;
 Nôrunt: tamen si pabulô,
 Non nutriantur ullô:
 Quin pabulum plorabile
 Coguntur esse Cives.

XXV.

Quis ignis unquam vixerat
 Funestiore taxo?
 Quæ flamma scintillaverat
 Tam lugubri cupresso;
 Stipantur insolubiles
 Struicibus struices;
 Vorantur, & durabili
 Non pulverantur igni,

XXVI.

INformis iras sufficit
 Lymphaticas Enio:
 Huic proximæ umbræ proximas
 Ferociunt in umbras.
 Se morsicatum fauciant,
 Et unguibus cruentant;
 Rident ad ista liberis
 Erinnyes cachinis.

XXIV.

170

Ogień w prawdzie tam się nieci,
 W koło garców kopcianych;
 Lecz niestety! krty nie świeci
 Tylko pali związanych.
 Pali, choć z drew niedostatku
 Ma w paleniu hamulec,
 Bo miezczanie na podatku,
 Z siebie czynią wyszulec.

XXV.

W którym piecu tak okrutny
 Z cisu ogień palono?
 W którym stoście cyprys smutny
 W taki płomień żarzone?
 Walą w stoły bor żyjący,
 A stołem się stos dławi:
 Zrze je ogień niegasnący,
 A w proch nigdy nie trawi.

XXVI,

Jedna w piekle nędzom sprofny
 Wadzić w sztytkich obrada;
 Z kąd widokiem zbyt żałosnym
 Trapi sąsiad sąsiada.
 Rwą się sami y kąsają,
 Drapią, krwawią, szamocą:
 Jędze z kąta poglądaią,
 A z tego się chehocą.

XXVII.

Quòd poma captet Tantalus
 Fallentibus sub undis;
 Quòd saxa volvat Sisyphus,
 Per dura terga montis;
 Quòd hic gemat sub vulture,
 Quòd ille sub Dracone;
 Quòd insepulti cæteri;
 Quantilla pars majorum est?

XXVIII.

Qui Christiani vixerant,
 Parumquè Christiani;
 Illustre nomen gesserant,
 Virâquè discrepabant;
 Qui fonte loti lustrico,
 Se reddidère cæno.
 Hi sentient, hi serios
 Tum sentient dolores.

XXIX.

Asotus ille byssino
 Tam splendidus paratu;
 Negaverat qui Lazaro,
 Micas dedit catello.
 Nunc arefactis faucibus
 Hiat, petitquè guttam:
 Guttam negavit Abraham;
 Sititor abde linguam.

XXVII.

Ze po wodźcie jabłka ściga,
 Tantal głodem zmorzony,
 Ze na górę głazy dźwiga,
 Zyzyf pracą zemdlony :
 Ze tamtemu sęp nad szyją.
 Ow u smoka w paszczęce;
 Ze w doł trupa nie zaryją;
 Smiech to jeszcze w tey męce.

XXVIII.

Ktorzy bywſzy w Chrześcijańſtwie,
 Chrześcijańsko nie żyli;
 Ale żyjąc jak w pogańſtwie,
 CHRYSTUSEM się pokryli.
 Ktorzy po krzcie, po pokucie,
 Znowu leźli w kałużę;
 Tu oberwie ich uczucie
 Cięę, pewna, że dużę.

XXIX.

Przypatrzeć się Bogaczowi.
 Co się szumno wychował :
 Krſzyny nie dał Łazarzowi,
 A psy dobrze częſtował.
 Teraz proſi Pan tak wielki,
 Choć o kroplę na zęby :
 Nic nie dadzą y kropelki;
 Skryi ten jęzor do gęby.

XXX.

SEd impeditis scilicet;
 Nam quotquot hîc tenentur,
 Eviscerati propriis
 Incommodis recrefcunt.
Toto nec est in corpore
 Exempta pars dolore;
 Non vena, fibra, musculus;
 Non nervus, os, capillus.

XXXI.

NUnc illa quondam lumina,
 Ardentiora flammis,
 Rotundiora conchulis,
 Sereniora gemmis;
 Pro fofculis, & osculis.
 Spectaculis, theatris,
Torvos vident Alaftoras,
 Orci tenebriones.

XXXII.

AUres furor crudelium;
 Exasperat leonum;
 Inconditumquê barbari
 Tumultuantur urfi.
Est acta jam comædia,
 Chordas remifit Orpheus;
 Tragædias & nænias
 Hi perfonant Choraulæ.

XXX.

Lecz go nazad praca wścięgnąć :

Bo ci co tu mieszkaia,

Już nie mogąc z mąk wyprzagnąć,

Końca mękom nie zniaia.

Szpilką w ciele nie zakolą,

Gdzieby boleść nie była;

Zyły, stawy, kości bolą,

Nawet włosy zmęczyła.

XXXI.

Teraz one oczy krasne,

Snadź nad płomień bystrzeysze,

Okrągłością Konchom własne,

A nad perły świetnieysze,

Miało kwiecia y pieszczotow

Igrzysk, uciech weselnych,

Na murzynow, na momotow,

Na psow patrzą piekielnych.

XXII.

Uszom groza od lwich rykow,

Z tyłu, z boku, na przedzie;

A niezgrabni, za muzykow,

Sprośnie mrucają niedźwiedzie,

Już wesołą komedyą,

Z Orfeuszem sprzątneli;

Już też dumną fantazyą,

Ci surmacze zaczęli.

XXXIII.

Torret voluptarias
 Pix eliquata fauces ;
 Repunt hiantes lurida
 Per guttura lacertæ.
 Venena sunt embammata,
 Quêis farciuntur ollæ :
 Aranei tragemata,
 Quêis ingemunt patellæ.

XXXIV.

Cocytus execrabili
 Afflat mephiti nares :
 Spirant inexplicabilem
 Semesa membra pestem.
 Quod balsamum peccaverat,
 Staetequè, cinnamûmqûè;
 Jam sulphurato coctiles
 Luunt sub amne Manes.

XXXV.

Spondæ vices eburneæ
 Ærata præstat incus,
 Ut quando fulgurantibus
 Trahuntur è cavernis,
 Huc devoluti, forcipes
 Et malleos fatigent,
 Nudi gemunt Vulcanii
 Sub ictibus Cyclopes.

XXXVI.

XXXIII.

W pyłk im leją, miasto wina,
 Dziegciowego kiśielu.
 Pną się węże, pnie gadżina,
 Po rozdętym gardźielu,
 Jad im przyśmak y podlewa,
 Tym zaprawne bankiety;
 Zab, paiąkow, szczurow trzewa,
 Daią hoynie na wety.

XXXIV.

Nozdrza ciężskim z trzęsawice,
 Smrodu wężem opiłc:
 Zaduch frogi struł ulice:
 Cuchną ścierwy pogniłe:
 Co oleyki piżmowane,
 Co zgrzeszyły kadźidła:
 Tego siarka, y zmazane
 Przypłacaią czernidła.

XXXV.

Miasto łoża koniowego,
 Masz kowalnią szeroką,
 Gdzie gdy z pieca ognistego,
 Tych y owych wywloką;
 Rozciągnionych nie trzy kije,
 Lecz sto młotow okłada.
 Ten sam jęczy, a ten bije,
 Aż sił wszystkich postrada.

XXXVI.

Hunc interim dum sustinent
 Pulsantium furorem;
 Ebulliente sulphure
 Lebetes incalescunt :
 Stant cacabi creberrimi,
 Cucurbitæ capaces;
 Resina cocta torridos
 Exultat inter ignes.

XXXVII.

Post illa jam tot vulnera,
 Titanios labores;
 Huc inferuntur lividi,
 His excoquantur ollis,
 O dura conflagantium
 Fortuna mortuorum !
 Dispulverati in pristinam
 Coguntur ire massam.

XXXVIII.

Auditis hæc ô Impii ?
 Auditis hæc; & altô
 Nondum tamen vos criminum
 Levatis è veterno :
 Sed esse cœlo pergitis
 Injuriquè mundo;
 Mundo, rei dum vivitis,
 Cœloquè, dum peritis.

XXXIX.

XXXVI.

A tym czasem, gdy tak mężnie
 Masy tłułą leżące;
 Owdzie siarka wre potężnie,
 Panwie, kotły gorące :
 Pełno rozstow, bań dostatek,
 Brytsan sporych polica;
 Płynie tłułość jako z jatek,
 Skacze wraiąc żywica.

XXXVII.

Toż po innych tysięcy guzach,
 Mordach, ranach, śinościach;
 W tych kotlanych zwarci kluzach,
 W tych się smażą tłułościach.
 O stan ciężki niewymownie
 Trupow żywo zgorzałych !
 Znowu żyją one głównie,
 Dla mąk wiecznie przetrwałych.

XXXVIII.

Słyszycież to małozbożni ?
 Ba zaitte słyszycie ;
 Grzechow jednak, nie ostrożni,
 Barłogu się dzierzycie.
 Owszem krzywdę, nie do śmiechu,
 Swiatu z Niebem czynicie;
 Swiatu, po nim chodząc w grzechu,
 Niebu, gdy się gubicie.

XXXIX.

VÆ consecratis chrismate,
 Væ frontibus mitratis;
 Seu quotquot in re numinis
 Versantur oscitanter;
 Et inquinatis mentibus
 Audent litare cœlo:
 Dis ipse victimarius,
 Illos litabit Orco.

XL.

VÆ Regibus crudelibus,
 Nepotibus draconis;
 Provincias qui jungere
 Provinciis laborant:
 Tot inferorum millia,
 Tot gentium catervæ,
 Mundi nequibunt unicô
 Plus occupare puncto.

XLI.

VÆ Zoilis Antistitum,
 Cenforibusquè Regum;
 Qui frena mordent efferi,
 Volunt fubesse nulli;
 Artis premuntur vinculis,
 Promethei catenis,
 Orciniano subditi
 Perenniter Tyranno.

XLII.

XXXIX.

Biada rękóm krzyżmowanym,
 Głowóm pleśze mającym!
 Wszem na służbę BOGU danym,
 Ale gnuśno służącym!
 Ktorzy w sercu zmazę czując;
 Słż do Nieba ofiary;
 Bies ich samych ofiarując,
 Pośle piekłu w podary.

XL.

Biada Panom! co tyraństwa
 Dokazując w poddanych,
 Przysparzają Państwowóm państwa,
 Nie kontenci z zastanych:
 Wszyscy co się w piekle kąpią,
 Choć w tak wielkiej gromadzie:
 Świata więcey nie zastąpią,
 Nad punkcik w tey oładzie.

XLI.

Biada wszystkim, co Biskupy,
 Urząd, Krole, bramują;
 Sami rządząc swe chałupy,
 Wyższych nad się nie czują!
 Muszą stalne brać karwasze,
 Taśmy z okow przyimować,
 Piekielnego słuchać Baszę,
 Jemu zawsze hołdować!

XLII.

VÆ gemmeis cervicibus,
 Lænisquæ muricatis :
 Pavonibus, Junonibus,
 Bullis Neronianis;
 Thronô sedebunt igneo;
 Prætorii Tribunal
 Circumstrepent, & vivere
 Cogent Regum ministri.

XLIII.

VÆ comptulis Narcissulis,
 Juvenculis comatis;
 Qui colla cincinnatuli
 Ad annulos retorquent;
 Cirri caminos nutrient,
 Glomiquæ turbinati :
 Assa micabunt penduli
 Semper sub aure flocci.

XLIV.

VÆ sordidis absconditi
 Custodibus metalli !
 Philargyris cunctantibus
 Ex Euclione natis,
 Nec plumbeum qui proferunt,
 Rogantibus quadrantem;
 His incubabunt Cerberi,
 Ærariis ut illi.

XLII.

40

Biada gładkim rokosznicom,
 Paniom duszkom upstrzonym,
 Tym Boginiom, tym pawicom,
 Delikatkom pieszczonym!
 Na ognistym maieście,
 Będą Jch-Mość siedziały;
 Sług przy tronie dość na czaście,
 Aby ognie gorzały.

XLIII.

Biada Panom Galancikom,
 Y wysmukłym družynom,
 Kędzierzawym pacholikom,
 Y cerkaśkim czuprynom!
 Te peruki, te kędziory,
 Te czochrane kołtuny,
 Tak naniecą ogień spory;
 Ze z nich będzie dość łuny.

XLIV.

Biada skępcom y źmindakom,
 Skarbnym szkatuł strzegącym!
 Rownie Włochom jak Polakom,
 Złoto w trzofy tłoczącym!
 Chcąli szeląg wziąć odarć,
 To się ciągną po nosach:
 Przy tych leżec będą czarć,
 Jako oni przy trzofach.

XLV.

XLV.

XLV.

VÆ Cypridis Lenonibus,
 Procis, lupis, Cynædis,
 Emasculatis frontibus,
 Prædonibus pudoris.
 Fusi jacebunt horridas
 Per ignium cavernas;
 Molaribusquæ adulteræ
 Saxis prementur ulnæ.

XLVI.

VÆ furibus rapacibus,
 Et ungvibus picatis;
 Quos sæpè clemens audiit
 Laverna supplicantes:
 Non Æacum vos fallitis
 Non Diphtheram Tonantis;
 Mundo patebunt omnium
 Strophæ Lavernionum.

XLVII.

VÆ cœnularum regulis,
 Triariis coquorum:
 Amystidas qui ducere,
 Bovem vorare possunt;
 Suas in illos Cerberi
 Vomet cloaca sordes;
 Plenisquæ Lethen congiis,
 Plenis trahent diotis.

XLVIII.

Biad
 Y
 Sodo
 K
 Lez
 N
 Kam
 K

Biad
 C
 Ktor
 G
 Sg z
 W
 Ich
 N

Biad
 K
 Co p
 K
 Pfa
 T
 S tek
 P

XLV.

Biada nocnym nietoperzom,
 Y gamratom bezpiecznym,
 Sodomczykom y fryierzom,
 Kaziwstydom wszetecznym!
 Leżec będą rozwaleni,
 Na ognistej łożnicy,
 Kamieniami przyciśnieni,
 Ku żelazney ławicy.

XLVI.

Biada rękóm lgnącosmolnym,
 Co się wszędzie wlepiły!
 Ktorem złodziey był powolnym
 Gdy się grabić prosiły.
 Są złodzieie na rejestrze,
 Woyta w piekle nie zdradzą:
 Ich psie sztuki przy sekwestrze,
 Na pytkach się wydadzą.

XLVII.

Biada Pankom z tłuſtym brzuszkiem,
 Ktorzy bieśiad pilnują!
 Co przez zdrowie pią duszkiem,
 Kałdun wołem ładują.
 Psa plugaſtwo piekielnego,
 Tu w się będą buchali,
 Stek jeziora śiarczyttego,
 Przez gwałt będą złopali.

XLVIII.

VÆ litium satoribus,
 Et fraudium magistris :
 Quorum labor contendere,
 In jura vim vocare :
 Diris ab infensissimis
 Quondam deartuati,
 Totum videbunt Tartarum
 Suo natare tabo.

XLIX.

VÆ fabulosis dogmatum
 Auctoribus novorum !
 Verique proditoribus
 Apostatis nefandis :
 Ut semper isthinc fabricant
 Novas, novasque sectas,
 Sic semper illic sentient
 Novas novasque pœnas.

L.

VÆ cernuis inanium
 Cultoribus Deorum ;
 Bacchi, Gradivi, Mercuri,
 Dialibus, Camillis.
 Hic esse cernent perfidos,
 Quos credidère Divos,
 Hic, hic tonabit Jupiter,
 Hâc ille Rex in aula est.

XLVIII.

Biada wszystkim, którzy zdraodom
 Y Niezgodzie sprzyiaią,
 Ktorzy spornym radzi zwadom,
 Mocą prawa ściiskaią!
 Zjadłe jędze, gdy w te kloce,
 Kleszczmi swemi zachaczają;
 Wszystkie piekło w swej pośoce,
 Pływające obaczają.

XLIX.

Biada złych wiar nowiniarzom,
 Lubo z Niemiec, lub Greckim!
 Istney prawdy adwersarzom,
 Apostatom zdraździeckim!
 Jak tu żyjąc zawsze knuią,
 Nowe sekty á nowe,
 Tak tam cierpiąc zawsze czuią,
 Męki świeżo gotowe.

L.

Biada wszystkim bałwochwalcom
 W niemych Bogow wierzącym,
 Bacha, Marsa, wżem słuźalcom,
 Y ofiary czyniącym!
 Tu tych zwodzcow uyrzają domy,
 Ktorych mieli za Bogi:
 Tu, tu Jowisz miece gromy,
 Tu mu berłem ożogi.

LI.

VÆ centies, vœ millies,
 Et millies & ultra;
 Decreta quisquis Judicis
 Neglexerat supremi;
 Est lata jam sententia,
 Flagrabis, heu flagrabis!
 Semperquè funestissimâ,
 Flagrabis in favillâ!

LII.

Tellus nequit succurrere
 Cælum recusat ire :
 DEO libet te perdere :
 Vult Pluto te perire :
 Damnatus es, ligatus es!
 Spes omnis exulavit!
 Æternitas te, Æternitas,
 Æternitas ligavit.

ODE

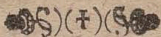
LI.

Biada stokroć nad biadami.
 Biada czasu wiecznego!
 Ktośkolwiek mandatami,
 Tworcę gardził swojego!
 Już już na cię dekret dano;
 Będziesz gorzał ach będziesz!
 Już od dzisiaj (tak czytano)
 W ogniu wiecznym zasiędziesz!

LII.

Nic cię ziemia nie wspomůže,
 Nieboć nie da ratunku:
 BOG cię traći, giń nieboże:
 Bies rad z twego trefunku.
 Potępionys y związany!
 Nadzieiac się w kąć skryła!
 Wieczność, Wieczność te kaydany,
 Wieczność na cię włożyła.

ODE IV.

ÆTERNA BEATORUM GAUDIA.

*Oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor
hominis ascendit, quæ præparavit DEUS
iis, qui diligunt illum.*

S. Paul: 1. Cor: 2

I.

Quid? ah! quid hæret arida
Viator inter ossa?
Compactus in teterrimum
Mortalitatis antrum.
Ubi longa mors, & dura fors,
Pugnantquæ fluctuantquæ;
Ubi curta res, & sera spes,
Luduntquæ subruuntquæ.

II.

Abjeste! quin Olympicos
Nictu laceffis ignes?
Mentem levas ad conscia
Tui doloris astra?
Ad expetitæ lucidam,
Felicitationis aulam;
Quæ vincit omnes omnibus,
Leporibus lepores.

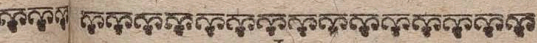
R Y M IV.

WIECZNE BŁOGOSŁAWIONYCH R A D O S C I.

*Oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani
w serce człowieka wstąpiło, co nagotował
BOG tym, co go miłują.*

S. Paweł. I. Cor: 2.

UM
ec in cor
t DEUS
Cor: 2

I.

Y Coż daley w tym tu jęczysz,
Suchych kości szalaśie?
Przez w tak ciężkim, tak się dręczysz,
Smiertelności tarasie?
Gdzie złe byty, długie zdechy,
Jak na czołnie kołyska:
Spezy płonne, kęs pociechy,
Stroią sobie igrzyska.

II.

Małofercy ! czemuż w migi
Nie poigrasz z gwiazdami?
A ku Niebu na wyścigi,
Nie pospieszysz myślami.
Nic cię gmachy nie uwodzą,
Tak szczęśliwey wieczności?
Ktore swemi wsze przechodzą,
Radościami radości,

III

III.

III.

EN, ut Bootes aureum,
 Rotet per astra currum;
 Pollux eat cum Castore;
 Sit uda Plejas imbre :
 Ensemquè Orion evibret :
 Sagittifer sagittet;
 Fundantquè mille lacteam
 Se lampades per oram.

IV.

SUmmo propinquus cardini
 Arcturus ut laboret,
 Et Hesperum de Phosphoro,
 Præceps Diana mutet.
 Ut Hercules defulminet,
 Hydramquè, Scorpionquè.
 Phryxæa pellis Colchico,
 Scintillet in metallo.

V.

EXurge mens, Saturniam
 Tandem relinquè vallem :
 Exurge, te per climata;
 Mundi utriusquè libra,
 Trans ipsa Cœli cœrula
 Volatilis penetra,
 Quæ Zona fert eburneum
 Mollita pelle postem.

III.

Weyrzy jeno : tu woz złoty
 Boot pędzi wesoło :
 Tu dwu. braći dwa namioty,
 Tu siostr siedmiu cne koło :
 Tam Oryon mieczem miga,
 Owdzie łuczny saydakiem :
 Sam gwiazd kupa kupę ściga,
 Długim krążąc orszakiem.

IV.

Patrz jak robi bez przestanku
 Arkturus na puł-nocy;
 Idzie wieczor po poranku
 W Księżycowey karocy.
 Owdzie z Hidrą y z niedźwiadkiem
 Herkules się szamoce :
 Sam Frykfeyska, jak ukradkiem,
 Bawełna się migoce.

V.

Powstań duszo, á co pręcey
 Opuść wszystkie padoły :
 Powstań, á spiesz jak naywięcey
 Miedzy same Anioły :
 Nad obłoki, nad powietrze,
 Wfrzod się Nieba chciey wemknąć
 Gdzie kray swiata drogę przetrze,
 Usiłuy drzwi odemknąć.

VI.

HEm fallor! an retrogradas
 Sensim relinquo terras?
 Longè recedunt mænia:
 Vix ulla paret umbra;
 Fugêre turre: Appuli
 Evanuêre montes:
 Nihil, nihil sunt omnia;
 Vale molesta terra.

VII.

PRò quàm lubens, ô Patria!
 Quàm cerno te triumphans!
 O centies! ô millies!
 O sæpiùs cupita!
 Quis Phæbus, aut quis Pegafus
 Sat exhibebit undæ?
 Quâ tinctus, istam prædicem,
 Pro dignitate formam!

VIII.

Jurate cælo Claviger
 Tu pessulum retorque;
 Admitte Petre supplicem
 Astris sibi què vatem;
 Quadrata duc per atria,
 Altis superba tectis;
 Da, quæ videre nesciunt,
 Qui negligunt mereri,

VI.

Bawey ! prawdaż ? czy mną zwodzą !

Zlekka ku gorze skacę :

Mury, zamki, precz odchodzą,

Już ich ledwie cień bacę,

Zgaśły wieże y z gorami :

Już y Tatrow nie staie :

Nic, nic wszystko co pod nami;

Zegnam was ziemskie kraie.

VII.

O jakim ci rad bez miary,

Ukochana dziedzino !

Nadewszystkie stokroć dary

Pożądańsza kraino !

Kto mi doda sto wymowy ?

Kto językow tak wiele ?

Abym godnie wywiódł słowy,

Tak niezmierne wesele.

VIII.

Kluczny Nieba zawołany

Odwal twardą zaporę;

Przypuść gościa między ściany

Zniżonego w pokorę,

Wiedź mię proszę gdzie myśl żąda,

W one śliczne pałace.

Pokaż czego nie ogląda,

Kto chce widzieć bez prace.

IX.

Iô triumphè! sedibus
 Potimur invidendis;
 Fores crepant, & gemmeis
 Vertuntur in columnis;
 Nudata votô pervii
 Hiant theatra cœli;
 Admittitur, bis dicere
 Jam fas, Iô triumphè.

X.

SUp̄eri! quod hoc spectaculum:
 Et hinc, & hinc stupendum?
 Nituntur auro mœnia;
 Aurumquè sunt, & ipsa:
 Sunt aureiquè cardines,
 Sunt aureiquè postes:
 Aurum platea est optimum:
 Nil calco præter aurum.

XI.

JAspis, & Chrysoprasus,
 Topazius, Berillus,
 Et Sardonyx, & Sardius,
 Sapphirus, & Smaragdus:
 Et quidquid Indus omnibus,
 Gangesquè, volvit undis:
 Id omne totis fontibus,
 Confluxit huc decoris.

IX.

Chwała BOGU, już puszczają
 Do pokoiów cedrowych;
 Już się bramy otwierają,
 Na kolumnach perłowych.
 Owoż oko już przechodzi,
 Nie przemierzone włości;
 Wszedłem, więc się krzyknąć godzi,
 Hola, hola radości!

X.

Prze-BOG! cuda niesłychane!
 Cuda dziwnie pozorne:
 Grunty złotem murowane!
 W murach złoto wyborne!
 Złote w bramach wrot zawiały!
 Złote także podwoje!
 Z ulic złotych dość okrafiy!
 A z bruku tyle troje!

XI.

Jaspis, Rubin, Złotokamień,
 Y Beril z Topazynem;
 Nuż Karbunkuł, (co chcesz namień)
 Szafir, Szmaragd, z Sardynem:
 Cofiękolwiek w głębokości
 Rzek Indyjskich szacuje;
 Tu się wszystkiej treść śliczności,
 Pełnym zródłem nayduie.

XII.

Facesse Sol; Titanios
 Hæc ridet urbs caballos,
 Faceffe Luna; cornibus
 Non indiget bifulcis,
 Agnus coruscus, incolis
 Qui præfidet beatis,
 Hic, hic perennem dividit
 Bellis diem labellis.

XIII.

Nunquam tenebras attulit
 Dux noctis Hesperugo;
 Nunquam lucerna defuit:
 Domus relucet AGNO.
 Nunquam pruina ningvidos
 Huc advocavit Austros;
 Nunquam hic opaca roridam
 Ploravit aura nubem.

XIV.

Tot nempè Soles aureis;
 Videntur in quadrigis:
 Quot optimatum millia
 Cœlestium videntur:
 Tot Ordines, tot Ordinum
 Clarissimi Tribuni;
 Quot optimorum Civium,
 Mortalium Patroni:

XII.

Precz z tąd Słońce; fzkap ognistych

W tym tam mieście nie trzeba,
Precz Księżycu; rozchodźstych,

Nic po rogach do Nieba.

Ten Baranek co granice

Wszystkich niebios kieruie :

Przez swe lice, jak świetlice,

Dzień tam wieczny sprawuie.

XIII.

Nic tam zmierzchu nie bywało,

Ani nocnych ciemności,

Nigdy światło nie uitało;

Dość z BARANKA światłości.

Nigdy frzonow, gradow, śniegow;

Wiatry mroźne nie wiały :

Nigdy chmury z mokrych brzegow

Ani łezki wylały,

XIV.

Tyle słońcow tam skupionych,

Każde w złotey Karocy;

Ile Xiążąt oświeconych,

W kraiu bez ciemney nocy.

Tyle Państwá tamtecznego,

Szlachty y Kolonelow,

Ile miasta Niebiebieskiego,

Swietnych Obywatelow.

XV.

Salve TRIAS SANCTISSIMA;

Cui debeo, quòd asto :

Salve MONAS Celsissima,

Quam millies saluto :

Summum tibi sub regio,

Ardet Tribunal ostro :

Eterna postremissimus

Cui vota dico servus.

XVI.

ET Tu BEATA, proximam

Quæ vindicas cathedram,

O VIRGO MATER Numinis !

O magna Spes salutis :

Tu prompta semper indigo

Patrocinaris orbi :

Tu pessimo das optima,

Nunquam noverca vati,

XVII.

STant Cherubim, & Seraphim,

Passis decenter alis :

Magnâquè voce concrepant,

Chordas, chorosquè tentant;

SANCTUS, per astra dicitur,

Redit per Astra: **SANCTUS**;

Alterna quippè ô Musici,

Et his placent Camænis.

XVIII.

XV.

Witay TROYCO niepoięta :

Zem tu, dziękić ponawiam :

Witay w TROYCY jedność święta,

Tysiąc cię kroć pozdrawiam.

Ty nad wszystkie wyższa trony,

W kray panujesz daleki,

Tobie fluga uniżony,

Oddaię się na wieki.

XVI.

Y ty witay, któraś godna

Tuż przy Boku siedzenia;

MATKO PANNO BOGIEM płodna.

Cząstko mego zbawienia.

Tys spraw świata mizernego

Lutościwie wspierała :

Tys mi, acz ja nic dobrego,

Wszystko dobre dawała,

XVII.

Stoia tudzież Cherubini

Na doł skrzydła spuszczaia,

Znimi wespoł Serafini,

To w głos to w dźwięk śpiewaia.

SWIĘTY, głosem ton podany,

Odgłos powtarza, SWIĘTY!

Owo y tu na przemiany,

Kant śpiewaia zacząty,

XVIII.

Baptista lævus accubat,
 Crudis satur cicadis :
 Ovatquè lætus, hispidô
 Quondam rigens echinô ;
 Et quod Tyrannus ebrîô
 Caput revulsit ense ;
 Nunc ille tollit, omnibus
 Sublimius Monarchis.

XIX.

Annis sedent spectabiles,
 Et sanctitate Patres :
 Cum Moyse, rarum posteris
 Exemplar Abrahamus,
 Armatus in dulcissimum
 DEO jubente gnatum ;
 Et gnatus ipse, patrio
 Jam tutior sub ictu,

XX.

COElestibus notissimi
 Oraculis Prophetæ,
 Longo recumbunt ordine,
 Elatiore sede.
 Necdum futuri præscias
 Volunt tacere chordas ;
 Jessea vox, plùs Orpheô
 Canora, vincit omnes.

XXI.

Krzyciel siedzi po lewicy,
 Co pożywał szarańcze :
 Już ci w oney włościennicy,
 Miętko teraz Prześląncze.
 Głowę, którąc nachyloną,
 Miecz odkroił Tetrarchy;
 Trzymasz teraz wywyższoną
 Nadewszystkie Monarchy.

XIX.

Tudzież laty y cnotami,
 Okazali Oycowie :
 Z cudownymi Moyzeszami,
 Wierni Abrahamowie :
 On to Ociec, na miłego
 Niegdy Syna waleczny;
 A syn przy nim, oycowskiego
 Już od miecza bezpieczny.

XX.

Podle oycow oświeceni
 Siedzą daley Prorocy,
 Długim rzędem rozsądzeni,
 A na krzesłach wysocy.
 Jeszcze dotąd lutnie stroją,
 A swey każdy natęża;
 Lecz Krol Prorok barfą swoią;
 Y Orfeyką zwycięża

XXI.

A Postolorum lumina,
 Gravissimus Senatus :
 Cœli serenant compita,
 Terris probata virtus;
 Vivæ salutis buccinæ,
 Tubæquè veritatis
 Mundi fuère; perpetes
 Mundi fluent Magistri.

XXII.

Quid purpuræ clarissimæ ?
 Victoriæ trophæa ?
 Fortissimiquè Martyres,
 Verissimiquè testes ?
 Hi pila gestant, ludicras
 Hi ventilant machæras :
 Hos ornat Hasta, hos Vincula,
 Crux, Saxa, Tela, Flamma.

XXIII.

ET vos viri doctissimi,
 Ad lauream vocati;
 Nullo rubentes sanguine,
 Mori tamen parati :
ANTONII, CHRYSOSTOMI,
IGNATII, PHILIPPI.
 Vos fortis hujus cæteri,
 Vestro estis ore digni.

XXIV.

XXI.

Zaś cne koło Senatorow,
Apostołowie Święci;
Toć ozdoba gornych dworow,
Dla cnot przeszłych pamięci.
Więc iż prawdy y zbawienia,
Byli światu trąbami;
Przeto będą bez skonczenia,
Słynąc świata Mistrzami.

XXII.

Coż o waszey rzec stolicy,
O zwycięzcy szczęśliwi!
Naymężnieyszi Męczennicy,
Y Swiadkowie prawdziwi!
Jeden mieczem przepafany,
Drugi dźwiga kopią:
Tę kamienie, ow kaydany,
Krzyż, łuk, ogień, lewią.

XXIII.

Nuż wy męże nauczeni,
Wyznawce **CHRYSZTUSOWI**,
Krwia, to prawda, nie czerwieni,
Umrzec jednak gotowi:
DOMINIKU, IZYDORZE,
CHRYZOSTOMIE, IGNACY:
Y wy coście w teyże sforze,
Godni swoich ust pracy,

XXIV.

VOs elegantes candidis
 Viragines corollis.
O BARBARÆ non barbaræ !
 Veræquè MARGATITÆ !
 Vos mille cum sodalibus,
 Versu graves & ore,
 Agnum secutæ, floridis
 Cantatis in viretis.

XXV.

DEUM bonum ! quod istud est
 Amœnitatis æquor ?
 Quod gaudium lectissimam
 Habet sodalitatem ?
 In longa passim figmata
 Omnes simul recumbunt ;
 In lectulis conviviô
 Omnes beantur unô.

XXVI.

Post hos, inenarrabilem
 Videor videre turbam :
 Et gente, & ortu, & nomine,
 Et linguâ, & ore, & arte,
 Et cultu, & orbe, & ordine,
 Et forte discrepantes ;
 Solo pares certamine,
 Palmâ, locô, salute.

XXVII.

XXIV.

Wy też godne z liliy wieńca,
 Y z biśioru czamary;
 Godne swego Oblubieńca
MAŁGORZATY, BARBARY,
 Wy poważne czystych dziewic,
 Jedenaście tysięcy;
 Po ogrodach, gdzie Królewic,
 Rym śpiewacie dziewczęcy.

XXV.

O moy **BOZE** : jak przestrona,
 Tych tam uciech równina !
 Jako radość niezbrodzona !
 Jako miła družyna !
 Wszystkich pasmem w społeczności
 Koło stołów szykują;
 Jedną ucztą wszystkich gości
 Dostatecznie częstują.

XXVI.

Toż zaś ludzi tłum wszelakich,
 Niewymownym naciskiem;
 Mową, twarzą, niejednakich,
 Rodem, stanem, przezwilkiem,
 Różnych rżadem, kraiem, stroiem,
 Y wszelkim powodzeniem;
 Równych tylko mężnym boiem,
 Palmą, miejscem, zbawieniem.

XXVII.

XXVII.

A Sfuere, mensas, cenfeo,
 Undatque tolle mappas :
 Insulsa ponis; sumidæ
 Hic nauseantur ollæ.
DEO fruuntur ferculò :
 O ferculum Beatum !
 Eibo quis unquam pastus est
 Conviva lautiore ?

XXVIII.

S Tellata per triclinia
 It linteatus ipse,
 Ponitque **CHRISTUS** nobilem
 Modò imperator escam :
O vantibusque cœlite
 Nectar propinat auro :
Vivi fluunt perennibus
 Siphonibus liquores.

XXIX.

F Estæ volant, at sobriæ,
 Ultro citroque voces :
Evax ! inebriamini
 Charissimi ! peractum est !
Evax ! Iô ! feliciter !
 Bellê ! probe ! beatè !
Electamus astra ! sordidi
Valete resqua mundi.

XXVII.

Zbierz Asferze perfumowe,
 Z twoich stołów serwety:
 Krty nie smaczne, bo kopciowe,
 Twe tym gościom pasztety.

BOGA mają za potrawę,
 O potrawo szczęśliwa!
 Czy gdzie miała tę przystawę
 Uczta jaka godziwa.

XXVIII.

Po gwiazdzistym sam PAN chwały
 Pałacu się uwija;
 Sam roznosi specyały,
 A nikogoż nie mija.
 Dobrey myśli złota czara,
 Alakantem dodaje:
 Zawsze trunkow pełna miara,
 Nigdy cieć nie przestaie.

XXIX.

Po szerokich Nieba gmachach,
 Słychać głosy w około,
 Heydyż bracia, już po strachach!
 Bieśiaduymyż wesoło.
 Hoła! heydyż! błogo z nami!
 Grzecznie! dobrze! szczęśliwie!
 Już y gwiazdy pod nogami!
 Ziemió śmierdzisz prawdziwie!

XXX.

Hic narrat, à se perfidum
 Victum esse Julianum :
 A Maximino traditam
 Ostentat ille palmam :
 Hic à Nerone clarus est :
 Hic Commodum triumphat :
 Est salvus ærumnabili
 Jactatus ille fato.

XXXI.

Sic gestiens in Patriâ
 Memorat duella miles :
 Sic in quieto navita
 Ridet pericla portu :
 Sic dulce censet, ferreas
 Quisquis tulit catenas,
 Longô suum percurrere
 Ludibrium cachinnô.

XXXII.

Opta quod est pulcherrimum;
 Jam possident Beati :
 Opta quod est dulcissimum,
 Fruuntur hoc Beati.
 Quidquid vel ornat corpora,
 Vel mentibus decorum est;
 In hos manu largissimâ
 Dispensat auctor orbis.

XXXIII.

XXX.

180

To ten prawi, w tey godzinie,

Julianam ponękał :

Ow: na frogim Maksyminie,

Jam tę palmę wystękał.

Tych do Nieba Nero wprawił :

Owi pomnią Kommoda :

Nędzny żywot drugich zbawił,

Y rozliczna przygoda.

XXXI.

Tak wesoły w swej dziedzinie

Zołnierz woyny rachuie :

Tak bezpieczny na rowninie

Szyper z morza błaznuie :

Nie inaczey, kogo kędy

Daño w pęta okowac;

Już wolnemu miło wszędy

Z sweyże hańby polowac.

XXXII.

Poymiy piękność niewiem jaką;

Już w niey Święci Kroluią;

Smak, y słodkość, zmysł wszelaką

Y tey zawsze kosztuią.

Ba cożkolwiek, lubo ciała,

Lubo dusze ozdabia;

W to od wiela aż do mała;

BOG je hoynie sposabia.

XXXIII.

Abstergit ipse lacrymas
 Pro se DEUS profusas :
 Salsumquè molli spongiâ
 Proscribit ore fontem :
 Quisquis solebat vitreis
 Culpas lavare guttis;
 Guttas modò, illustrissimas
 Videbit esse gemmas.

XXXIV.

Pastu nihil suaviùs,
 Salubriùsque potu :
 Togâ nihil venustiùs,
 Sublimiùsque sella :
 Verbis nihil prudentiùs,
 Perfectiùsque factis.
 Motu nihil velociùs,
 Subtiliùsvè tactu.

XXXV.

Illis pares nec Æoli,
 Pares volant nec Euri :
 Nec obstat imperterriti
 Moles athena muri :
 Crystallon ut Phæbeius
 Impunè transit æstus;
 Sic qua-meare-cunque stas,
 Nil uspiam repugnat.

XXXVI.

XXXIII.

Łzy dla siebie wytoczone

Tenże twórca sam zbiera :

A strumienie z oczu słońce

Wolną gębką ociera,

Kto miał zwyczaj płaczliwemi

Grzechy zmywać kroplami,

Krople teraz prześwietnemi,

Być obaczy perłami.

XXXIV.

Nigdzież jadła tak smacznego:

Napoy zdrowszy niż wszędy :

Nic nad szatę piękniejszego :

Tron nie wyższy nikędy.

Nad ich sprawy, żadne świętsze :

Słowa mądrze rozdzielne :

Mknienie ze wszech co nayprętsze,

Tknienie nader subtelne.

XXXV.

Ani wiatrom wprzód nie dadzą,

Choć się w jeden dech spikną :

Mury nawet nie zawadzą,

Bo y mury przenikną.

Jak przez kryształ promień słońca,

Bez swey szkody przechodzi;

Tak na tamten, z tego końca,

Nic im prześcia nie grodzi.

XXXVI.

XXXVI.

Non ipse contra flammeus
 Audet venire Pluto;
 Herbamquè pòrgunt luridæ
 Victoribus Megæeræ.
 Cupiditates proditis
 Dant sponte terga castris;
 Cunctis vacatur unico
 Hic unicè triumpho.

XXXVII.

ÆTerna pax victricibus
 Coronat astra palmis :
 Laurò virent palatia,
 Prata madent olivâ :
 Crocò rubent & murice,
 Dulci fluuntquè melle :
 Odora fragrant balsama :
 O Regia ter beata !

XXXVIII.

Non hîc eruentus lividas
 Spirat Gradivus iras :
 Non hîc anghela pallido
 Fames vacillat ore :
 Non ulcerosa tabidi
 Regnat libido morbi :
 Non hîc laborat A tropos,
 Nec ulla fila scindit.

XXXVI.

Na harc z nimi nie wyiadę
 Y piekielne chimery.
 Zwycięzcom się mostem kładą
 Zwyciężone Megiery;
 Nieprzyjaźne złych żądź kupy
 Tył z obozu podaią;
 A zwycięzcy dzieląc łupy
 W tryumfach się kochaią.

XXXVII.

Pokoy wieczny gorne niwy
 Koronuie palmami :
 Płyną Nieba od oliwy,
 Zielenieią laurami :
 Pole kwiecia szarłatnego,
 Miodu pełne Zuławy :
 Dość balsamu pachnącego :
 O szczęśliwe dżierzawy !

XXXVIII.

Już tu gniewu nie wywiera,
 Mars na wojnę zaiadły :
 Po szafarniach głod nie szpera.
 Długim postem wybladły :
 Mór też pełen krost wilgotnych
 Tu się nigdy nie wpęta :
 Niści wętrow dożywotnych,
 Nie rznie Kloto przeklęta.

XXXIX.

ABsunt procul dictoria
 Procul Neronis astra :
 Leges Draconis exulant :
 Non huc rei propinquant;
 Non Tuccius, non flebilis
 Auditur hîc egestas :
 Nemo rogator frigidâ
 Mendicat in lacernâ.

XL.

AD sæcla rursus aurea,
 Quâ venimus, reditur;
 Ignorat ille ferrea,
 Qui nubibus potitur.
 Fugère noctes, candidi
 Jam prodière soles :
 Fugère pestes : horridæ
 Evanuère brumæ.

XLI.

LAtè per omnem frondea
 Æstas perennat hortum :
 Sunt hîc rosæ, sunt lilia ,
 Saliunculæquè bellæ :
 Ligustra sunt, anetha sunt,
 Vacciniumquè mollè :
 Hic, optimorum quidquid est
 Ubiquè, flosculorum est.

XXXIX.

Dla szyderzow nie masz ławy :
Na szpil Nero nie wtyka :
Praw nie naydziesz; bo nieprawy
Z tąd opodał umyka.
Naybogatzym koždy zdoła,
A nędza mu nie szkodzi :
Pauperibus nikt nie woła,
Zaden z garkiem nie chodzi.

XL.

One pierwsze złote wieki,
Tam się znowu wracają :
Wiek żelazny tych daleki,
Ktorzy w Niebie mieszkają :
Dni wesołe nastąpiły,
A noc wiecznie ustała.
Wszystkie nędze kark strąciły,
Zima szyię złamała.

XLI.

Lato warkocz precz rozwiia,
Na ogrody przestronne :
Jest tu roża, jest lilia,
Są bukszpany zielone.
Są Narcyfski z Jacyntami :
Dość fiołkow pachnących :
Wszelkich kwiatkow masz kupami,
Do uciechy służących.

XLII.

Nullus virenti in margine
 Arbusta tondet hircus :
 Nec turbat unguis stirpium,
 Navesquē purpurasquē;
 Nec ulla Nympha noxiis
 Perdit roseta Plantis :
 Nec vulnerat dulcissimam
 Hyblæa turba prædam.

XLIII.

Quid arbores ? quid arborum
 Fœtusquē, verticesquē ?
 Quid poma nobilissima ?
 Ficusquē ? amigdalaquē ?
 Passim leguntur sportulis,
 Leguntur; & supersunt :
 Torusquē pendet unico
 Autumnus ex racemo.

XLIV.

ET illa, montis arduo,
 Quæ surgit umbilicō,
 Celebre nomen, optimæ,
 Arbor decora vitæ;
 Pro! quanta vincit æmulas :
 Lepore ! flore ! prole !
 Gustatur ? immortalibus
 Vetat perire pomis.

XLII.

Zaden koźioł z drzew nie zrywa

Ich fukiemek bławatnych :

Zadne bydłę nie wdeptywa

Szczepow śnieżnoszarłatnych.

Nie rwą roży drzew Boginie,

Ani leśne pątniczki.

Daią pokoy dźwięcielinie,

Łąk Hibleyskich dziedźiczki.

XLIII.

Nuż tu sady niewymowne,

Wzrost drzew, owoc dostały :

One jabłka tak kosztowne,

Figi, gruszki, migdały.

Koszykami rwą je gwałtem,

A wżdy ich nie ubywa :

W całą Jeśień, dziwnym kształtem

Każda gałąź opływa.

XLIV.

Ono drzewo, co w poł gory,

Jedna Raju pieszczota,

Y samemi drogie wiory,

Drzewo kształtne żywota ?

Względem drugich o jak celne !

Gląc, kwiat, owoc, aż duszko !

Pokosztuiesz ? nieśmiertelne

Nie dać umrzeć jabłuszko.

XLV.

DElectat ergo immobili
 Vitam ligare clavo?
 Sentire nullo gaudia
 Interpolata luctu?
 Ridere quidquid flebile,
 Nullis patere telis?
 Adverte; canto Delphicis
 Tibi certiora monstris.

XLVI.

Sunt qui per alta sordium
 Tentant adire cœlum:
 Sunt qui rosis tantummodò,
 Inambulantquê plumis:
 Sunt qui venire pensili
 Volunt ad astra curru:
 Sunt qui putant, latissimam
 Cuivis hiare portam.

XLVII.

FAlluntur ah! stultissimè
 Falluntur imperiti!
 Angusta (CHRISTO credite)
 Angusta porta cœli est.
 Per isthmon itur tutiùs;
 Vix imò porta, rima est:
 Non, imò rima: Lydiæ
 Fallax acûs foramen.

XLVIII.

XLV.

Miłość tedy, że żywotem
 Samey zrównasz wieczności ?
 Nieprzerwanych złym kłopotem
 Ze użyjesz radości ?
 Miłość gody ustawiczne ?
 Prożne wojen dziedziny ?
 Patrzże już to nie Delficzne,
 Ale pewne nowiny.

XLVI.

Są niektorzy, co po grzechach
 Chcą do Nieba wstępować :
 Ten po rożach, ow po wiechach,
 Ci chcą w pierzu wędrować.
 Drugich w koczczym, y w karecie
 Wiezie duma wysoka;
 A tey wiary gwałt na świecie,
 Ze tam brama szeroka.

XLVII.

Błądzą głupi y szaleni,
 Błądzą, błądzą jak trzeba :
 Ciasna zbytynie, CHRYSSTUS mieni,
 Ciasna fortka do Nieba.
 Nie bramąby zwać się miała;
 Ale sparą subtelną :
 Ba y z tąby nie zrównała;
 Mowmy, dziurką igielną.

XLVIII.

PEr hoc Camelo maximô
Tunc ambulare gibbô?

Quâ sæpe sartor irritum
Jubet meare filum.

Majoris est, ô impij

A damidæ, laboris,
Cum Laureâ, sub Purpurâ,
Sedere cum Beatis.

XLIX.

Quid ergo fegnes lubrico
Hæretis in profundo?

Quin astra mecum scanditis,
Et gnaviter subitis.

Octo vias invenimus,
Vias canemus octo;

Quibus pio (non fallimus)
Placebitis Tonanti.

L.

Qui sponte patrimoniz
Sprevêre luculenta;

Duro reclines assere,
Sub duriore veste;

Volâque passâ frigidam
Captantquê, pascitantquê;

Nec mente nummos ambiunt
Nec sacculis; Beati.

XLVIII.

Przez tę dziurkę máli swemu
 Przeście wielbłąd garbowi?
 Gdzie nic pod czas, choć biegłemu,
 Trudno przewlec krawcowi.
 A wždy większey niż z tą dziurą
 Zażyć pracy potrzeba;
 Aby bogacz pod purpurą
 Mogł się wcisnąć do Nieba.

XLIX.

Czegoż tedy wy ospalcy
 W tym tu dole czekaćie?
 Czemu ze mną o niedbalcy,
 Ku niebu się nie macie?
 Ośm drog widzę: te przychylnie
 Chcę wam piorem wyprawić:
 Ktore mogą nie omylnie,
 Was na Niebie postawić.

L.

Ktorzy swoje majątności
 Dobrowolnie wzgardzili;
 A na deskach kładąc kości
 W grubą suknię wstąpili.
 Garść im czasza, pięść serweta,
 Napoy z zimnych strumieni;
 Chęć ubostwa, czcza kaleta;
 Ci są Błogosławieni.

LI.

Qui mititate lacteos
 Subæmulantur agnos;
 Iram parati ponere,
 Bilemquè temperare;
 Et melle verba condiunt,
 Felli saliquè parcunt;
 Nihil minantur supplici
 Nihil negant Beati.

LII.

Qui luctuosùm questibus
 Egere sæpè Prognen;
 Mætosquè nullâ squalidi
 Culpâ tulere casus;
 Vivi per ora largiter
 Cùm volverentur imbres.
 Crebris sonarent omnia
 Singultibus; Beati.

LIII.

Qui deferunt ad sobrios
 Jejuna membra fomnos;
 Sitire nôrunt, turbidi
 Libare flumen Istrî.
 Astrea quos refrigerat,
 Celsô redux Olympô;
 Quos æquitatis regulâ
 Ducit Themis; Beati.

LI.

Ktorzy wdzięczną łaskawością
 Są podobni jagniątku;
 A z serc własnych gniew ze złością
 Wyrzucają do szczątku;
 Których mowa miódopłynna,
 Zość jey z sobą nie mieni;
 Twarz nie groźna, chęć uczynna,
 Y ci Błogosławieni.

LII.

Którym często łzy serdeczne
 Wyciskaią frafunkę;
 A bezwinnych obojęczne
 Potykają trafunkę;
 W tych kłopotach, w tym rosole,
 Krwawą plutą znędzieni,
 Łkając, płacząc w łez padole,
 Wszyscy Błogosławieni.

LIII.

Ktorzy łakną, a zmorzone
 Postem członki ścisną;
 Ktorzy pragną, a spalone,
 Wodą usta skrapiają;
 Sama jednak sprawiedliwość
 Karmić się ich nie leni;
 Sama cnoty poi chęć,
 Tacy Błogosławieni.

LIV.

Qui lata pandunt viscera
 Cunctis amica Codris;
 Cornuquê fundunt divite,
 Quidquid latet canistris :
 Tum si qua vecors lividi
 Peccavit ira vulgi,
 Altis sepulta noctibus
 Obliterant : Beati.

LV.

Qui, corde mundi, foetidas
 Nocentium cloacas,
 Ludum, jocum, libidinem,
 Fastum, rapacitatem,
 Nec ferre, nec defendere,
 Probare nec solebant;
 Candente loti puriùs
 Coagulo : Beati.

LVI.

Qui jura Pacis, clusio
 Compescuêre Janô;
 Manuquê semper aureum
 Præ se tulêre ramum;
 Lites & arctos litium
 Funes abominati;
 Qui charitatis balthêo
 Cinxêre se; Beati.

LIV.

Ktorzy worki y spizarnie,
 Miłosierdziem ładują;
 A uboſtwu gdy ſię garnie,
 Hoyną ręką ſzafują,
 Jeźli nad to złych niechęci,
 Od ktorych ſą ſkrzydzeni,
 W wieczney grzebią niepamięci;
 Nader Błogoſławieni.

LV.

Ktorzy ſerca ſą czyſtego,
 A plugaſtwu nie radzi;
 Przepych, niewſtyd, choć cudzego,
 Precz ſię od nich prowadzi;
 Ze ta czarna nieczna rzeka
 W ich ſię ſercu nie pieni,
 Ci białego bielfzy mleka,
 Wiecznie Błogoſławieni.

LVI.

Ktorzy w ſercu, jak w Kościele,
 Pokoy mają zawarty.
 Miałto złotey rąk manele,
 Złotą laſką podparty
 U ktorych to gniew z furią,
 Swar ſię z zwadą nie żeni;
 Co ſpokoynie w zgodzie żyją;
 Arcy Błogoſławieni.

LVII.

Qui magna docti perpeti,
 Adversa nulla curant,
 Dura ferunt convitia;
 Et fronte sunt serenâ;
 Illapsus etsi proximam
 Orbis trahat ruinam;
 Pulsentquè fata, & ultimis
 Premant modis; Beati.

LVIII.

Cum dente sævo Parthiæ
 Ferociunt leones;
 Cùm spumat Adriaticæ
 Insana vis procellæ;
 Cùm sævit Auster, saxeo
 Irasciturquè nimbô;
 O ter beati! ô omnibus
 Solatiis BEATI!

LIX.

Nunquam tuendo lumina,
 Hos hauserant lepores;
 Nec aurium conchylia
 Hos clauserant favores:
 Humana nunquam pectora
 Hos senserant amores:
 Tui quid, ô mortalitas,
 Quid non queunt labores!

LVII.

Ktorzy cierpią z krwawym potem,
 Jakby czucia nie mieli;
 Pluń im wkaśzę, zmieszay z błosem,
 Postaremu weseli;
 By całego świata rumem
 Mieli być przyrzuceni;
 Wszystkich przygod parci tłumem,
 Nic to : Błogosławieni.

LVIII.

Gdy lwi nawet swe okrutne
 Na nich ostrzą pazury;
 Gdy się frożą morza butne,
 Sroży Neptun ponury :
 Gdy się burzą na wschod słońca
 Dżdżem kamiennym przeciwi,
 O po trzykroć ! o bez końca !
 O niezmiernie szczęśliwi !

LIX.

Ani oko nie widziało
 Tak przedziwney piękności;
 Ani ucho nie słyzało
 O tak wielkiey radości :
 Serce nigdy nie myślało
 O tak słodkiey miłości;
 Czegoż pracę, choć jey mało,
 Nie dokażesz krewkości.

LX.

HAc CHRISTE vivam patriam;
Hoc permanebo Regno :
Hinc nemo pelles me, licet
Torque, seca, flagella :
Hæc terra sola, hæc Civitas
Placuit, placet, placebit :
Hic æviternus, (claudite)
Morabor inquilinus.

Ad

M. D. T. O. M. G. B. V. M.
S. L. O. C. Honorem.

LX.

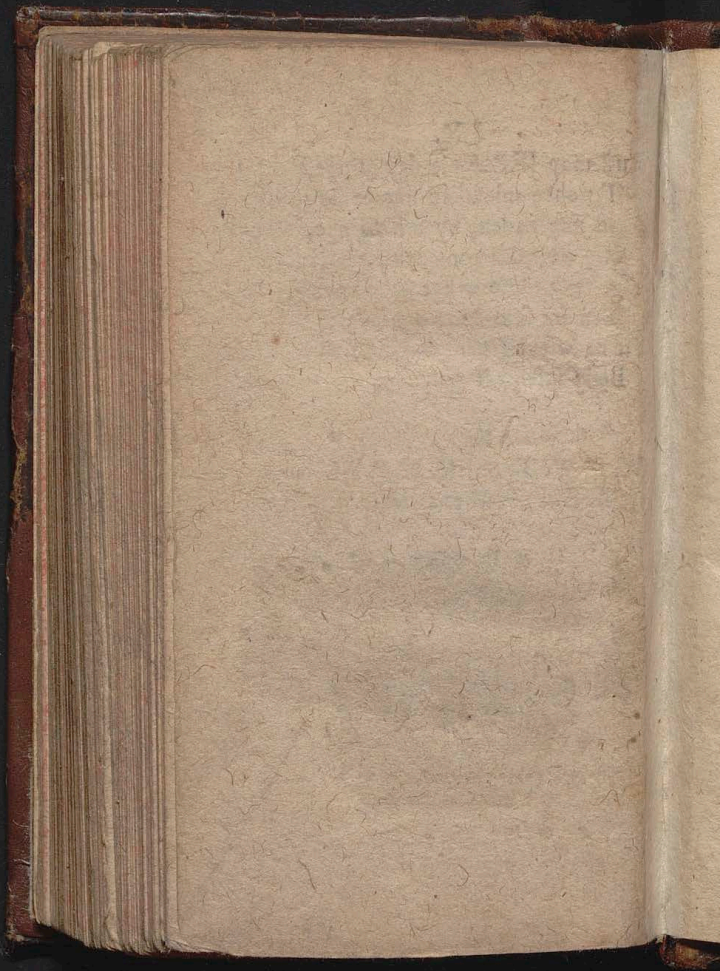
Tuż moy JEZU nie day minąc,
Tu chcę mieszkać statecznie :
Zład mię żaden, by też zginąc,
Nie wypędzi koniecznie.
Insze wszystkie w kąć schowaycie,
Ten mi sam kray ochłoda :
Tu na wieki (zamykaycie)
Będę mieszkał gospoda.

Ná

W. B. W. T. S. J. C. N. P. M.

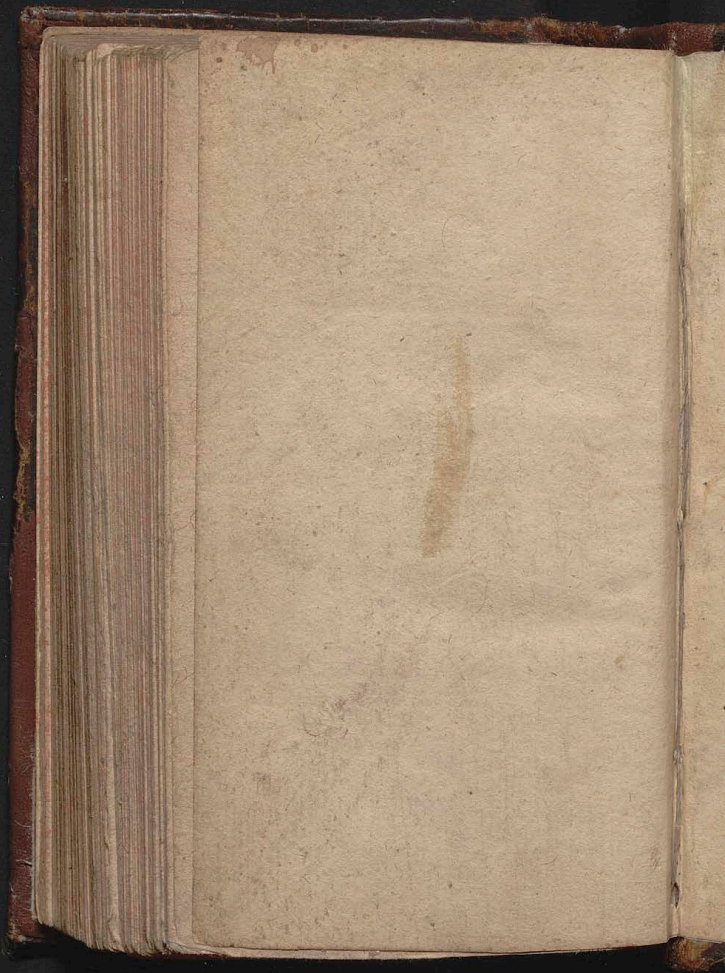
B. Z. P. P. Wyflawienie.

200 1202
65

078 133 2 22. Vm 70

Biblioteka Jagiellońska

stdr0001911

